

ST. OLAV

KATOLSK KIRKEBLAD NR. 6 - 2012

Velsignet være han
som kommer i Herrens navn

DEN HELLIGE FAMILIE. FOTO: ISTOCKPHOTO.COM

- SEGL–Katolsk årsskrift s. 3
- Vår mann på synoden s. 4
- Tre ferske prester om tro s. 6

- Regnskap for Midt-Norge s. 29
- Adventsaksjon for Sri-Lanka s. 32
- En annerledes skole s. 38

**Liturgisk
kalender 2013** s. 19

Om Kristi dobbelte komme

Armenisk illumneret manuskript av Jomfruens Beholdning, folio 13, 14. udr. 13. århundre.

Frelseren kommer ikke for å dømmes, men for å dømme dem som dømte ham. Han som tidde da han ble anklaget, minner om det og sier til de illgjerningsmenn som dristet seg til å klynge ham opp på korset: «Dette har du gjort, og jeg tidde» (jf. Sal 50,21). Den gang kom han i samsvar med Guds frelsesplan og underviste menneskene ved overtalelse; men annen gang skal

til himmelen og har tatt sete ved Faderens høyre hånd. Han skal komme i herlighet for å dømme levende og døde, og på hans rike skal det ikke være ende.»

Vår Herre Jesus Kristus kommer altså fra himmelen. Han kommer ved denne verdens ende med herlighet, på den ytterste dag. Denne verdens ende kom-

Ved sitt første komme ble han svøpt og lagt i en krybbe; ved sitt annet komme hyller han seg i lyset som i en kappe.

Vi forkynner Kristi komme, ikke bare hans ene komme, men også hans annet, og det andre er vakrere enn det første. Det første viste hans tålmodighet, det annet bringer Gudsrikets komme med seg.

Alt hva vår Herre Jesus Kristus angår, har for det meste to sider. Hans fødsel er dobbel, én gang av Gud før all tid, én gang av Jomfruen ved tidenes ende. To ganger stiger han ned, én gang i det stille, som dugg på nyslått eng (jf. Sal 72,6), én gang i fremtiden synlig for alle.

Ved sitt første komme ble han svøpt og lagt i en krybbe; ved sitt annet komme hyller han seg i lyset som i en kappe. Ved sitt første komme utholdt han korset, uten å bry seg om vanæren (jf. Heb 12,2); ved sitt annet komme i herlighet kommer han med englehæren som livvakt.

Derfor oppholder vi oss ikke bare ved hans første komme, men vi venter også hans gjenkomst. For som vi ved hans første komme sa: «Velsignet være han som kommer i Herrens navn», slik skal vi si når han kommer tilbake. For da skal vi sammen med englene møte Herren ansikt til ansikt, tilbe ham og si: «Velsignet være han som kommer i Herrens navn.»

de av nødvendighet underkastes hans herredømme selv om de ikke vil.

Profeten Malaki taler også om dette dobbelte komme: «Herren, som dere søker, kommer brått til sitt tempel» (Mal 3,1). Dette er det første komme. Og om det annet komme sier han: «Og paktens engel, som dere stunder etter, se, han kommer, Herren, Allherskeren. Hvem kan tåle den dagen han kommer? Hvem kan stå seg når han kommer til syne? For han er lik ilden som smelteren bruker, lik luten som vaskerne renser med. Han skal sitte og smelte og rense» (Mal 3,23).

Også Paulus tenker på det dobbelte komme når han skriver til Titus: «Gud Frelserens nåde er blitt åpenbart for alle mennesker; den lærer oss å gi avkall på all gudløshet og alle verdslige begjær, og leve vårt liv i denne verden sømmelig, fromt og rettskaffent, alt mens vi ser frem til vårt salige håp, til den dag da vår store Gud og Frelser Jesus Kristus skal stå frem i sin herlighet.» Legg merke til at han taler om det første komme, som han takker for, og om det annet, som vi venter på.

Derfor er det at den tro som vi forkynner, i den form den er blitt overlevert, sier at vi skal tro på ham «som fór opp

mer, og da skal den skapte verden bli fornyet.

Fra den hellige Kyrillos av Jerusalems dåpskatekeser. Teksten leses hvert år i tidebønnene første søndag i advent.

St. Olav – katolsk kirkeblad hvori opptatt «Klippen» (Midt-Norge, 1950-78), «Stella Maris» (Nord-Norge, 1950-68) og «Broen» (Landsdekkende, -2009).

Utgis av:
Norsk Katolsk Bisperåd
Nr. 6, 2012, årgang 124 – ISSN 0802-6726
Oslo katolske bispedømme tlf.: 23 21 95 00
Trondheim Stift tlf.: 73 52 77 05
Tromsø Stift tlf.: 77 68 56 04

Adresse:
Akersveien 5, 0177 Oslo
Faks: 23 21 95 01 E-post: kirkeblad@katolsk.no
www.katolsk.no/kirkebladet

Redaktør: Heidi H. Øyma (HHØ)

Redaksjon:
Kristine Dingstad (KD), sr. Anne Bente Hadland OP (ABH),
p. Per Einar Odden (PEO)

Nord-Norge-kontakt: Stiftskontoret tlf.: 77 68 42 77

Midt-Norge-kontakt:
Stiftskontoret tlf.: 73 52 77 05, faks: 73 52 87 90

Trykk: JMS Mediasystem **Opplag:** 69 200

Redaksjonsslutt: 20.11. Deadline for neste nr: 16.01

Signerte artikler står for forfatterens regning.

Gaver til St. Olav kirkeblad fra utlandet:
Sparebanken Pluss, Postboks 200, 4662 Kristiansand

BIC/SWIFT: PLUSNO22 IBAN: NO43 3000 2275 321

Nyhet:

SEGL

– katolsk årsskrift for religion og samfunn

Det var ikke uten en viss sorg Oslo katolske bispedømme slo det gamle St. Olav tidsskrift sammen med Broen da 2009-årgangene var avsluttet. St. Olav hadde igjennom mange tiår hevdet katolske synspunkter på teologi, kultur og samfunnsspørsmål med utholdenhet, innsikt og saklighet. Vi kan notere flere gyldne perioder i tidsskriftets historie som da Sigrid Undset, Lars Eskeland og pater Lutz med flere utgjorde redaksjonen i mellomkrigstiden, 1960-årene, særlig konsilsårene, da St. Olav ble redigert av Halvard Rieber-Mohn og Erik Gunnes og i Unni Klepper Joynts lange redaktørperiode. Når jeg nevner disse, øver jeg urett mot langt flere enn jeg hedrer.

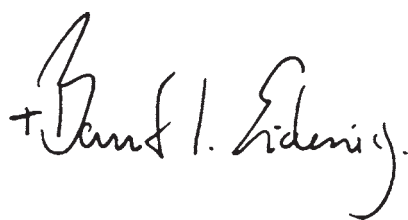
Mellomkrigstiden bar preg av forsøk på mistenkeliggjørelse og marginalisering av Den katolske kirke fra luthersk hold, og apologetikken ble i perioder like uforsonlig som angrepene. Tøværet under Konsilet gav håp om en banebrytende økumenisk utvikling som kunne føre til en kirkelig gjenforening. – Håpet har vi beholdt, men den senere utvikling har vist oss at det ennå vil være langt frem. St. Olav flagget dette håp i medvind som i motvind.

Så er det med stor glede vi kan ønske *SEGL – katolsk årsskrift for religion og samfunn* – velkommen, og takke redaksjonen og St. Olav forlag for et meget spennende og innholdsrikt katolsk bidrag til teologi, kultur og samfunnsspørsmål i 2012.

Den katolske tanke må være fri. I historien ser vi at det ikke alltid har vært tilfellet, og det er liten trøst i at katolsk tvang er blitt balansert av annen tvang. Konsilet representerte et gjennombrudd på dette punkt. Selv når friheten måtte føre teologer og andre bort fra Kirken, er den et ubetinget gode og skal forsvares. Læreembedet er et positivt korrektiv for alle katolikker, men enda høyere skal den opplyste samvittighet verdsettes.

Redaktørene uttrykker i sin lederartikkel visjonen for SEGL: at det skal være et årsskrift for katolsk humanisme. En slik visjon er i høyeste grad aktuell. Humanisme er etter hvert et ord som i Norge blir brukt i en snever betydning. Jeg vil ikke frata noen retten til begrepet, og håper snarere på at det fører til en dypere innsikt i felles verdier, for eksempel mellom oss og Human-Etisk Forbund. Erasmus av Rotterdam, Petrarca, Dante og Thomas More, for å nevne noen, gir ordet humanisme større dybde, spenning og aktualitet enn det har på moderne norsk.

Utfordringene for SEGL er store. Jeg ønsker lykke til og mange gode årsgaenger!

I SALG FRA 1. DESEMBER!

Første nummer av nytt katolsk årsskrift, med utgangspunkt i en katolsk humanistisk tenkning. Et vell av spennende skribenter bidrar med artikler innenfor sitt fagfelt – kunst, litteratur, teologi, spiritualitet og aktuelle samfunnsspørsmål.

Blant bidragsyterne.:

- Gunnar Danbolt
- Olav Egil Aune
- Liv Bliksrud
- Bernt Oftestad
- Gösta Hallonsten
- sr. Hildegard Koch OP
- Henning Laugerud
- Øyvind Varkøy
- sr. Anne Bente Hadland
- Bjørn Are Davidsen

I temadelen fokuseres det i år på Annet vatikankonsil. Dedikert til og med bidrag fra p. Arnfinn Haram OP.

Redaktører: Ståle J. Kristiansen og Peder K. Solberg.

Redaksjon: Heidi H. Øyma, Olav Hovdelien, Else-Britt Nilsen OP, Henrik von Achen, Øystein Lund

St. Olav forlag 2012
320 sider heftet
ISBN - 9788270242627
kr 329

www.stolavforlag.no

Leserkonkurranse: Hvem finner vår mann i mengden?

Vår mann på synoden

Av Andreas Dingstad

Han representerte Nordens katolikker ved bispesynoden om nyevangelisering i Roma, den 7.–28. oktober. St. Olav kirkeblad tok en prat med biskop Berislav Grgic av Tromsø stift.

Du er nettopp tilbake fra en tre ukers bispesynode i Roma om nyevangelisering. Dette ordet – nyevangelisering – er på alles lepper for tiden. Hvordan vil du selv definere det?

– Under mitt opphold hørte jeg dette begrepet mye. Noen formulerte det slik, og jeg er enig: Den nye evangeliseringen er også den gamle evangelisering – den som vi har fra Vårherre, og

den som våre første apostler levde ut og gjennomførte.

– Den er gammel i sitt innhold, men må i dagens verden forkynnes på en ny og annen måte enn for 50 eller 200 år siden. Innholdet er det samme: kjærlighet, troen, tilliten til Vårherre gjennom hans utførte verk: hans liv, hans lidelse, døden på korset, oppstandelsen og utsendingen av Den Hellige Ånd. Dette fører vi nå videre, og på nytt evangeliserer vi våre omgivelser og vår lille globaliserte verden.

Kardinal Peter Turkson skapte debatt da han viste synoden en kontroversiell YouTube-video om islam og dens ekspanderende demografi i Europa. Statistikken i videoen har blitt tilbakevist, men en ikke-navngitt biskop ble allikevel sitert på at Turkson «i det minste fikk oss til å diskutere noe annet enn rekkefølgen på førstekommunion og ferming». Hvordan opplevde du dette?

– Jeg var til stede og opplevde det slik at de statistiske tallene som ble pre-

sentert, ikke stemmer. Det var en del reaksjoner, men ikke tid til så mange kommentarer siden vi var opptatt med selve bispesynoden. Det var nok litt uventet og samtidig dårlig forberedt. Videoens tallmateriale gjenspeiler heller ikke den situasjonen vi har i Europa og i andre land i dag. Personlig syntes jeg at den ikke passet inn i programmet, og at vi heller må snakke om vår kjære Jesus Kristus, som er Herren over hele historien – fortiden og fremtiden.

– Mer interessant var det når en asiatiske biskop fortalte om sine erfaringer med muslimer som konverterer til kristendommen. Mange begrunner sitt valg slik, ifølge biskopen: «Glede og frihet er grunnen til at vi ønsker å konvertere. Glede og frihet finnes ikke i islam.»

Hva er hovedutfordringene for katolsk evangelisering i et post-kristent Norge?

– Hver eneste dag når du står opp og ikke vet hva som skjer, om du har en konflikt på jobben, i familien eller på gaten: Stopp opp, lukk øynene og si til din kjære Gud: Min Gud, min kjære

Jesus, jeg elsker deg, tilhører deg, følger deg, hører ditt ord – og tar det ikke bare i min munn, men har det i hjertet.

– Dette er noe som jeg anbefaler alle. Vanlige enkle bønner som vi allerede har, Bibelen som vi finner hjemme og på internett, korte sitater, salmer og gode eksempler fra våre helgener gjennom hele historien – til og med fra vår egen tid i Mor Teresa, den salige Johannes Paul II og mange andre.

Kritiske røster hevder at en bispesynode involverer mye prat og lite konkret forpliktelse og handling. Hvordan opplevde du disse ukene?

– Dette var min første gang på en synode. Vi var faktisk hele 262 kardinaler og biskoper totalt – pluss andre utnevnte eksperter – så det var masse folk. Jeg prøvde uansett å stille godt forberedt, følge hele opplegget fra dag én, lese dokumenter og samtidig kombinere det som er kjedelig, eller vanskelig – å sitte stille i lang tid og bare høre – med det som skjer før og etterpå. For eksempel å kunne ta en kaffe og en prat med kardinal Meisner, kardinal Schönborn, en erkebiskop fra Filippinene, eller hvem det måtte være.

– Hver eneste dag når du står opp og ikke vet hva som skjer, om du har en konflikt på jobben, i familien eller på gaten: Stopp opp, lukk øynene og si til din kjære Gud: Min Gud, min kjære Jesus, jeg elsker deg, tilhører deg, følger deg, hører ditt ord – og tar det ikke bare i min munn, men har det i hjertet.

Dette må vel også være noe av det nyttigste, å utveksle erfaringer med kolleger fra hele verden i en uformell setting?

– Helt riktig. Samtidig var vi på det meste inntil 400 deltagere. Siden man følger hele opplegget, fra time til time, blir man jo ganske sliten, men jeg var også veldig fornøyd!

Her hjemme synes vi det var ganske stas da pave Benedikt nevnte Norge som et eksempel på den voksende kirke da han talte ved avslutningen av synoden. Paven var også til stede under ditt innlegg. Hva var det egentlig du fortalte ham?

– Jeg var altså så heldig at paven var til stede da jeg talte, og ikke vet jeg hvem jeg kan takke for det. Jeg tror kanskje søstrene i Karmel, som ba for meg hele tiden.

– Jeg talte forøvrig på vegne av Den nordiske bispekonferanse, alle våre fem land. I talen nevnte jeg at bispekonferansen ønsket å fremheve det som gleder oss alle, og som er positivt – ikke bare komme trekkende med store problemer, noe som skjedde med mange andre biskoper.

– Så jeg sa til paven at vi vokser, at vi trenger nye kirker, at vi har konvertitter – og at det er flere som konverterer enn som forlater kirken.

Men har ikke antallet konversjoner holdt seg ganske stabilt over lang tid med rundt 100 i året?

– Når vi ser på hele Norden under ett, så er det flere som kommer til enn som forlater oss. Det er også flere som døpes enn som dør, og kirkebesøket er relativt høyt. I Norden finnes det også en interesse blant vanlige folk, også blant ikke-troende, for spiritualitet og søken etter sannheten.

– Jeg nevnte i tillegg at forholdene ofte kan være vanskelige grunnet de store avstandene og mørketiden, og at våre prester ofte reiser opp til 2000 kilometer i uka for å holde messer og møte folk.

– Jeg vil nok si at pavens kommentarer både overrasket og gledet meg veldig, og selv om han kun nevnte Norge, så tror jeg at han mente hele Norden.

Biskop Grgic: vår utsendte agent i Roma?

– Ja, en liten agent tror jeg nok at jeg var for oss alle, sier 52-åringen, som i skrivende stund tar seg en velfortjent ferie.

St Joseph
RETRETTSSENTER
GREFSEN OSLO

Adventsretretter 2012

Tors 6. des- søn 9. des 2012 – P. Erik og sr. Marit
Tors 13. des- søn 16. des 2012 – P. Rory og sr. Marit

Retretter – våren 2013

Tors 24. jan- søn 27. jan 2013 – P. Rory og sr. Marit

Retrett i fastetiden!

Fre 15. febr- søn 17. febr 2013 – P. Erik og sr. Marit
Tors 21. febr- søn 24. febr 2013 – P. Erik og sr. Marit

10 dagers retrett – Sr. Marit og p. Erik

Fre 15. febr.- søn 24. febr. 2013

Tors 28. febr- søn 03. mars 2013 – P. Rory og sr. Marit

Tors 14. mars- søn 17. mars 2013 – P. Rory og sr. Marit

Tors 18. april- søn 21. april 2013 – P. Erik og sr. Marit

Retrettene tilbringer vi i stillhet og bønn. Den hl. messe og tidebønner er en del av dagsrytmen. Personlig veiledning er til hjelp i prosessen. Retrettene starter med aftens kl. 18.00 og avslutter med middagen kl. 12.45. Prisen på helgeretretter: fra tors til søn kr 1800,- fra fre til søn kr. 1400,-; 10 dagers retrett kr 5000,- studenter/ungdommer 30 % rabatt.

Påmelding

Epost: retrett@stjoseph.no
Telefon: 23 40 09 22 eller 23 40 09 34
Post: St. Joseph Retrettsenter,
Brannvaktveien 5, 0489 Oslo

Plass på retretten er sikret når påmelding er bekreftet og depositum betalt til 0530 17 80402 eller 1607 18 23990

Slik kommer du til oss

Med trikk: Ta nr. 11 retning Kjelsås, stoppested: Gladsvei. Derfra er det ca. 40 meter tilbake, inngang St. Josephsøstrenes Hjem. Retrettsentret finner du i den gule låvebygningen.

Med bil: Kjør Ring 3. Ved Storo, ta oppover Grefsenveien. Etter trafikklys ved fotgjengerovergang finner du Brannvaktveien på høyre side. Inngang til retrettsentret fra Brannvaktveien er på baksiden av låvebygningen

Mer informasjon om retrettene og retrettsenteret:

www.stjoseph.no

– En nådetid for Kirken i Norge

Av sr. Anne Bente Hadland OP og Heidi H. Øyma

I løpet av få måneder er tre unge menn ordinert til prester i Norge. Starten på deres prestedtjeneste faller sammen med Troens år. Her deler de sine tanker om tro og tjeneste.

Men la oss først presentere den ferskeste i trioen. Fr. Haavar Simon Nilsen OP (40) ble ordinert i St. Dominikus kirke den 21. oktober. Haavars vei startet da han som ung tømmer ønsket å bli prest i Den norske kirke. Som 21-åring hadde han en veritabel omvendelse: «Da ba jeg for første gang i mitt liv til Gud: Hvis du lukker opp for meg, går jeg inn.» «Da mottok jeg Guds fred.»

Han gikk i gang med prosjektet, men etter kristendom mellomfag var han blitt katolikk og med ett «tilbake til start», tilbake som snekker. Han ville bli prest, og helst munk, men utdanninget seg til landskapsarkitekt på Ås landbrukshøyskole. Nå bodde han i St. Dominikus kloster, og møtet med fr. Arnfinn Haram ble viktig.

I 2004 gikk han til Santiago de Compostela og kjempet med Gud og med seg selv. «En skikkelig jakobs-kamp», sier han, «Gud slo bokstavelig talt hoften av meg – etter den turen kan jeg ikke gå mer enn fire-fem dager i strekk. Jeg ble merket for livet i mer enn én forstand!» Haavar inntrådte i dominikanerordenen i september 2005, og nå, syv år etter, er han rede til å ta fatt på prestedtjenesten og klosterlivet med base i St. Dominikus kloster i Oslo.

En nyordinert Haavar Simon Nilsen mellom sin mor og Jean-Paul Vesco, provinsialprior for dominikanernes franske provins.

Vi har så vidt innledet Troens år. Hvordan er det å begynne prestedtjenesten akkurat i år?

– Det gir et ekstra løft. Den katolske kirke har utviklet nye app's, vi har Troens helg for ungdom i desember, foredragsserie om Det annet vaticankonsil; det er i det hele tatt en iver og en glede i vår kirke, og det smitter!

Hva er tro?

– Oi! Stort spørsmål. Troen er noe som leves, både individuelt og i fellesskap. Den er oss gitt, men jeg må også ta imot. Den forvaltes av Kirken, men leves av hver enkelt av oss. Den er levd vennskap mellom Gud og mennesker, mellom Jesus og meg, i et fellesskap holdt sammen ved Guds Ånd. Troen er så uendelig stor, men finnes i mitt hjerte.

– Om jeg skulle beskrive tro med ett eneste ord, ville jeg kanskje si taknemlighet. Taknemlighet for gaven det er å ha Gud som min aller nærmeste venn. I all min avmakt kjenner jeg at jeg får lyst til å si som Peter: Det er noe jeg er villig til å dø for.

Hvem har vært forbilder for din tro?

– Jeg har mange forbilder i mitt trosliv, forbildene er en av grunnsteinene i trosleveringen. Som navnet mitt, Simon, tilsier, er Peter ett av mine. Jeg

kjenner meg igjen i hans temperament. Hans vennskap og forbønn betyr mye for meg. Min bestemor betydde mye i barndommen. Seinere også min mor. Og broder Arnfinn, så klart. Hans bortgang har paradoksalt nok ført meg dypere inn i et vennskap, i et åndelig og menneskelig brorskap som trosser dødens bånd. Hans død tegner seg mer og mer i livet mitt som en skjult nåde, som en trosfordypelse i mitt eget liv.

Troens år er et jubileumsår for Det annet vaticankonsil. Hva betyr konsilet for deg?

– Det som gjør det vanskelig å forstå konsilet, er at vi aldri har opplevd den prekonsiliære tiden. Vi er mange som søker etter historisk forankring, som spør hvordan ting er blitt gjort før, etter liturgisk uttrykk osv. Jeg lengter etter tydeligere uttrykk for liturgisk dybde og tyngde. Samtidig er det nødvendig å bevare et kritisk blikk for hva konsilet ble trigget av, hva i Kirkens liv som faktisk trengte fornyelse og omveltning.

– Jeg tror den største frukten av konsilet er den pastorale tilnærmingen som gir fantastiske muligheter til trosutvikling både for barn, unge og voksne. Vi lever i en tid hvor det pastorale og det liturgiske vokser og styrkes gjensidig. Jeg synes det er spennende og rikt å være katolikk i en sånn tid!

Du har studert mange år i Frankrike og England. Hva slags erfaringer tar du med derfra, og hvordan kan de brukes i tjeneste for Kirken her?

– Jeg har lært noe om å se troens liv i forskjellige perspektiver. Det gir en egen form for frihet til å la seg inspirere av det beste, samtidig som man bedre forstår hva som er særegent for norske forhold. Jeg vil påstå at selv om «norske forhold» består av et vell av forskjellige kulturer og kirkelige referanser, finnes det en egen stemning, en avslappethet i forhold til Kirkens liturgiske liv, og en herlig glede som ikke minst kommer til uttrykk når ungdommen samles! Norsk katolisisme har mye sunn frihet i seg.

– Utenlandsstudiene har også vist at vi står i en større sammenheng som hjelper oss å forstå bedre hvem vi er. Det å selv være katolikk i et annet land gir en viss forståelse for alle dem som kommer til Norge og har behov for å finne sin plass i vårt relativt lille kirkesamfunn med så mange nasjonaliteter og referanser.

Hvordan var det å komme hjem?

– Herlig! Samtidig vet jeg ikke helt hva det betyr. Jeg har vært ute i syv år, jeg er ikke den samme som da jeg dro ut. Derfor synes jeg det er vanskelig å si mye om det enda. Men det kjennes enormt meningsfylt.

Hva var det største med å bli prest?

– Å tjene Gud som prest er å ikle seg Kristus på en særlig måte. Det er et mysterium som har ydmykheten som fortegn. Det å få som livsprogram og mål å bli en tjenende venn for dem jeg møter. Det er stort. For stort på mange måter. Men mitt kall er ikke min idé, det er Gud som har kalt meg. Så får jeg gjøre så godt jeg kan, og ikke la meg fristes til å grave ned den ene talenten jeg har fått.

Hvordan oppleves overgangen fra studenttilværelsen til prestatilværelsen? Merker du et forventningspress?

– Mange har spurt om jeg skal «overta» etter Arnfinn. Jeg kan ikke overta Arnfinns arv, men vi deler begge den dominikanske arv. Likevel, som yngste bror på St. Dominikus kloster,

kjenner jeg et visst forventningspress. Men jeg vet det er av god vilje og ønske om å styrke Kirken og klosterets framtid. Så jeg skal gjøre det jeg kan, og jeg kan forresten også svare med samme mynt: La oss forvente litt av hverandre, og styrke hverandre i iveren etter å nå ut til søkende mennesker i vår tid og vårt samfunn.

Et fokusområde for Konsilet var legfolkets rolle i Kirken. Hva tenker du selv om samarbeidet og spillet med legfolket?

– Vi utgjør et organisk fellesskap i Kristi legeme. Jeg ønsker at denne kirkelige sannheten skal fremmes og tydeliggjøres. Det har med roller å gjøre. Funksjonene er forskjellige, og

prestens oppgaver står selvsagt tydelig fram. Jeg tror vi trenger en ny fortolkning av legfolkets rolle. Vi trenger en kirke som tar ansvar i alle ledd, og som samtidig står trygt i sine forskjellige roller. Legfolket har et potensial som er langt større enn det som blir realisert i dag. Det må vi gjøre noe med.

Har du et motto eller et særskilt ønske for din tjeneste?

– På mitt primisskort står det «Veritas in Caritate», sannhet i kjærlighet. Læren om Gud og mennesker kan aldri forkynnes uten barmhjertighet og omsorg. Det er en konstant fristelse å slå fast sannheter. Men Kristus, ved sin død og oppstandelse, slår først og fremst fast Nåden!

Br. Hallvar trener på ledelse, PSP 2011.

Fr. Hallvard Thomas Hole OFM (28) bor i fransiskanernes fellesskap i Arendal og er prest i menigheten og på St. Franciskus skole.

Hvordan er det å begynne prestatilværelsen i Troens år?

– Det er helt klart en positiv opplevelse. Det gjør møtet med de troende i menigheten enda sterkere, mer intenst og mer engasjerende. Det er flott for eksempel å være med på menighetsrådsmøter der vi diskuterer hva vi kan gjøre for å fornye vår tro. Jeg tror det setter en helt annen standard for for-

holdet mellom prest og menighet; troen, Jesus Kristus, frelsen og fellesskapet står i fokus, ikke i første omgang daglig drift, økonomisk situasjon, administrasjon og andre ting som kan dra fokuset vekk fra hvorfor vi i det hele tatt er en kirke og en menighet.

Hva er tro?

– Det er en relasjon mellom to personer, Gud og jeg. Dette har blitt enda tydeligere ved at Gud sendte sin enbårne Sønn, Jesus Kristus, som ble menneske. I mennesket Jesus møter vi den guddommelige Person.

Hvem har vært forbilder for din tro?

– Hellige Frans av Assisi. Selvfølgelig! Han var den som i min ungdomstid viste meg veien til Kristus og til Kirken. I årenes løp er det enkelte prester som har betydd mye for min tro, men kanskje spesielt legfolk som har forsikret meg om sin forbønn. Jeg vet at de ber for meg, at de ber prester feire messer i min intensjon. Med sitt liv vitner de om at troen på Kristus ikke er for spesielt interesserte, for munkke, nonner og prester, men for alle mennesker. Det gir mening til den misjon jeg har mottatt som prest, å være til tjeneste for Guds folk.

Troens år er et jubileumsår for Det annet vatikankonsil. Hva betyr konsilet for deg?

– For oss unge finnes det på mange måter ikke noe annet Kirkens liv enn det etter konsilet. Vi kjenner ikke Kirken slik den var før konsilet, bare slik den har vært de siste 40 årene. Jeg har jo vokst opp i Den katolske kirke fra barnsben av, og messen slik den i dag feires, etter liturgireformen, er slik den skal være for meg.

– Den teologiske tanke i konsilets dokumenter er også fantastisk berikende. For eksempel at konsilfedrene plasserer sin refleksjon om Jomfru Maria i konstitusjonen om Kirken «Lumen Gentium». Hun er i og med Kirken. Hun er Kirkens fremste medlem samtidig som hun er bildet på hva Kirken er. Denne forståelsen av at Maria ikke er ved siden av eller over, men i Kirkens midte, gjør vår tro på hennes rolle i frelsesverket enda sterkere, for den er enda nærmere oss enn noensinne.

– Samtidig vil jeg gjerne få sagt at vi nok på langt nær har realisert konsilets postulater eller sett fyllden av konsilet innprentet i Kirkens liv.

Du har studert mange år i Polen. Hva slags erfaringer tar du med derfra, og hvordan kan de brukes i tjeneste for Kirken her? Har vi noe å lære fra Kirken der?

– Jeg vil nok først og fremst si at språket og kjennskapet til den polske kulturen er veldig godt å ha i tjenesten i Norge. Med tanke på den høye arbeidsinnvandringen fra Polen, øker

det egentlig «nedslagsfeltet» for forkynnelsen med 70–80%, om ikke mer.

– Sjelesorg i Polen er kommet virkelig langt med tanke på familier og unge mennesker. Selv om Kirken i Polen i dag er i en brytningsperiode, er likevel den ballasten de har av pastorale erfaringer, i en særstilling i Europa. Her ser vi hvordan bevegelser for legfolk har vokst frem siden konsilet.

Hvordan var det å komme hjem?

– Det har vært godt. Studiet er langt, og selv om jeg kjenner folket og kulturen i Polen godt, så er det likevel ikke mitt folk eller min kultur. Det gjør at man lengter hjem.

Hva var det største med å bli prest?

– Å kunne feire Den hellige messe. Det som jeg daglig har vært et vitne til og deltatt i de siste åtte årene, som jeg så mange timer har reflektert over både gjennom bønn og studier, som har vært i fokus hver gang jeg har vært i kapell eller kirker, det skjer nå i mine hender og ved de ord som kommer ut av min munn.

Hvordan oppleves overgangen fra studenttilværelsen til prestetilværelsen? Merker du et forventningspress?

– Det er en helt annen hverdag, samtidig er det naturlig. Selve prestevielsen er jo også med på å tydeliggjøre at man trer inn i helt nye oppgaver og en helt ny tjeneste. Jeg merker at folk har store forhåpninger til min tjeneste, men jeg opplever det ikke som et press til å måtte prestere eller oppfylle noens forventninger.

Et fokusområde for konsilet var legfolkets rolle i Kirken. Hva tenker du om samarbeidet og samspillet med legfolket?

– Pave Benedikt sa en gang at prester verken skal være eksperter på data, økonomi eller biler. Vår oppgave er å være eksperter på Gud, og selvfølgelig da også sørge for at mennesker møter ham. Vi skal være sjelesørgere og tjene legfolket med hensyn til deres endelige mål, frelsen og det evige liv. Derfor blir vi også satt til å lede menigheter, fordi vi skal hjelpe de troende frem til dette mål. Målet er en

menighet der mennesker blir født til Gud. Det er det viktigste samarbeidsområdet i forhold til legfolk: at barn ikke bare «kommer til presten» for å få trosopplæring, men at familiene blir steder hvor mennesket får oppleve Gud.

– Vi trenger også dem som blir kalt til tjeneste som kateketer. Alle er vi kalt til å forkynne og praktisere den barmhjertige kjærlighet. Derfor må vi også samarbeide om å praktisere nestekjærlighetens bud overfor alle nødlidende og alle som trenger å få oppleve Guds kjærlighet gjennom våre gjerninger.

Har du et motto eller et særskilt ønske for din tjeneste?

– For mitt primisskort valgte jeg sitatet «Hvordan kan jeg gjengjelde Herren for alle hans velgjerninger mot meg? Jeg løfter frelsens kalk og påkaller Herrens navn.» Jeg ønsker at min tjeneste skal lede så mange mennesker som mulig til et møte med Gud og til det evige liv.

Bayersk maksimalisme? Det var ingen røkelsesrasjonering da p. Ole-Martin feiret sin første messe.

Ole Martin Stamnestrø (33) ble ordinert den 29. september, og han har startet opp sin prestelige gjerning på Nord-Vestlandet, som kapellan i Vår frue menighet i Ålesund.

Hvordan er det å begynne prestetjenesten akkurat i Troens år?

– Det er stort! Trosleden og trosbegeistringens bobler frem stadig nye steder i Kirken i Norge.

Hva er tro?

– Jeg kan ikke svare bedre enn forfatteren av Hebreerbrevet: «Men tro er full visshet om det som håpes, overbevisning om ting som ikke sees» (Heb 11,1). Denne «fulle visshet» og «overbevisning» er en gave. Den kristne tro kan vi ikke lage selv, men kun motta. Det er ikke vi selv som tror, men Den Hellige Ånd som tror i oss. Det heter ikke min tro, men Kirkens tro. Det er en lettelse!

– Allikevel er troen dypt personlig, for troen er ikke en hypotese eller en teori, men det daglige liv sammen med ham som gir meg troen i gave. Derfor hviler troen trygt på erfaring. Og derfor gir det også mening å snakke om «full visshet», til tross for at troen ikke lar seg fange av naturvitenskapsmenneskenes eller filosofenes metoder for å etablere «full visshet».

Hvem har vært forbilder for din tro?

– Nest etter helgenene og mine foreldre, vil jeg trekke frem tre jevnaldrende prester: to engelskmenn som kan forbli navnløse – én anglikansk og én katolsk prest. Den tredje er p. Arnfinn Haram. Alle disse tre holdt sin ungdoms kjærlighet varm. De ble aldri gamle og fornuftige. Troens iver og glød måtte aldri vike for slapphet forkledd som «klokhet».

Troens år er et jubileumsår for Det annet vatikankonsil. Hva betyr konsilet for deg?

– Ethvert konsil er en gave fra Gud til Kirken. Det har av og til vært lett å glemme når man ser hvor mye strid som har fulgt i Vatikan IIs kjølvan. Men det er hverken Guds eller konsilets skyld. Skylden ligger hos oss – mottageren av en gave må skjønne hvordan han skal motta den og bruke den.

– Her har pave Benedikts tanker betydd mye for meg. Paven lærer oss hvordan vi skal motta konsilet, slik at det kan bringe rik frukt istedenfor splid mellom fløyer i Kirken. Paven taler om «reformens» eller «kontinuitetens hermeneutikk», at konsilet skal forstås i sammenheng med Kirkens tradisjon. Konsilets mål var fornyelse av – ikke brudd med – Tradisjonen.

En slik fornyet kirke kan åpne vinduet mot verden for effektivt å utføre sin misjon: alle tings fornyelse i Kristus.

Du har studert mange år i England og Tyskland. Hva slags erfaringer tar du med derfra, og hvordan kan de brukes i tjeneste her? Har vi noe å lære fra kirkene der?

– Fra min tid i München vil jeg gjerne trekke frem den bayerske folkefromheten. Bayerne er maksimalister, og troen er ikke forbeholdt søndager, men gjennomsyres også hverdagen ved hjelp av et utall fromme skikker. For mange er nok disse skikkene dessverre iferd med å tømmes for trosinnhold, men på sitt beste kan bayersk katolisisme lære oss hvordan hele livet kan preges av troen. Trosveven holdes sammen av alle de små trådene som sammen danner en katolsk kultur, der det å tro er normalt.

Hvordan var det å komme hjem?

– Det var deilig å komme hjem. Dette er en nådetid for Kirken i Norge, og det vi mangler av historisk og institusjonell tyngde, tar vi igjen til fulle i optimisme og begeistring.

Hva var det største med å bli prest?

– Med fare for å lyde svulstig: Det største har vært å merke på kroppen at jeg står på terskelen mellom himmel og jord. Jeg opplever dette på en konsentrert måte i feiringen av sakramentene, særlig overveldende når jeg står for alteret eller sitter i skriftestolen. Det er et enormt privilegium å få komme nær sine medmennesker, ja, helt inn i deres mest fortrolige rom, for så å løfte dem frem for Gud. Like stort er det å bringe Guds nærvær til menneskene gjennom Ordet og sakramentene.

– Som prest veksler man mellom å representere menneskene for Gud og Gud for menneskene. Jeg trøster meg med at presten er en «alter Christus» og at det er han og ikke jeg som skal virke.

Hvordan oppleves overgangen fra studenttilværelsen til prestetilværelsen? Merker du et forventningspress?

– Også studenttilværelsen hadde sitt forventningspress, for eksempel i eksamenstiden. Nå er det et annet

forventningspress, men det er jo bare naturlig at folk har visse forventninger til en prest. Så lenge forventningene er rimelige og realistiske, er ikke det noe problem. Men jeg vet at jeg i min prestegjerning nok ofte vil komme til kort. Da får jeg stole på folks tålmodighet og Guds tilgivelse.

Et fokusområde for konsilet var legfolkets rolle i Kirken. Hva tenker du selv om samarbeidet og samspillet med legfolket?

– Idealet for et harmonisk samspill mellom legfolk og geistlighet i Kirken beskrives av Paulus i 1 Kor 12, om Kirken som Kristi legeme. Vi er alle lemmer på Kristi legeme og har forskjellige funksjoner, men samme mål.

– Forøvrig synes jeg «Lumen Gentium» vakkert uttrykker legfolkets særlige kall: «Legfolket har det kall å søke Guds rike ved å ivareta de jordiske ting og innrette dem med Gud som mål. Legfolket lever i verden, i alle slags verdslige oppgaver og virksomheter, innenfor det vanlige familie- og samfunnsliv som hele deres liv veves sammen med. Der er de kalt av Gud til, ledet av evangeliets ånd, å oppfylle sin egen misjon, og dermed virke som en surdeig innenfra til verdens helliggjørelse» (LG 32).

Har du et motto eller et særskilt ønske for din tjeneste?

– Jeg har et motto fra Efeserbrevet: «instaurare omnia in Christo» (Ef 1,10), som på norsk kan oversettes med å «samle», «sammenfatte», «sammenføre» eller «gjenopprette» alle ting i Kristus. Hver gang jeg i messen løfter kalken jeg fikk i gave til min prestevielse, ser jeg dette inngravert på undersiden av foten. Dette bibelverset uttrykker på en fortettet måte hva Gud utretter gjennom Kirken – og dette er det mitt privilegium å få være en del av.

Les også intervjuene med p. Hallvard Hole og p. Ole-Martin Stamnestrø i St. Olav nummer 3–2011 og nummer 1–2012. De er tilgjengelige på katolsk.no/kirkebladet.

«Den hellige omme underes til Egypte.» Illustrert av Torvald Bergsen

Selma Lagerlöf

Flukten til Egypt

Langt borte i en av østerlandenes ørkener vokste det for mange år siden en palme, som var både umåtelig gammel og umåtelig høy. Alle som dro frem gjennom ørkenen, måtte stanse og betrakte den, for den var mye større enn andre palmer. Man sa om den at den sikkert kom til å bli høyere enn obelisker og pyramider.

Der sto nå denne palmen i sin ensomhet og skyet ut over ørkenen. Da fikk den en dag se noe som fikk den veldig bladkronen til å duve frem og tilbake i forundring på den slanke stammen. Ute i ørkenen kom to ensomme mennesker vandrende. De var ennå på den avstanden at kameler syntes så små som maur, men det var helt sikkert to

mennesker. To som var fremmede her i ørkenen, for palmen kjente ørkenfolk. En mann og en kvinne som verken hadde veivisere eller lastedyr eller telt eller vannsekk.

«Sannelig,» sa palmen til seg selv, «de to er kommet hit for å dø.»

Palmen kastet raske blikk omkring seg.

«Det forbauser meg,» sa den, «at ikke løvene alt er på ferde for å jage et slikt bytte. Men jeg ser ingenting røre seg noe sted. Ikke ser jeg ørkenrøvere heller. Men de kommer nok»

«Det venter dem en syvfoldig død,» tenkte palmen. «Løvene vil sluke dem, slangene stikke dem, tørsten tar livet av dem, sandstormene begraver dem,

røverne dreper dem, solen forbrenner dem, frykten fjør dem vanvittig.»

Og den prøvde å tenke på ne annet. Disse menneskers skjebne gjorde den vemodig.

Men over hele ørkenflaten, der den bredte seg ut under palmen, var det ingenting som palmen ikke hadde kjent og sett gjennom tusen år. Ingenting klarte å fengsle dens oppmerksomhet. Den måtte på ny tenke på de to vandrerne.

«Ved tørken og stormen,» sa palmen, og kalte på livets farligste fiender, «hva er det kvinnen bærer på armen? Sannelig tror jeg ikke at disse tåpelige menneskene også har et lite barn med seg!»

Palmen, som var langsynt, slik de gamle bruker å være, så virkelig rett. Kvinnen bar et barn på armen, et barn som lente hodet mot skulderen hennes og sov.

«Barnet har ikke engang tilstrekkelig med klær på seg,» sa palmen. «Jeg kan se at moren har viklet opp kjortelen sin og kastet den over det. Hun må i stor hast ha rykket barnet opp av sengen og hastet seg bort med det. Nå skjønner jeg det: disse menneskene er flyktninger.»

«Men likevel er de tåper,» fortsatte palmen. «Om ikke en engel holder sin hånd over dem, burde de heller latt forfølgerne gjøre det av med dem, enn at de skulle ha overgitt seg til ørkenen.»

Jeg kan tenke meg hvordan alt sammen har gått for seg. Mannen sto ved arbeidet sitt, barnet sov i voggen, og kvinnen

Det lå en så stor lengsel i stemmen at den gamle palmen ønsket at den ikke hadde vært høyere enn en gyvel, og at dadlene hadde vært så lette å nå som nypene på en tornebusk.

hadde gått ut for å hente vann. Da hun nådde så langt som to skritt utenfor døren, så hun fiender komme stormende. Hun løp tilbake, nappet til seg barnet, ropte til mannen at han måtte følge henne, og så flyktet de. Siden har de vært på flukt i flere dager. De har helt sikkert ikke hvilt et eneste øyeblikk. Ja, slik må det ha gått for seg. Men jeg sier igjen, at om ikke en engel holder sin hånd over dem ...

De er så redde at de ennå ikke kjenner verken tretthet eller annen pine, men jeg kan se hvordan tørsten lyser ut av øynene deres. Jeg skulle vel kjenne igjen et menneskeansikt som pines av tørst.»

Og da palmen kom til å tenke på tørsten, gikk det en kramperykning gjennom den lange stammen, og flikene på de talløse, lange bladene rullet seg i hop, som om de var holdt over ild.

«Var jeg et menneske,» sa den, «ville jeg aldri våge meg ut i ørkenen. Den er sannelig modig som våger seg hit uten å ha røtter som rekker ned til de dype vannårene, som aldri tørker ut. Her kan

være farlig nok selv for palmer. Til og med for en slik palme som jeg.

Om jeg var i stand til å gi dem et råd, ville jeg be dem snu om. Forfølgerne deres kan aldri bli farligere for dem enn denne ørkenen. Kanskje de innbiller seg at det er lett å leve her. Men jeg vet at til og med jeg stundom har hatt vanskelig for å overleve. Jeg minnes en gang i min ungdom at en kasevind veltet over meg et helt fjell av sand. Jeg var nær på å bli kvalt. Om jeg hadde kunnet dø, ville det ha blitt min siste stund.»

Palmen fortsatte å tenke høyt, slik gamle enslige bruker det.

«Jeg hører en underfull, melodisk susing gjennom kronen min,» sa den. «Jeg føler det som om alle flikene på bladene mine skjelver. Jeg vet ikke hva som farer gjennom meg ved synet av

disse stakkars fremmede. Men denne bedrøvede kvinnen er så vakker. Hun får meg til å minnes det fineste jeg har opplevd.»

Og mens bladene fortsatte å røre på seg i en susende melodi, tenkte palmen på det som hendte en gang for svært lenge siden, da to strålende mennesker hadde gjestet oasen. Det var dronningen av Saba som var kommet hit, fulgt av den vise Salomo. Den vakre dronningen skulle dra tilbake til sitt land, kongen hadde fulgt henne på veien, og nå skulle de skilles. «Til minne om denne stunden,» sa dronningen, «setter jeg nå et daddelfrø i jorden og jeg vil at det av den skal komme en palme, som skal vokse og leve helt frem til det i Jødeland oppstår en konge som er større enn Salomo.» Og da hun hadde sagt det, stakk hun frøet ned i jorden, og tårene hennes vannet den.

«Hva kan det komme av at jeg tenker på dette akkurat i dag?» sa palmen. «Kan denne kvinnen være så vakker at hun minner meg om den herligste av dronninger, hun som jeg har vokst og levd på ordene til, inntil i dag?»

«Jeg hører bladene mine suse sterkere,» sa palmen, «og det lyder som en vemodig dødssang. Det er som om de spår at noen snart skal forlate dette livet. Det er godt å vite at det i alle fall ikke gjelder meg, etter som jeg jo ikke kan dø.»

Palmen mente at dødssuset i bladene måtte gjelde de to ensomme vandrerne. Sikkert trodde de nok også selv at deres siste stund var nær. En kunne se det på ansiktsuttrykket deres ider de gikk forbi et kamelskjelett som lå like ved veien. En kunne se det på de blikkene de kastet etter et par gribber som fløy forbi. Det kunne jo ikke være annerledes. De måtte dø.

De hadde fått øye på palmen og oasen og skyndte seg nå dit for å finne vann. Men da de endelig nådde frem, sank de sammen i fortvilelse, for vannkilden var tørket ut. Utmattet la kvinnen barnet fra seg og satte seg til å gråte ved det tørre vannleiet. Mannen kastet seg ned ved siden av henne, han ble liggende og hamre på den tørre jorden med nevene. Palmen kunne høre hvordan de snakket med hverandre om at nå måtte de dø.

Den hørte også av samtalen deres at kong Herodes hadde latt drepe alle barn på to eller tre år fordi han fryktet for at den store, ventede jødekongen var født.

«Det suser sterkere i bladene mine,» sa palmen. «Disse stakkars flyktningene kommer snart til å se sin siste stund.»

Den skjønte også at de var redd for ørkenen. Mannen sa at det hadde vært bedre om de hadde kjempet med krigsknektene enn å flykte hit. Han mente at da ville de ha funnet en lettere død.

«Gud skal hjelpe oss,» sa kvinnen.

«Vi er alene blant rovdyr og slanger,» svarte mannen. «Ikke har vi mat, og ikke har vi vann. Hvordan skal Gud kunne hjelpe oss?»

Han rev i klærne sine, så fortvilet var han, mens han trykket ansiktet mot jorden. Han var helt uten håp, som en mann med et dødssår i hjertet.

Kvinnen satt oppreist med hendene foldet over knærne. Men det blikket

hun lot gli ut over ørkenen, vitnet om en trøstesløshet uten grenser.

Palmen hørte at det vemodige suset i bladene dens stadig ble sterkere. Kvinnen måtte også ha hørt det, for hun vendte øynene opp mot trekronen. Og i det samme løftet hun uvilkårlig armer og hender.

«Å, dadler, dadler!» ropte hun.

Det lå en så stor lengsel i stemmen at den gamle palmen ønsket at den ikke hadde vært høyere enn en gyvel, og at dadlene hadde vært så lette å nå som nypene på en tornebusk. Den visste nok at kronen hang full av daddelklaser, men hvordan skulle vel et menneske kunne nå opp til en slik svimlende høyde?

Mannen hadde alt sett hvor uoppnåelig høyt daddelklasene hang. Han løftet ikke engang hodet. Han ba konen sin at hun ikke måtte lengte etter det umulige.

Men barnet, som hadde tumlet omkring for seg selv og lekt med pinner og strå, hadde hørt morens utrop.

Den vesle pjokken kunne vel saktens ikke tenke seg at hans mor ikke skulle få alt det hun ønsket seg. Så snart det var snakk om dadler, tok han til å stirre på treet. Han grublet og funderte på hvordan han skulle få dadlene ned. Pannen hans la seg nærmest i rynker under de lyse lokkene. Endelig gled det et lite smil over ansiktet hans. Han hadde funnet en utvei. Han gikk bort til palmen, klappet den med den veske hånden og sa med den lyse, barnlige stemmen:

«Palme, bøy deg! Palme, bøy deg!»

Men hva var det, hva var det? Palmebladene suste som om en orkan fór gjennom dem, og den lange palmestammen tok til å skjelve. Og palmen kjente at den lille var for sterk for den. Den kunne ikke stå imot ham.

Og den bøyde den lange stammen for barnet, slik mennesker bøyer seg for fyrster. I en veldig bue senket den seg ned mot jorden, inntil den store kronen med de skjelvende bladene sopte ørkensanden.

Barnet virket verken forskrekket eller forundret, men gikk med et gledesrop bort og løsnet klase etter klase fra kronen på den gamle palmen.

Da barnet hadde nok, og treet fremdeles lutet mot marken, gikk gutten på ny frem, klappet det og sa med den fine stemmen:

«Palme, reis deg! Palme, reis deg!»

Og det store treet reiste stille og ærbødig den spenstige stammen, mens bladene spilte som harper.

«Nå vet jeg hvem de spiller døds melodien for,» sa den gamle palmen for seg selv da den igjen sto oppreist. «Det er ikke for noen av disse menneskene.»

Men mannen og kvinnen lå på sine knær og priste Gud.

«Du har sett vår angst, og du har tatt den bort. Du er den sterke, som bøyer palmens stamme som et siv. Hvem av våre fiender skulle vi frykte for, når din styrke verner om oss?»

Neste gang en karavane dro gjennom ørkenen, så de reisende at bladkronen til den store palmen hadde visnet.

«Hvordan kan det ha seg?» sa en av dem. «Denne palmen skulle jo ikke dø før den hadde sett en konge som er større enn Salomo.»

«Kanskje den har sett ham,» svarte en av de andre ørkenfarerne.

Foto: Wikimedia Commons

Selma Lagerlöf (1858–1940) fikk nobelprisen i litteratur i 1909. *Kristuslegender* utkom på svensk i 1904 og inneholder elleve noveller.

Teksten er hentet fra den norske utgaven på Verbum Forlag og trykket med tillatelse. © Verbum 2012. Forlaget planlegger en nytt utgivelse av *Kristuslegender* til neste år.

KATOLSK AKADEMI

Innføringskurs i Det annet vatikankonsil Våren 2013

Mariagården, Akerveien 16, Oslo
Tid: En torsdag i måneden 18.30–20.30

Pave Benedikt XVI har utropt et «Troens År» som åpnes torsdag 11. oktober i hele verden, og også i Oslo. Troens år markerer at det er 50 år siden åpningen av Det annet vatikankonsil og 20 år siden utgivelsen av Den katolske kirkes katekisme i 1992.

Katolsk Akademi i Oslo katolske bispedømme arrangerer dette året et innføringskurs i Det annet vatikankonsils dokumenter – hvor lesning av konsildokumentene kan bli både en fornyelse og fordypelse i vårt trosliv. Man kan delta våren 2013 også uten å ha deltatt høsten 2012.

Program våren 2013

Torsdag 24. januar Kirken, verden og misjonen

*Konstitusjonen om Kirken i verden av i dag
Dekretet om misjonsvirksomheten
Dominikanersøster dr. theol. professor Else-Britt Nilsen OP*

Torsdag 21. februar Forholdet til andre religioner og religionsfriheten

Erklæringen om Kirken og de ikke-kristne religioner
Erklæringen om religionsfriheten
Pater og sogneprest Arne Marco Kirsebom SS.CC

Torsdag 14. mars Implementeringen av Konsilets bestemmelser i Norge

Dominikanersøster dr. theol. professor Else-Britt Nilsen OP

Forslag til litteratur:

- Det Andet Vatikanconcil. Anskarstiftelsens Forlag. København 1997
- John Wilhelm Gran: Det annet vatikankonsil: oppbrudd og fornyelse. St. Olavs forlag. Oslo 2001
- P. Fredrik Hansen. Det andre Vatikanconcil. Serie med artikler fra Broen / St.Olav. Deles ut som samlet hefte.

Studieavgift: kr. 250,- pr. semester.

Påmelding: Akademi@katolsk.no – merkes Vatikanconcilet.

Kursansvarlig: Magister May-Lisbeth Myrhaug.
Mobil 951 33 480

Fra Katolsk Akademis øvrige program
Lørdag 9. februar: Professor Gunnar Danbolt:
Kunstforedrag

Felleskap

Velkommen til Kristen-Norges eget forsikringselskap

Forsikring innebærer å være en del av et fellesskap. Knif Trygghet eies av 55 ulike organisasjoner og kirkesamfunn, og deler deres kristne grunnsyn og verdier. For oss er det viktig å tilby gode forsikringsløsninger til en konkurransedyktig pris. Vi hjelper deg med å avdekke hvilke forsikringsbehov du har - og ikke har. All avkastning fra forsikringsdriften forblir i KNIF-fellesskapet, slik at mest mulig ressurser kan føres tilbake til kristent arbeid. Er du ansatt,

tillitsvalgt eller har tjeneste som frivillig i Kristen-Norge – ta kontakt med oss for å få et forsikringstilbud. Velg KNIF-fellesskapet og vær med å styrke Kristen-Norge.

knif Trygghet
Kristen-Norges *eget* forsikringselskap

Bestill forsikringene dine direkte på www.kniftrygghet.no

Nyhetene står i Bibelen

Av Gerhard Helskog – journalist

Vi journalister forteller de samme gamle bibelhistoriene om og om igjen. Og kaller det nyheter. Hver dag kan du lese i avisen om David som slåss mot Goliat. Vi journalister besetter riktignok rollene med nye, aktuelle navn. Men historien er den samme. Den underlegne står opp mot overmakten.

Vi liker å se bøllen falle. Men hvorfor liker vi det? Det er ikke selvsagt.

Selvsagt eller selvmotsigelse? I Danmark har Bo Møhl og May Schack forsket på barnelitteratur. De forteller følgende historie: En dansk kvinne ble tilsatt som lærer for den ti år gamle sønnesønnen til en etiopisk sultan. Gutten hadde fått en muslimsk oppdragelse som skulle sette han i stand til å overta sultanforpliktelsene. Han var en «velbevaget følsom og harmonisk» guttunge. Som ledd i engelskundervisningen leste læreren høyt fra «Brødrene løvehjerte» av Astrid Lindgren. En vakker fortelling om brødrene Karl (Kavring) og Jonatan, som dør og kommer til landet Nangi-jala. Der må de ta opp kampen mot den onde Tengil. Han har tatt makten og vil gjøre menneskene til slaver. Forskerne skriver om gutten at han lyttet ivrig til historien og: «Han var meget begeistret for Astrid Lindgrens bok, han snakket om den, ba om å få den lest opp flere ganger og spilte scener fra den – med seg selv i hovedrollen som Tengil! Tengil ble oppfattet som den positive helten, mens de to guttene var opprørerne.»

De to forskerne konkluderer lakonisk: «Eksemplet viser at erfaring, bakgrunn og kulturelle normer spiller en stor rolle for barnets verdiorientering og identifikasjon» (Møhl og Schack: «Når

børn læser – litteraturopplevelse og fantasi», København 1980).

I Norge hadde vi lenge en uhyre brutal kultur. I den norrøne mytologien blir verden skapt ved et drap! Med det utgangspunktet var det logisk at den som var mest slu, hadde størst muskler og flest våpen, bestemte. Da var det nærmest selvinnløsende at noen ble slaver, treller. Fortsatt oppfører vi oss som om noen mennesker er mer verdt enn andre. Dette ligger så dypt at det har tatt kirken to tusen år å fortelle seg selv og verden rundt at det stikk motsatte er sannheten. I vår kirke insisterer vi på en selvmotsigelse. Nemlig at det mest forsvarsløse du kan tenke deg, et lite nyfødt barn, er det aller største. At alle menneskeliv er uendelig mye verdt. Og at alle liv er like verdifulle, til tross for alt annet vi ser rundt oss.

Grunnfortellingene. Jeg forsøkte i fjor å forklare studenter ved journalisthøgskolen hvor fundamentale bibelfortellingene er i nyhetene. Det ble helt stille i forelesningssalen. Tanken virket fremmed på dem. Først på vei ut sa en student: «Når journalister er på parti med de svakeste, så er det humanis-

I vår kirke insisterer vi på en selvmotsigelse. Nemlig at det mest forsvarsløse du kan tenke deg, et lite nyfødt barn, er det aller største. At alle menneskeliv er uendelig mye verdt.

men, det er menneskerettighetene.» Jeg spurte: «Og hvilke fortellinger formet det humanistiske menneskesynet, tror du?» Vi kom ikke lenger. Kanskje er det ikke så farlig. Det viktige er at disse unge journalistene hver dag, selv uten å skjønne det, skriver stadig nye versjoner av bibelfortellingene.

Som «Den barmhjertige samaritan». Aviser, blader, bøker og filmer er alle sammen stappfulle av historien om folk som viser barmhjertighet. Å ofre seg for andre, som Kristus, er det største av alle ideal i vår kultur.

Eller hva med historien om synderen som får en ny sjanse? Det beste er å følge dramaturgien i Lukas 15, 11ff om «den bortkomne sønnen». Her er det viktige å bekjenne sine synder, gjøre opp for seg og deretter be om tilgivelse. I dag heter det å «stå frem» i avisen. Den som bekjenner sine synder, får

i forbløffende grad tilgivelse i vår verden.

I jakten på pengesløsende, uansvarlige syndere får vi journalister noen ganger grunnfortellingene i retur. En god avsløring av hykleri og overgrep kan få andre journalister fra andre redaksjoner til å følge opp. Vi står sammen med David klar til å slynge stein mot maktmennesket Goliat. Enda flere reportere kommer til. Med kameraene våre stimler vi sammen rundt synderen. Og før vi aner det, har vi selv blitt en mobb. Vi ligner pøblene som omringet kvinnen. Seerne misliker oss intenst. Noen ganger med rette. Andre ganger er det beregnende politikere som vrir seg unna ansvaret for grove overtramp ved å fremstille seg selv som offer: som forfulgte, eller som syndebukker (– der har vi enda et ord).

Understrøm. I økende grad former disse kristne grunnfortellingene tankebanene i verden. Bibelens fortellinger ligger som en understrøm i den kollektive bevisstheten. Fortellingene kommer til å bestemme våre tankemønstre lenge etter at enhetskulturen eventuelt forsvinner i Norge.

«I begynnelsen var Ordet. Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud.» Legg så til med latter: Journalister forsynte seg av ordene og spredde dem. Enten de forsto Ordet eller ikke.

Evangeliseringsukene

I anledning Troens år har evangeliseringsukene i Oslo katolske bispedømme startet opp igjen. Menigheter som er interessert i å få besøk, kan kontakte sr. Anne Bente Hadland: anne.bente.hadland@katolsk.no.

Temaet er: «For at verden skal tro» (Joh 17,21)

Det blir holdt fire foredrag. I tillegg blir det messefeiring, forkynnelse, forbønn, skriftemål, samtaler og sosialt fellesskap.

Allerede fastsatt for vinteren/våren 2013:
St. Olav, Oslo 24.–27. januar og
Lillehammer 14.–17. mars.

Leselige julegaver fra St. Olav forlag

Weiglin Eriksen, Emma Ulrikke:

DE GYLDNE DAGENE
– kirkeåret og katolske festdager med barn

Helgenfeiringer, fastekalender, jublende påskefryd, mariafester og skinnende julelys – vår mor Kirken gir oss en skattkiste av muligheter til å feire det liturgiske året hjemme, akkurat der vi lever våre liv med brødsmuligheter og kosedyr, stryketry og bekymringer. Rytmen og skjønnheten i kirkeåret gir oss en himmel over alt det daglige, og en tro å holde fast i. I denne vakre og svært nyttige boken finner du tips og gode råd for markering og feiring av høytider, kirkelige fester og helgendager i familien og barnegruppen.

220 sider – heftet – 9788270242603
kr 349

Ståle J. Kristiansen & Peder K. Solberg (red.):

SEGL
– katolsk årsskrift for religion og samfunn

Første nummer av nytt katolsk årsskrift, med utgangspunkt i en katolsk humanistisk tenkning. Et vell av spennende skribenter bidrar med artikler innenfor sitt fagfelt – kunst, litteratur, teologi, spiritualitet og aktuelle samfunnsproblemer – bl.a. Gunnar Danbolt, Olav Egil Aune, Liv Bliksrud, Bernt Oftestad og Bjørn Are Davidsen. Dedikert til og med bidrag fra p. Arnfinn Haram OP.

320 sider – heftet – 9788270242627
kr 329

Hauken, Aage:

PÅ SPORET AV DE FØRSTE KRISTNE
– fra Jerusalem til Roma

P. Hauken ser nærmere på det nytestamentlige verdenskartet og på de første kristnes bevegelser i dette historiske terrenget. Den nye religionen er utrolig ekspansiv i den østlige del av Middelhavsregionen, den vestlige delen vet vi lite eller ingenting om. For Det nye testamente er et dokument fra en gresktalende verden, den som dekker land vi i dag kjenner som Syd-Italia, Hellas, Tyrkia, Syria, Israel, Kypros, Egypt, Malta. Bevegelsen går dessuten fra periferi til sentrum: fra Jerusalem til Roma. Her ender så mange av de første kristne sine liv, og her finner vi mange minner om deres opphold.

292 sider – innbundet – 978-82-7024-256-6 – kr 298

Benedikt XVI, pave:

FEDRE OG LÆRERE

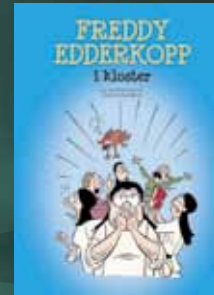
– fra Leo den store til Peter Lombard

Etter å ha mediterert over apostlene og de første kristne – Kirkens første tid – og deretter de tidligste kirkefedrene – fra

Klemens av Roma til Augustin – vender pave Benedikt XVI oppmerksomheten mot de mest innflytelsesrike kirkelige fedre og lærere fra det femte til det tolvte århundre. I dette volumet reflekterer Den hellige far over noen av de største teologer i middelalderen: Benedikt, Anselm, Bernard og Gregor den store, for å nevne noen.

275 sider – heftet – 978-82-7024-258-0
kr 198

Rør, sr. Ane-Elisabet OP (tekst) & Søbstad, Roy (ill.):

FREDDY EDDERKOPP I KLOSTER

Den eventyrlyste Freddy Edderkopp forteller barn om livet i et kloster. Fra sin gode utrikkspost i søster Agates slør, eller hengende over tabernaklet i kapellet, lærer han barn om kallet og løftene, og vi tas med på hans halsbrekkende oppdagelsesferd gjennom klosteret og klosterlivet.

51 sider – innbundet – 978-82-7024-254-2
kr 198

Burrin, Angela M. (tekst) & Io Cascio, Maria Cristina (ill.):

BARNAS EGEN BOK OM ROSENKRANSEN

I denne vakker illustrerte barneboken lærer

barna å be rosenkransen og meditere over rosenkransens mysterier. Passer for barn mellom syv og elleve år.

45 sider – innbundet – 978-82-7024-252-8
kr 149

www.stolavforlag.no

Ordinasjon av kvinner til diakonatet – en avbrutt tradisjon?

Jeanne Wreden OP er dominikansk tertiær (legdominikaner), teolog fra UiO, har nylig skrevet en bok om mariologi og betydningen av Maria for forståelsen av kvinnens kall og plass i Kirken, arbeider for tiden som sykepleier ved St. Halvardshjemmet.

«Bare en døpt mann (vir) mottar den hellige ordinasjon på gyldig vis» (canon 1024) ifølge Kirkeretten (Codex Iuris Canonici). Likevel vet man at det må ha eksistert kvinnelige diakoner i menighetene fra begynnelsen av Kirkens historie. Siden Det annet vatikankonsil vedtok å gjeninnføre det permanente diakonatet,¹ har mange tatt til orde for at også kvinner bør kunne bli ordinert til diakon, slik det var i Kirkens første millennium.

Men så enkelt er det nok likevel ikke,

viser det seg, for andre igjen stiller seg tvilende til om disse kvinnene var *ekte* diakoner. Var de kvinnelige diakonene virkelig *ordinert* til diakoner – eller var de kanskje rett og slett konsekrerte jomfruer, enker og nonner?

I 2002 sluttførte *Den internasjonale teologiske kommisjon* (ITC) et dokument med resultatet av et fem år langt studium om diakonatets historie, utvikling og betydning i dag. Dokumentet bærer tittelen *Diakonaten: evolusjon og perspektiver*.²

De historiske skriftenes vitnesbyrd om at de kvinnelige diakonene har eksistert, legges frem som uomtvistelige fakta, men kommisjonen spanderer ikke mye plass på de siste årtiers

forskning, hvor teologene er overveiende samstemte i sin konklusjon om at kvinnene ble *ordinert* til diakonatet etter ritualer som i hovedtrekk var lik mennenes. Derimot legges det stor vekt på at kvinnenes diakonale *funksjoner* var forskjellige fra mennenes.

Fr. George Cottier OP, som i 2002 innehadde stillingen som generalsekretær i ITC, skrev i *L'Osservatore Romano*³ at man ikke ut fra Kirkens tidlige tradisjon kan konkludere med at de kvinnelige diakonene kunne betraktes på lik linje med de mannlige. Han hevdet at oppgavene de var betrodd, var vesensforskjellige fra de ordinerte mannlige diakonenes. Ordinasjon av kvinner til diakonatet ville dessuten forstyrre den sakramentale enhet innenfor Kirkens *ordo*. Riktignok er der et skille mellom biskop/prest på den ene side og diakon på den annen, påpekte han, men det er likevel en grunnleggende enhet innenfor den sakramentale sammenheng de tilhører, som gjør det vanskelig å innlemme kvinner i diakonatet.

Diakonaten forankring i urmenighetene

I Det nye testamentet anvendes betegnelsen *diakonos* i den greske grunnteksten ofte i generell betydning av «tjener». Betegnelsen synes å bli forstått som en slags «definert» tjeneste fra og med apostlene legger hendene på de syv mennene for at de skal «tjene ved bordene» (Apg 6,6). Her finner vi følgende nytestamentlige røtter for den senere ordinasjon av *menn* til diakonatet.

Den nytestamentlige kilde for det *kvinnelige* diakonatet finner vi, imidlertid, i Paulus' brev til romerne (16,1). Her omtales Føbe som *diakon*. Det er omdiskutert hvordan dette skal forstås, men ordets hankjønnform tyder på at det dreier seg om en definert tjeneste og ikke bare om en vanlig tjenestepike/menighetstjenerinne. «[Hun] værende også Kirkens *diakon* [diakonon] i Kenkreæ», står det ordrett. I en av de mest kjente liturgiske tekstene, *Codex Barberini* (fra år 780), angis Føbe som det kvinnelige diakonatets modell i ordinasjonsbønnen. I det erkebiskopen legger hendene på diakonkandidatens hode, sier han: «Gi denne din tjenerinne Den Hellige Ånds gave og inngi henne med diakonatets [guddommelige] nåde, slik du også ga dette, ditt diakonat [Gresk:

diakonia], til Føbe, hun som du har kalt til å arbeide i denne tjenesten [*leitourgias*].»⁴

Et annet eksempel fra epistellitteraturen finner vi i brevet til Timoteus, hvor forfatterens formaninger til menighetens diakoner (1 Tim 3,8–13) også er rettet til kvinnene (3,11). Dokumentet fra ITC poengterer at det også her råder uenighet blant eksegeter om hvilke kvinner det siktes til, men det unnlater å nevne at tidlige kirkefedre, som for eksempel Krysostomos, tolket dette skriftstedet som en formaning myntet på de kvinnelige diakonene.⁵ Det finnes også andre skriftsteder som kunne tolkes som utgangspunkt for det kvinnelige diakonatet.⁶

Gamle manuskripter, nytt lys

Kvinnelige diakoner finnes omtalt i brever, for eksempel fra Plinius d.y. (begynnelsen av 2. årh), flere av kirkefedrenes skrifter,⁷ konsildokumenter,⁸ i liturgiske tekster (*Codex Barberini*, *Codex Bezae Cantabrigiae*, *Codex Sinaiticus*, o.a) og på gravstener. Vi vet også at flere kvinnelige helgener fra de første århundrene var diakoner. I den gresk-ortodokse kalender finnes mer enn tyve kvinnelige helgener som betegnes som diakoner, og disse hører også til Den romersk-katolske kirke, siden de levde før skismaet. Blant Romerkirkens helgener finner vi kvinnelige diakoner som den hellige Geneviève (5. århundre), Paris' vernehelgen.⁹

4 Wijngaards, *Women deacons in the Early Church*, N.Y. 2002, 176

5 I en preken (Hom. 11.1) gjør Krysostomos et særkilt poeng av at teksten retter seg til *tas diakonous*, de kvinnelige diakonene og ikke til kvinnene generelt.

6 Jesus selv pålegger kvinnene å forkynde «for mine brødre...» (Joh 20:17–18), flere kvinner hadde fulgt med Jesus, som hadde «tjent (diakonusai) ham» (Matt 27:55). Også apostlene hadde kvinner med i sitt på sine misjonsreiser, i følge Paulus (1 Kor 9:5).

7 Origines (d. 255), Klemens av Aleksandria (d. 215), Epifanios av Salamis (d. 403), kappadokkerne Basilius og Gregor av Nyssa (4. årh) og flere andre.

8 Konsilene i Epaon (517) og i Orleon (533). Her ble det kvinnelige diakonatet omgjort til en enkestand. Hensikten kan ha vært å forhindre at de kvinnelige diakonene skulle gjøre krav på klerikal status. I det 10. århundre ble Canon 15 fra konsilet i Kalkedon (451) bekreftet av konsilet i Reims, hvor det ble bestemt at minimumsalderen for kvinner som kunne ordineres til diakon var 40 år (før var det 60. år).

9 Ett eksempel er den hellige Melania den yngre, diakon i Jerusalem. Blant Romerkirkens helgener finner vi også den hellige Radegunde, prinsesse av Thüringen, som ble ordinert til diakon av biskop Medardus av Noyon i 550, og Helaria, datteren til Remy av Reims; Wijngaards, *Tablet*, Okt.2003; kfr. Chr. Klapisch-Zuber, edit: *A History of Women*, (London 1992), 194.

1 *Lumen Gentium*, 29

2 Først publisert på fransk i *La Documentation Catholique*, no. 2284 (19.1, 2003)

3 «Clarification on ITC Study on the Diaconate», *L'Osservatore Romano*, 30.10. 2002, 12

Moderne forskere har oppdaget stadig flere gamle liturgiske tekster og underkastet disse systematiske studier. Disse teologene, hvorav flere er tilknyttet de mest prestisjetunge universitetene i Europa, er samstemte når det gjelder synet på at det har oppstått en *diskontinuitet* i forhold til kvinners adgang til diakonatet.

Det viser seg at gangen, såvel som ordlyden, i ordinasjonsritualet i hovedtrekk var den samme for menn som for kvinner. Likevel synes det fremdeles å herske tvil om disse kvinnene virkelig ble *ordinert*. Et argument mot at det kan ha vært «ekte» ordinasjoner, er at ordinasjonen ennå ikke var forstått som et sakrament.¹⁰ Men ut fra dette synspunktet var da ingen virkelig ordinert på denne tiden, og man fjerner røttene til ordinasjonens sakrament. En av dem som har beskjeftiget seg med dette kirkehistoriske fenomenet, er Christoff Böttigheimer, professor i teologi ved universitet i München. Han konkluderer med at «fra Kirkens begynnelse var [det] en sakramental ordinasjon av kvinnelige diakoner på lik linje med biskoper, prester og mannlige diakoner ... i vår tids terminologi ville man vært inneforstått med at det dreiet seg om et sakrament.»¹¹ Mange av de teologiske forskerne som har fordypet seg seriøst i problemstillingen, er enige med Böttigheimer i hans konklusjon.¹²

Det kvinnelige diakonatets sakramentalitet

Det eldste ordinasjonsritualet for kvinnelige diakoner finnes i *Constitutiones Apostolorum – De apostoliske konstitusjonene* fra ca år 380.

I ITCs utredning om diakonatet innrømmes at kvinner i de første århundrene har mottatt *cheirotonia*, som forstås som en «ordinasjon» meddelt biskoper, prester, kvinnelige og mannlige diakoner og subdiakoner, og ikke *cheirotesia*, som forstås som en velsignelse (av for eksempel lektorer, enker og jomfruer). Det fremgår av *Codex Bessarion*¹³ at liturgiordlyd for or-

dinasjonen av de kvinnelige diakonene lå tett opp til den som ble brukt for de mannlige: Handlingen foregikk under nærvær av prester og troende og foran alteret i tilknytning til eukaristifeiringen. Man proklamerte at kandidaten var utvalgt av «guddommelig nåde» (bestemt formular). *Biskopen* foretok nedkallelse av Ånden (*epiklesis*) og fremsa ordinasjonsbønnen (*ekfonese*) under håndspåleggelse for annen gang. Den kvinnelige diakon ble ikledt stola, som ble lagt rundt nakken innunder sløret (den mannlige kandidaten fikk stolaen på skrå over skulderen). Biskopen rakte den nyordinerte diakonen kalken, som hun så plasserte på alteret.

De viktigste «tegn» på at det dreide seg om en sakramental ordinasjon (slik det senere ble definert), var de samme for menn og for kvinner og skulle således være fullstendig i overensstemmelse med Tridentinerkonsilets definisjon av en «sakramental handling».

Men det stemmer også at de samme historiske kildene vitner om et slags dobbelt diakonat med noe forskjellige funksjoner. Den kvinnelige diakonens hovedoppgave var å yte tjeneste til kvinnene i menigheten. Hun besøkte de syke og kunne meddele disse kommunionen. Man kan imidlertid ikke hevde at de *ikke* medvirket i noen liturgiske handlinger (slik Cottier påstår), siden det var de kvinnelige diakonene som bisto biskopen når han døpte kvinner, ved at de salvet dåpskandidaten med krisma. Dåpskandidaten skulle, etter neddykkingen i vann, salves over hele kroppen. Av hensyn til allminnelig normer for anstendighet måtte det være en kvinne som utførte dette.

De kvinnelige diakonene hadde sine spesielle oppgaver, men de var virkelig ordinert, og derfor kunne de, i likhet med de mannlige, heller ikke gifte seg.¹⁴ *Gifte* diakoner er således egentlig et større brudd med tradisjonen enn en diakonviet kvinne ville være.

At de kvinnelige diakoner hadde forskjellige oppgaver enn de mannlige, kan imidlertid ikke bety at deres ordinasjon var *mindre sakramental* enn mennenes. For hvordan skulle samme ordinasjonsritualet kunne avstedkomme *forskjellige* sakramenter? Det er jo ordinasjonen det kommer an på og ikke oppgavene. For eksempel hender det at det ordineres biskoper uten bispedøm-

me for hovedsakelig å betjene diplomatiske/administrative oppgaver. Det dreier seg likevel kvalitativt om samme biskoppelige ordinasjon.

Gjenopprettelsen av det kvinnelige diakonatet

I lengden kan man neppe ignorere de mange historiske og liturgiske tekster som vitner om eksistensen av de kvinnelige diakonene.

Mange av de fordømmene som eksisterte tidligere når det gjaldt kvinner og kvinnens natur, anses i dag som feilaktige og meningsløse. Kirkeretten forbyr ordinasjon av kvinner, men den bygger på en kildesamling foretatt av Gratian¹⁵ i det 12. århundre, som inneholder et meget detaljert forbud mot kvinners liturgiske funksjoner.

Ser man på det moderne ritualet for ordinasjon av diakoner, er det ingenting som blir sagt eller lovet, som skulle utelukke kvinnen som sådan. Diakonens trefoldige *docendi, sanctificandi, regendi* (undervise, helliggjøre, rettlede) blir mange steder utført av kvinner blant legfolket, såvel som av nonner/ordenssøstre.

I og med forankringen av det kvinnelige diakonatet i deler av den tidlige tradisjon burde det ikke være så mange teologiske eller kirkerettslige hindringer for at dette skulle kunne gjenopprettes som del av det permanente diakonatet relativt snart. Siden fordømmene mot kvinnen som menneske ikke lenger hindrer hennes adgang til alteret og sakramentene, vil hun kunne påta seg de samme funksjoner som de permanente mannlige diakoner.

Kanskje ville det også medføre en positiv utvikling mot en tydeligere profilering av sammenhengen mellom de karitativ-praktiske og de liturgisk-åndelige dimensjoner av diakonatets spesielle karakter og apostolat. Kirken kan bare vokse på å ta i bruk *alle* sine menneskelige ressurser i det permanente diakonatets møte med vår tids utfordringer.

10 Martimort, A-G, *Les Diaconesses; Essai historique*, Roma 1992, 75

11 Böttigheimer, «Der Diakon der Frau», *Münchener Theologische Zeitschrift*, 47, no 3 (1996) 261–262

12 F.eks. E. Theodorou, ortodoks teolog, professor ved universitetet i Aten; R. Gryson, professor i teologi og kirkehistorie i Louvain, Belgia; P. Hofrichter ved Salzburg universitet i Østerrike, A. Jensen, professor i økumenisk teologi, historie og urkristendom, Graz, Østerrike; dessuten D. Ansoerge, M-J. Aubert og Y. Congar, for å nevne noen.

13 Fra det greske klosteret Grottaferrata, fra det 8./9. årh.

14 Kfr. keiser Justinians lover fra det 6. årh. med strenge sanksjoner for diakoner av begge kjønn som brøt kyskhetsløftet.

15 *Gratians dekretaler* var gjennom hele middelalderen anerkjent som gjeldende kirkerett (*Codex Iuris Canonici*). Den inneholdt en god del forfalskninger, særlig angivelige sitater fra pavene gjennom kirkens første 400 år. M. Creighton, *A History of the Papacy, From the Great Schism to the Sack of Rome*, Vol. I, 19–20. Dekretaler er ifølge Mirriam-Webster «Pavelige brev som gir autorative bestemmelser i kirkerettssaker».

St. Olav bokhandel?
Det er julebutikken i Akersveien 14.
Tlf. 23 21 95 55

Adventskalendere,
 krybbefigurer, lys, røkelse,
 julekort foruten bøker.

Åpningstider i desember:
 Tirsd.–Fred. 10-18
 Lørd. 11-15
 Sønd. 12-15

Julaften, 1. & 2. juledag: Stengt
 27. og 28. des: 11-16
 29.12. t.o.m. 7.1.: Stengt

www.stolavbok.no

Gi en julegave til kirkebladet

St. Olav!

Gi via nett: donasjoner.no/okb
Gi via bank: 3000.22.75321

Ønsker du å få tilsendt giro i posten?
 Kontakt Vidar André Eide på tlf. 23 219 510 eller via e-post: avtalegiro@katolsk.no

Ønsker du at bidraget skal gi skattefradrag,
 må det betales via skattefradragsordningen.
 Kontakt Esther Kittelsen på tlf. 23 219 500.

Vi anbefaler å gi minst 200 kr i bladstøtte i året.
 Slik kan vi opprettholde et blad for alle våre katolikker.

Liturgisk kalender 2013

Søndagstekster år B, hverdagslesninger år II

I denne liturgiske kalenderen oppgis alle bibeltekstene som brukes under liturgien. Betydningene av forkortelsene finner du foran i din norske bibel.

Tekstene på en vanlig søndag står i denne rekkefølge:

Lesning fra Det gamle testamente; fra Det nye testamente;

evangelielesningen. På hverdager er det bare to tekster, med-regnet evangelielesningen. Liturgien har også en foreskrevet salmetekst, etter 1. lesning.

Dager med kirkeplikt står i **rød skrift**. Husk at alle søndager har kirkeplikt, dessuten jul (midnattsmessen eller den 25. om dagen) og Kristi Himmelfart. Faste- og abstinensplikt står i fet skrift (Askeonsdag og Langfredag). Dager som er angitt med STORE BOKSTAVET, er søndager, fester eller høytider. Høytider er i tillegg markert med **FET SKRIFT**. Det står angitt hvilke helgener som skal minnes (dersom navnet står i parentes, er minnedagen valgfri). Der en nordisk helgen er obligatorisk minnedag, nevnes ikke de som i andre land er

obligatorisk eller valgfri helgenminne. På lørdager som ikke er fest-, høytids- eller obligatoriske minnedager, kan man minnes jomfru Maria. I Norge var det vanlig i middelalderen at det på «ledige» onsdager likeledes kunne feires Olavs-messer.

Gjeldende liturgiske farge er angitt med en farget firkant, likeledes en markering for Høytid (H), Fest (F), Minnedag (obligatorisk M) og valgfri (V) samt Faste og abstinens (A). Minnedagslesninger er markert med en L.

I Tromsø stift brukes andre datoer for Herrens Åpenbaring, Herrens Dåp og Marias opptagelse i Himmelen.

JANUAR

Tir	1	Søndagstekster år C, hverdagslesninger år I, tidebønn for uke 1 vol. I ☐ GUDS HELLIGE MOR MARIA (H) <i>Oktavdag for julen</i> <i>Verdensdagen for fred</i> ① 4 Mos 6,22-27 (S) Sal 67(66) 2-3.5.6+8 (E) Gal 4,4-7 (E) Luk 2,16-21
Ons	2	☐ De hellige Basilios og Gregorios (M) ① 1 Joh 2,22-28 (S) Sal 98(97) 1.2-3ab.3cd-4 (E) Joh 1,19-28 (E) ① (Jesu hellige navn) (L) ① Fil 2,1-11 (S) Sal 8,4-5.6-7.8-9 (E) Luk 2,21-24 (V) ☐ ① 1 Joh 2,29-3.6 (S) Sal 98(97) 1.3cd-4.5-6 (E) Joh 1,29-34
Tor	3	☐ ① 1 Joh 3,7-10 (S) Sal 98(97) 1.7-8.9 (E) Joh 1,35-42 (E) ① 1 Joh 3,11-21 (S) Sal 100(99) 2.3.4.5 (E) Joh 1,43-51 Tidebønn for uke 2, vol. I
SØN	6	☐ HERRENS ÅPENBARING (H) ① Jes 60,1-6 (S) Sal 72(71) 2.7-8.10.11.12-13 (E) Ef 3,2-3a.5-6 (E) Matt 2,1-12 <i>Kollekt til barne-missio</i> ☐ (Den hellige Raimund av Peñafort) (V) ☐ ① 1 Joh 3,22-4.6 (S) Sal 7,2-8.10-11 (E) Matt 4,12-17.23-25 (E) Luk 15,1-3.11-32 (V)
Man	7	☐ (Den hellige Torfinn) (V) ☐ ① 1 Joh 4,7-10 (S) Sal 72(71) 2.3-4ab.7-8 (E) Mark 6,34-44
Ons	9	☐ ① 1 Joh 4,11-18 (S) Sal 72(71) 2.10-11.12-13 (E) Mark 6,45-52 (E) ① 1 Joh 4,19-5.4 (S) Sal 72(71) 2.14+15bc.17 (E) Luk 4,14-22a
Fre	11	☐ ① 1 Joh 5,5-13 (S) Sal 147,12-13.14-15.19-20 (E) Luk 5,12-16 (E) ① 1 Joh 5,14-21 (S) Sal 149,1-2.3-4.5+6a+9b (E) Joh 3,22-30 Tidebønn for uke 3, vol. I
SØN	13	☐ HERRENS DÅP (F) ① Jes 42,1-4.6-7 (S) Sal 29(28) 1a+2.3ac-4.3b+9b-10 (E) Apg 10,34-38 (E) Luk 3,15-16.21-22 <i>eller</i> : ① Jes 40,1-5.9-11 (S) Sal 104 (103),1b-2. 3-4. 24-25. 27-28. 29-30 (E) Tit 2,11-14,3-4,7 (E) Luk 3,15-16.21-22 Tidebønn for uke 1, vol. IV
Man	14	☐ ① Hebr 1,1-6 (S) Sal 97(96) 1+2b.6+7c.9 (E) Mark 1,14-20
Tir	15	☐ ① Hebr 2,5-12 (S) Sal 8,2a+5.6-7.8-9 (E) Mark 1,21-28
Ons	16	☐ ① Hebr 2,14-18 (S) Sal 105(104) 1-2.3-4.6-7.8-9 (E) Mark 1,29-39
Tor	17	☐ Den hellige Antonius (M) ① Hebr 3,7-14 (S) Sal 95(94) 6-7.8-9.10-11 (E) Mark 1,40-45
Fre	18	☐ ① Hebr 4,1-5.11 (S) Sal 78(77) 3+4bc.6c-7.8 (E) Mark 2,1-12 <i>Bonneuken for kristen enhet</i>
Lør	19	☐ Den hellige Henrik av Finland (M) ① Hebr 4,12-16 (S) Sal 19(18) 8.9.10.15 (E) Mark 2,13-17 Tidebønn for uke 2, vol. IV
SØN	20	☐ 2. søndag i det alminnelige kirkeår ① Jes 62,1-5 (S) Sal 96(95) (E) 1 Kor 12,4-11 (E) Joh 2,1-11
Man	21	☐ Den hellige Agnes (M) ① Hebr 5,1-10 (S) Sal 110(109) 1.2.3.4 (E) Mark 2,18-22
Tir	22	☐ (Den hellige Vincent) (V) ☐ ① Hebr 6,10-20 (S) Sal 111(110) 1-2.4-5.9+10c (E) Mark 2,23-28
Ons	23	☐ ① Hebr 7,1.3.15-17 (S) Sal 110(109) 1.2.3.4 (E) Mark 3,1-6
Tor	24	☐ Den hellige Frans av Sales (M) ① Hebr 7,25-8.6 (S) Sal 40(39) 7-8a.8b-9.10.17 (E) Mark 3,7-12
Fre	25	☐ APOSTELEN PAULUS' OMVENDELSE (F) ① Apg 22,3-16 <i>eller</i> Apg 9,1-22 (S) Sal 117(116),1,2 (E) Mark 16,15-18
Lør	26	☐ (Den hellige Eysteinn) (V) <i>I Trondheim stift:</i> ☐ DEN HELLIGE EYSTEIN (F) ☐ ① Hebr 9,13-11.14 (S) Sal 47(46) 2-3.6-7.8-9 (E) Mark 3,20-21 Tidebønn for uke 3, vol. IV
SØN	27	☐ 3. søndag i det alminnelige kirkeår ① Neh 8,1b-4a.5-6.8-10 (S) Sal 19(18) (E) 1 Kor 12,12-30 (E) ① 1 Kor 12,12-14.27 (E) Luk 1,1-4.4.14-21
Man	28	☐ Den hellige Thomas Aquinas (M) ① Hebr 9,15.24-28 (S) Sal 98(97) 1.2-3ab.3cd-4.5-6 (E) Mark 3,22-30
Tir	29	☐ ① Hebr 10,1-10 (S) Sal 40(39) 2+4ab.7-8a.10.11 (E) Mark 3,31-35
Ons	30	☐ ① Hebr 10,11-18 (S) Sal 110(109) 1.2.3.4 (E) Mark 4,1-20
Tor	31	☐ Den hellige Johannes Bosco (M) ① Hebr 10,19-25 (S) Sal 24(23) 1-2.3-4ab.5-6 (E) Mark 4,21-25

FEBRUAR

Fre	1	☐ ① Hebr 10,32-39 (S) Sal 37(36) 3-4.5-6.23-34.39-40 (E) Mark 4,26-34
Lør	2	☐ HERRENS FREMSTILLING I TEMPELET (F) ① Mal 3,1-4 <i>eller</i> Hebr 2,14-18 (S) Sal 24(23),7.8.9.10 (E) Luk 2,22-40 (<i>kortere</i> : 22-32) <i>Ordenslivets dag</i> Tidebønn for uke 4, vol. IV
SØN	3	☐ 4. søndag i det alminnelige kirkeår ① Jer 1,4-5.17-19 (S) Sal 71(70) (E) 1 Kor 12,30b-13,13 (<i>kortere</i> : 1 Kor 13,4-13) (E) Luk 4,21-30 <i>I Tromsø (domkirken):</i> ☐ VIGSELSFEST FOR VÅR FRUES DOMKIRKE I TROMSØ (H) ① Esek 37,1-2.8-9.12 (E) 1 Kor 3,9b-11.16-17 (E) Joh 2,13-22
Man	4	☐ ① Hebr 11,32-40 (S) Sal 31(30) 20.21.23.24 (E) Mark 5,1-20
Tir	5	☐ Den hellige Agathe (M) ① Hebr 12,1-4 (S) Sal 22(21) 26b-27.28+30.31-32 (E) Mark 5,21-43
Ons	6	☐ Den hellige Paul Miki og hans ledsagere (M) ☐ (Den hellige Josefine Bakhtita) (V) ① Hebr 12,4-7.11-15 (S) Sal 103(102) 1-2.13-14.17-18a (E) Mark 6,1-6
Tor	7	☐ ① Hebr 12,18-19.21-24 (S) Sal 48(47) 2-3a.3b-4.9.10-11 (E) Mark 6,7-13
Fre	8	☐ (Den hellige Hieronymus Emiliani) (V) ☐ (Den hellige Josefine Bakhtita) (V) ① Hebr 13,1-8 (S) Sal 27(26) 1.3.5.8b-9abc (E) Mark 6,14-29
Lør	9	☐ ① Hebr 13,15-17.20-21 (S) Sal 23(22) 1-3a.3b-4.5.6 (E) Mark 6,30-34 Tidebønn for uke 1, vol. IV
SØN	10	☐ 5. søndag i det alminnelige kirkeår ① Jes 6,1-2a.3-8 (S) Sal 138(137) (E) 1 Kor 15,1-11 (<i>kortere</i> : 1 Kor 15,3-8.11) (E) Luk 5,1-11 ☐ (Vår Frue av Lourdes) (V) ☐ ① 1 Mos 1,1-19 (S) Sal 104(103) 1-2a.5-6.10+12.24+35c (E) Mark 6,53-56
Tir	12	☐ ① 1 Mos 1,20-2,4 (S) Sal 8,4-5.6-7.8-9 (E) Mark 7,1-13 Tidebønn for uke 4, vol. II
Ons	13	☐ Askeonsdag - faste- og abstinens (A) ① Joel 2,12-18 (S) Sal 51(50) 3-4.5-6a.12-13.14+17 (E) 2 Kor 5,20-6.2 (E) Matt 6,1-6.16-18
Tor	14	☐ DE HELLIGE KYRILLOS OG METHODIOS - VERNEHELGENER FOR EUROPA (F) ① Apg 13,46-49 (S) Sal 116,1. 2 (E) Luk 10,1-9
Fre	15	☐ ① Jes 58,1-9a (S) Sal 51(50) 3-4.5-6a.18-19 (E) Matt 9,14-15
Lør	16	☐ ① Jes 58,9b-14 (S) Sal 86(85) 1-2.3-4.5-6 (E) Luk 5,27-32 Tidebønn for uke 1, vol. II
SØN	17	☐ 1. søndag i fasten ① 5 Mos 26,4-10 (S) Sal 91(90) 1-2.10-11.12-13.14-15 (E) Rom 10,8-13 (E) Luk 4,1-13
Man	18	☐ ① 3 Mos 19,1-2.11-18 (S) Sal 19(18),8. 9. 10. 15 (E) Matt 25,31-46
Tir	19	☐ ① Jes 55,10-11 (S) Sal 34(33) 4-5.6-7.16-17.18-19 (E) Matt 6,7-15
Ons	20	☐ ① Jona 3,1-10 (S) Sal 51(50) 3-4.12-13.18-19 (E) Luk 11,29-32
Tor	21	☐ ① Est C, 12.14-16.23-25 (S) Sal 138(137) 1-2a.2bc.3-7c-8 (E) Matt 7,7-12
Fre	22	☐ APOSTELEN PETERS STOL (F) ① 1 Pet 5,1-4 (S) Sal 23(22),1-3a.3b-4.5.6 (E) Matt 16,13-19
Lør	23	☐ ① 5 Mos 26,16-19 (S) Sal 119(118) 1-2.4.5-7.8 (E) Matt 5,43-48 Tidebønn for uke 2, vol. II
SØN	24	☐ 2. søndag i fasten ① 1 Mos 15,5-12.17-18 (S) Sal 27(26) 1-7.8.9abc.13-14 (E) Fil 3,17.4.1 (<i>kortere</i> : Fil 3,20-4.1) (E) Luk 9,28b-36
Man	25	☐ ① Dan 9,4b-10 (S) Sal 79(78) 8.9.11+13 (E) Luk 6,36-38
Tir	26	☐ ① Jes 1,10.16-20 (S) Sal 50(49) 8-9.16bc.17.21+23 (E) Matt 23,1-12
Ons	27	☐ ① Jer 18,18-20 (S) Sal 31(30) 5-6.14.15-16 (E) Matt 20,17-28
Tor	28	☐ ① Jer 17,5-10 (S) Sal 1,1-2.3-4+6 (E) Luk 16,19-31

Fre	1	☐ ① 1 Mos 37,3-4.12-13a.17b-28 (S) Sal 105(104) 16-17.18-19.20-21 (E) Matt 21,33-43.45-46 Kvinnenes Verdensbønnedag
Lør	2	☐ ① Mi 7,14-15.18-20 (S) Sal 103(102) 1-3.3-4.9-10.11-12 (E) Luk 15,13-31-32 Tidebønn for uke 3, vol. II
SØN	3	☐ 3. søndag i fasten ① 2 Mos 3,1-8a.13-15 (S) Sal 103(102),1-2.3-4.6-7.8.11 (E) 1 Kor 10,1-6.10-12 (E) Luk 13,1-9 <i>Eller fra år A:</i> ① 2 Mos 17,3-7 (S) Sal 95(94),1-2. 6-7. 8-9 (E) Rom 5,1-2.5-8 (E) Joh 4,5-42 (<i>kortere</i> : 5-15.19b-26.39a.40-42)
Man	4	☐ ① 2 Kong 5,1-15a (S) Sal 42(41) 2.3; 43(42) 3.4 (E) Luk 4,24-30
Tir	5	☐ ① Dan 3,25.34-43 (S) Sal 25(24) abc-5ab.6-7bc.8-9 (E) Matt 18,21-35
Ons	6	☐ ① 5 Mos 4,15-9 (S) Sal 147,12-13.15-16.19-20 (E) Matt 5,17-19
Tor	7	☐ ① Jer 7,23-28 (S) Sal 95(94) 1-2.6-7.8-9 (E) Luk 11,14-23
Fre	8	☐ ① Hos 14,2-10 (S) Sal 81(80) 6c-8a.8bc-9.10.11ab.14+17 (E) Mark 12,28b-34
Lør	9	☐ ① Hos 6,1-6 (S) Sal 51(50) 3-4.18-19.20-21ab (E) Luk 18,9-14 Tidebønn for uke 4, vol. II
SØN	10	☐ 4. søndag i fasten ① Jos 5,9a.10-12 (S) Sal 34(33),2-3.4-5.6-7 (E) 2 Kor 5,17-21 (E) Luk 15,1-3.11-32 <i>Eller fra år A:</i> ① 1 Sam 16,1b.6-7.10-13a (S) Sal 23(22),1-3a.3b-4. 5. 6 (E) Ef 5,8-14 (E) Joh 9,1-41 (<i>kortere</i> : 1.6-9.13-17.34-38)
Man	11	☐ ① Jes 65,17-21 (S) Sal 30(29) 2+4-5.6.11-12a+13b (E) Joh 4,43-54
Tir	12	☐ ① Esek 47,1-9.12 (S) Sal 46(45) 2-3.5.6.8-9 (E) Joh 5,1-16
Ons	13	☐ ① Jes 49,8-15 (S) Sal 145(144) 8-9.13cd.14-17-18 (E) Joh 5,17-30
Tor	14	☐ ① 2 Mos 32,7-14 (S) Sal 106(105) 19-20.21-22.23 (E) Joh 5,31-47
Fre	15	☐ ① Visd 2,1a.12-22 (S) Sal 34(33),17-18. 19-20. 21. 23 (E) Joh 7,1-2.10.25-30
Lør	16	☐ ① Jer 11,18-20 (S) Sal 7,2-3.9bc-10.11-12 (E) Luk 7,40-53 Tidebønn for uke 1, vol. II
SØN	17	☐ 5. søndag i fasten ① Jes 43,16-21 (S) Sal 126(125) (E) Fil 3,8-14 (E) Joh 8,1-11 <i>Eller fra år A:</i> ① Esek 37,12b-14 (S) Sal 130(129) 1-2.3-4ab.4c-6.7-8 (E) Rom 8,8-11 (E) Joh 11,1-45 (<i>kortere</i> : Joh 11,3-7.17.20-27.33b-45)
Man	18	☐ ① Dan 13,1-9.15-17.19-30.33-62 (<i>kortere</i> : Dan 13,41c-62) (S) Sal 23(22) 1-3a.3b-4.5.6 (E) Joh 8,12-20
Tir	19	☐ DEN HELLIGE JOSEF, JOMFRU MARIAS BRUDGOM (H) ① 2 Sam 7,4-5a.12-14a.16 (S) Sal 89(88),2-3.4-5.27+29 (E) Rom 4,13.16-18.22 (E) Matt 1,16.18-21.24a <i>eller</i> Luk 2,41-51a
Ons	20	☐ ① Dan 3,14-20.49-50.91-92.95 (S) Dan 3,52.53.54.55.56 (E) Joh 8,31-42
Tor	21	☐ ① 1 Mos 17,3-9 (S) Sal 105(104),4-5. 6-7. 8-9 (E) Joh 8,51-59
Fre	22	☐ ① Jer 20,10-13 (S) Sal 18(17) 2-3a.3bc-4.5-6.7 (E) Joh 10,31-42
Lør	23	☐ ① Esek 37,21-28 (S) Jer 31,10.11-12ab.13 (E) Joh 11,45-56 Tidebønn for uke 2, vol. II
SØN	24	☐ PALMESØNDAG (F) ① Luk 19,28-40 (E) Jes 50,4-7 (S) Sal 22(21) 8-9.17-18a.19-20.23-24 (E) Fil 2,6-11 (E) Luk 22,14-23.56 (<i>kortere</i> : Luk 23,1-49)
Man	25	☐ ① Jes 42,1-7 (S) Sal 27(26),1. 2. 3. 13-14 (E) Joh 12,1-11a
Tir	26	☐ ① Jes 49,1-6 (S) Sal 71(70),1-2. 3-4. 5-6. 15. 17 (E) Joh 13,21-33.36-38
Ons	27	☐ ① Jes 50,4-9a (S) Sal 69(68),8-10.21-22. 31. 33-34 (E) Matt 26,14-25
Tor	28	☐ SKJÆRTORS DAG (F) OLJEVIGSELSMESSEN: (F) ① Jes 61,1-3a.6a.8b-9 (S) Sal 89(88),21-22. 25+27 (E) Ap 1,5-8 (E) Luk 4,16-21 <i>Påskens hellige triduum begynner</i> AFTENMESSEN TIL MINNÉ OM HERRENS HELLIGE NATTVÆRDE: (F) ① 2 Mos 12,1-8.11-14 (S) Sal 115,12-13.15-16bc.17-18 (E) 1 Kor 11,23-26 (E) Joh 13,1-15 I Tromsø stift: Årsdag for bispevigelsen
Fre	29	☐ Langfredag (A) ① Jes 52,13-53,12 (S) Sal 31(30),2+6. 12-13. 15-16. 17+25 (E) Hebr 4,14-16;5-7,9 (E) Joh 18,1-19,42 <i>Kollekt til Det hellige land</i>
Lør	30	☐ <i>Ingen messe om dagen, påskennattsmessen kan begynne før midnatt. Påskemesselplikten oppfylles påskennatt eller-dag.</i> ☐ PÅSKEVIGILIEN (H) ① 1 Mos 1,1-2,2 (<i>kortere</i> : 1 Mos 1,1.26-31a) (S) Sal 104(103),1-2a.5-6.10+12.13-14.24+35c <i>eller</i> Sal 33(32),4-5.6-7.12-13.20+22 (E) 1 Mos 22,1-18 (<i>kortere</i> : 1 Mos 22,1-2.9a.10-13.15-18) (S) Sal 16(15),5+8.9-10.11 (E) 2 Mos 14,5-15,1a (E) 2 Mos 15,1-2.3-4.5-6.17-18 (E) Jos 54,5-14 (S) Sal 30(29),2+4-5.6.11+12a+13b (E) Jes 55,1-11 (E) Jes 12,2-3.4bcd.5-6 (E) Bar 3,9-15.32-4.4 (S) Sal 19(18),8.9.10.11 (E) Esek 36,16-17a.18-28 (S) Sal 42(41),3.5bcd;43(42),3.4 <i>eller</i> (om det er dæp) Jes 12, 2-3.4bcd.5-6 (E) Sal 51(50),12-13.14-15.18-19 (E) Rom 6,3-11 (S) Sal 118(117) 1-2.16ab-17.22-23 (E) Luk 24,1-12
SØN	31	☐ PÅSKEDAG (H) ① Apg 10,34a.37-43 (S) Sal 118(117),1-2. 16ab-17. 22-23 (E) Kol 3,1-4 <i>eller</i> 1 Kor 5,6b-8 (E) Joh 20,1-9 <i>eller</i> Luk 24,1-12 <i>eller</i> (om kvelden) Luk 24,13-35 Tidebønn for uke 1, vol. III

APRIL

MAI

JUNI

Man 1 Mandag i påskeoktaven
 ① App 2,14.22-33 Sal 15(16) 1-2a+5.7-8.9-10.11
 E Matt 28,8-15

Tir 2 Tirsdag i påskeoktaven
 ① App 2,36-41 Sal 33(32),4-5. 18-19. 20. 22 E Joh 20,11-18

Ons 3 Onsdag i påskeoktaven
 ① App 3,1-10 Sal 105(104) 1-2.3.4.6-7.8-9 E Luk 24,13-35

Tor 4 Torsdag i påskeoktaven
 ① App 3,11-26 Sal 8,2a+5.6-7.8-9 E Luk 24,35-48

Fre 5 Fredag i påskeoktaven
 ① App 4,1-12 Sal 118(117) 1-2+4.22-24.25-27a E Joh 21,1-14

Lør 6 Lørdag i påskeoktaven
 ① App 4,13-21 Sal 118(117) 1+14-15.16ab-18-19-21
 E Mark 16,9-15
 Tidebønn for uke 2, vol. III

SØN 7 **Miskunns-søndagen. Ungdomsdag.**
 ② 2. søndag i påsketiden
 ① App 5,12-16 Sal 118(117) 2-4. 22-24. 25-27a
 ② Ap 1,9-11a.12-13.17-19 E Joh 20,19-31

Man 8 **HERRENS BEBUDELSE** **H**
 ① Jes 7,10-14.8,10 Sal 40(39),7-8a.8b-9.10.11
 ② Hebr 10,4-10 E Luk 1,26-38

Tir 9 ① App 4,32-37 Sal 93(92) 1ab.1c-2.5 E Joh 3,7b-15

Ons 10 ① App 5,17-26 Sal 34(33) 2-3.4.5.6-7.8-9 E Joh 3,16-21

Tor 11 **Den hellige Stanislaus** **M**
 ① App 5,27-33 Sal 34(33) 2+9.17-18.19-20 E Joh 3,31-36
 ① App 5,34-42 Sal 27(26) 1.4.13-14 E Joh 6,1-15

Fre 12 **Den hellige Martin I** **V**
 ① App 6,1-7 Sal 33(32) 1-2.4.5.18-19 E Joh 6,16-21
 Tidebønn for uke 3, vol. III

SØN 14 3. søndag i påsketiden
 ① App 5,27b-32.40b-41 Sal 30(29) 2+4.5+6.11+12a+13b
 ② Ap 5,11-14 E Joh 21,1-19 (*kortere*: Joh 21,1-14)

Man 15 ① App 6,8-15 Sal 119(118) 23-24.26-27.29-30
 E Joh 6,22-29

Tir 16 **Den hellige Magnus** **M**
 ① App 7,51-8,1a Sal 31(30) 3cd.4.6ab+7b+8a.17+21ab
 E Joh 6,30-35

Ons 17 ① App 8,1b-8 Sal 66(65) 1-3a.4-5.6-7a E Joh 6,35-40

Tor 18 ① App 8,26-40 Sal 66(65) 8-9.16-17.20 E Joh 6,44-51

Fre 19 ① App 9,1-20 Sal 117(116) 1.2 E Joh 6,52-59
Årsdagen for pavevalget

Lør 20 ① App 9,31-42 Sal 116(115) 12-13.14-15.16-17
 E Joh 6,60-69
 Tidebønn for uke 4, vol. III

SØN 21 4. søndag i påsketiden
 ① App 13,14.43-52 Sal 100(99) 2. 3. 5 ② Ap 7,9.14b-17
 E Joh 10,27-30
Kallsøndag

Man 22 ① App 11,1-18 Sal 42(41) 2-3; 43(42) 3.4 E Joh 10,1-10

Tir 23 **Den hellige Adalbert** **V**
 Den hellige Georg **V**
 ① App 11,19-26 Sal 87(86) 1-3.4-5.6-7 E Joh 10,22-30

Ons 24 **Den hellige Fidelis av Sigmaringen** **V**
 ① App 12,24-13.5a Sal 67(66) 2-3.5.6+8 E Joh 12,44-50

Tor 25 **EVANGELISTEN MARKUS** **F**
 ① 1 Pet 5,5b-14 Sal 89(88),2-3.6-7.16-17 E Mark 16,15-20

Fre 26 ① App 13,26-33 Sal 2,6-7.8-9.10-11 E Joh 14,1-6

Lør 27 ① App 13,44-52 Sal 98(97) 1.2-3ab.3cd.4 E Joh 14,7-14
 Tidebønn for uke 1, vol. III

SØN 28 5. søndag i påsketiden
 ① App 14,21b-27 Sal 145(144) 8-9.10-11.12-13ab
 ② Ap 21,1-5a E Joh 13,31-33a.34-35

Man 29 **DEN HELLIGE KATARINA AV SIENA - VERNEHELGEN FOR EUROPA** **F**
 ① 1 Joh 1,5-2.2 Sal 103,1-2.3-4.8-9.13-14.17-18a
 E Matt 11,25-30

Tir 30 **Den hellige Pius V** **V**
 ① App 14,19-28 Sal 145(144) 10-11.12-13ab.21
 E Joh 14,27-31a

Ons 1 **Den hellige Josef håndverkeren** **L** ① 1 Mos 1,26-2,3 *eller* Kol 3,14-15.17.23-24 Sal 90,2.3-4.12-13.14.16
 E Matt 13,54-58 **V**
 ① App 15,1-16 Sal 122(121) 1-2.3-4a.4b-5 E Joh 15,1-8

Tor 2 **Den hellige Athanasius** **M**
 ① App 15,7-21 Sal 96(95) 1-2a.2b-3.10 E Joh 15,9-11

Fre 3 **DE HELLIGE APOSTLER FILIP OG JAKOB** **F**
 ① 1 Kor 15,1-8 Sal 19(18),2-3.4-5 E Joh 14,6-14

Lør 4 ① App 16,1-10 Sal 100(99) 2.3.5 E Joh 15,18-21
 Tidebønn for uke 2, vol. III

SØN 5 6. søndag i påsketiden
 ① App 15,1-2.22-29 Sal 67(66) 2-3.5.6+8 ② Ap 21,10.14.22-23
 E Joh 14,23-29

Man 6 ① App 16,11-15 Sal 149,1-2.3-4.5-6a+9b E Joh 15,26-16.4a

Tir 7 ① App 16,22-34 Sal 138(137) 1-2a.2bc-3.7c-8
 E Joh 16,5-11

Ons 8 ① App 17,15.22-18,1 Sal 148,1-2.11-12ab.12c-14a.14bcd
 E Joh 16,12-15

Tor 9 **KRISTI HIMMELFART** **H**
 ① App 1,1-11 Sal 47(46) 2-3.6-7.8-9 E Ef 1,17-23 *eller* Hebr 9,24-28;10,19-23 E Luk 24,46-53

Fre 10 ① App 18,9-18 Sal 47(46),2-3. 4-5. 6-7 E Joh 16,20-23a

Lør 11 ① App 18,23-28 Sal 47(46) 2-3.8-9.10 E Joh 16,23b-28
 Tidebønn for uke 3, vol. III

SØN 12 7. søndag i påsketiden
 ① App 7,55-60 Sal 97(96) 1+2b.6+7c.9 ② Ap 22,12.14.16-17.20
 E Joh 17,20-26

Man 13 **Vår Frue av Fátima** **V**
 ① App 19,1-8 Sal 68(67) 2-3.4.5ac.6-7ab E Joh 16,29-33

Tir 14 **APOSTELEN MATTIAS** **F**
 ① App 1,15-17.20-26 Sal 113(112),1-2.3-4.5.6-7-8
 E Joh 15,9-17

Ons 15 **Den hellige Hallvard** **V**
 ① App 20,28-38 Sal 68(67) 29-30.33-35a.35b-36c
 E Joh 17,11b-19

Tor 16 ① App 22,30.23.6f-11 Sal 16(15) 1-2a+5.7-8.9-10.11
 E Joh 17,20-26

Fre 17 ① App 25,13b-21 Sal 103(102) 1.2-11.12.19-20ab
 E Joh 21,15-19

Lør 18 **Den hellige Erik** **M**
 ① App 28,16-20.30-31 Sal 11(10) 4.5+7 E Joh 21,20-25
Vigilie
 ① 1 Mos 11,1-9 *eller* 2 Mos 19,3-8a.16-20 *eller* Esek 37,1-14 *eller* Joel 3,1,5 Sal 104(103),1-2a.24.35c.27-28.29bc-30
 ② Rom 8,22-27 E Joh 7,37-39

SØN 19 **PINSE DAG** **H**
 ① App 2,1-11 Sal 104(103),1ab+24ac. 29bc-30. 31+34
 ② 1 Kor 12,3b-7.12-13 E Joh 20,19-23
Eller: ① App 2,1-11 Sal 104(103),1ab+24ac. 29bc-30. 31+34
 ② Rom 8,8-17 E Joh 14,15-16.23b-26
 Tidebønn for uke 3, vol. IV

Man 20 *Messelesninger fra uke 7*
 Den hellige Bernardin av Siena **V**
 ① Sir 1,1-8 Sal 93(92) 1ab.1c-2.5 E Mark 9,14-29

Tir 21 **Den hellige Kristoffer Magallanes og ledsagere** **V**
 ① Sir 2,1-11 Sal 37(36) 3-4.18-19.27-28.39-40
 E Mark 9,30-37

Ons 22 **Den hellige Rita av Cascia** **V**
 ① Sir 4,12-22 Sal 119(118) 165.168.171.172.174.175
 E Mark 9,38-40

Tor 23 ① Sir 5,1-10 Sal 1,1-2.3.4+6 E Mark 9,41-50

Fre 24 ① Sir 6,6-18 Sal 119(118) 12.16.18.27.34.35
 E Mark 10,1-12

Lør 25 **Den hellige Beda den Ærverdige** **V**
 Den hellige Gregor VII **V**
 Den hellige Maria Magdalena de'Pazzi **V**
 ① Sir 17,1-4.6-15 Sal 103(102) 13-14.15-16.17-18a
 E Mark 10,13-16
 Tidebønn for uke 4, vol. IV

SØN 26 **DEN HELLIGE TREENIGHET** **H**
 ① Ordsp 8,22-31 Sal 8,4-5.6-7.8-9 ② Rom 5,1-5 E Joh 16,12-15

Man 27 **Den hellige Augustin av Canterbury** **V**
 ① Sir 17,24-29 Sal 32(31) 1-2.5.6.7 E Mark 10,17-27

Tir 28 ① Sir 35,1-12 Sal 50(49) 5-6.7-8.14+23 E Mark 10,28-31

Ons 29 ① Sir 36,1-2.4-5.10-17 Sal 79(78) 8.9.11+13
 E Mark 10,32-45

Tor 30 ① Sir 42,21-35 Sal 33(32) 2-3.4.5.6-7.8-9 E Mark 10,46-52

Fre 31 **JOMFRU MARIAS GJESTING HOS ELISABETH** **F**
 ① Sef 3,14-18a *eller* Rom 12,9-16b Jes 12,2-3.4bcd.5-6
 E Luk 1,39-56

Lør 1 **Den hellige Justin** **M**
 ① Sir 51,18-28 Sal 19(18) 8.9.10.11 E Mark 11,27-33
 Tidebønn for uke 1, vol. IV

SØN 2 **FESTEN FOR KRISTI LEGEME OG BLOD** **H**
 ① 1 Mos 14,18-20 Sal 110(109) 1.2.3.4 ② 1 Kor 11,23-26
 E Luk 9,11b-17

Man 3 **Den hellige Karl Lwanga og hans ledsagere** **M**
 ① Tob 1,1a.1c.3a;2,1b-8 Sal 112(111) 1-2.3-4.5-6
 E Mark 12,1-12

Tir 4 ① Tob 2,9-14 Sal 112(111) 1-2.7bc-8.9 E Mark 12,13-17

Ons 5 **Den hellige Bonifatius** **M**
 ① Tob 3,1-12.24-25 Sal 25(24) 2-4a.4b-5ab.6-7bc-8-9
 E Mark 12,18-27

Tor 6 **Den hellige Norbert** **V**
 ① Tob 6,11-12a;7,1-2a.9-16;8,4-10 Sal 128(127) 1-2.3-4.5
 E Mark 12,28-34

Fre 7 **JESU HJERTEFEST** **H**
 ① Esek 34,11-16 Sal 23 (22) 1-3a. 3b-4. 5. 6 ② Rom 5,5-11
 E Luk 15,3-7

Lør 8 **Jomfru Marias rene hjerte** **M**
 ① Jes 61,9-11 ① Sam 2,1. 4-5. 6-7. 8abcd E Luk 2,41-51
 Tidebønn for uke 2, vol. IV

SØN 9 10. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① 1 Kong 17,17-24 Sal 30(29) ② Gal 1,11-19 E Luk 7,11-17

Man 10 ① Tob 6,11-12a;7,1-2a.9-16;8,4-10 Sal 128(127) 1-2.3-4.5
 E Mark 12,28-34

Tir 11 **Apostelen Barnabas** **M**
 ① App 11,21b-26;13,1-3 Sal 98(97) 1.2-3ab.3c-4-5-6
 E Matt 10,7-13

Ons 12 ① 2 Kor 3,4-11 Sal 99(98) 5.6.7.8.9 E Matt 5,17-19

Tor 13 **Den hellige Antonius av Padova** **M**
 ① 2 Kor 3,15-4.1.3-6 Sal 85(84) E Matt 5,20-26

Fre 14 ① 2 Kor 4,7-15 Sal 116(115) 10-11.15-16.17-18
 E Matt 5,27-32

Lør 15 ① 2 Kor 5,14-21 Sal 103(102) 1-2.3-4.8-9.11-12
 E Matt 5,33-37
 Tidebønn for uke 3, vol. IV

SØN 16 11. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① 2 Sam 12,7-10.13 Sal 32(31) ② Gal 2,16.19-21
 E Luk 7,36-8,3 (*kortere*: Luk 7,36-50)

Man 17 ① 2 Kor 6,1-10 Sal 98(97) 1.2-3ab.3cd.4 E Matt 5,38-42

Tir 18 ① 2 Kor 8,1-9 Sal 146(145) 2.5-6.7.8-9a E Matt 5,43-48

Ons 19 **Den hellige Romualdus** **V**
 ① 2 Kor 9,6-11 Sal 112(111) 1-2.3-4.9 E Matt 6,16-16-18

Tor 20 ① 2 Kor 11,1-11 Sal 111(110) 1-2.3-4.7-8 E Matt 6,7-15

Fre 21 **Den hellige Aloysius Gonzaga** **M**
 ① 2 Kor 11,18.21b-30 Sal 34(33) 2-3.4-5.6-7 E Matt 6,19-23

Lør 22 **Den hellige Paulinus av Nola** **V**
 De hellige John Fisher og Thomas More **V**
 ① 2 Kor 12,1-10 Sal 34(33) 8-9.10.11.12-13 E Matt 6,24-34
 Tidebønn for uke 4, vol. IV

SØN 23 12. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① Sak 12,10-11 Sal 63(62) ② Gal 3,26-29 E Luk 9,18-24
Vigilie
 VIGILIE TIL JOHANNES DØPERENS FØDSEL **F**
 ① Jer 1,4-10 Sal 71(70),1-2.3-4a.5-6ab.15ab+17
 ② 1 Pet 1,8-12 E Luk 1,5-17

Man 24 **JOHANNES DØPERENS FØDSEL** **H**
 ① Jes 49,1-6 Sal 139(138),1.3-13-14ab.14c-15 ② App 13,22-26
 E Luk 1,57-66.80

Tir 25 ① 1 Mos 13,2.5-18 Sal 15(14) 2-3ab.3cd-4ab.5
 E Matt 7,6.12-14

Ons 26 ① 1 Mos 15,1-12.17-18 Sal 105(104) 1-2.3-4.6-7.8-9
 E Matt 7,15-20

Tor 27 **Den hellige Kyrillos av Alexandria** **V**
 ① 1 Mos 16,1-12.15-16 (*kortere*: 6b-12.15-16)
 Sal 106(105) 1-2.3-4a.4b-5 E Matt 7,21-29

Fre 28 **Den hellige Ireneus** **M**
 ① 1 Mos 17,1.9-10.15-22 Sal 128(127) 1-2.3.4-5
 E Matt 8,1-4
Vigilie
 VIGILIE TIL DE HELLIGE APOSTLER PETER OG PAULUS **F**
 ① App 3,1-10 Sal 19(18),2-3.4-5 ② Gal 1,11-20
 E Joh 21,15-19

Lør 29 **DE HELLIGE APOSTLER PETER OG PAULUS** **H**
 ① App 12,1-11 Sal 34(33),2-3.4-5.6-7.8-9 ② 2 Tim 4,6-8.17-18
 E Matt 16,13-19
 Tidebønn for uke 1, vol. IV

SØN 30 13. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① 1 Kong 19,16b.19-21 Sal 16(15) ② Gal 5,1.13-18
 E Luk 9,51-62

JULI

AUGUST

SEPTEMBER

Man 1 1 Mos 18,16-33 Sal 103(102) 1-2.3-4.8-9.10-11
 Matt 8,18-22

Tir 2 1 Mos 19,15-29 Sal 26(25) 2-3.9.10-11-12
 Matt 8,23-27

Ons 3 APOSTELEN THOMAS Ef 2,19-22 Sal 117(116),1.2 Joh 20,24-29

Tor 4 (Den hellige Elisabeth av Portugal) 1 Mos 22,1-19 Sal 116(114) 1-2.3-4.5-6-8-9
 Matt 9,1-8

Fre 5 (Den hellige Antonius M. Zaccaria) 1 Mos 23,1-4.19.24,1-8.62-67 Sal 106(105)
 Matt 9,9-13

Lør 6 (Den hellige Maria Goretti) 1 Mos 27,1-5.15-29 Sal 135(134) 1-2.3-4.5-6
 Matt 9,14-17
 Tidebønn for uke 2, vol. IV

SØN 7 14. søndag i det alminnelige kirkeår
 Jes 66,10-14c Sal 66(65) Gal 6,14-18
 Luk 10,1-12.17-20 (kortere: Luk 10,1-9)

Man 8 (Den hellige Sunniva) 1 Mos 28,10-22a Sal 91(90) 1-2.3-4-14-15ab
 Matt 9,18-26

Tir 9 (Den hellige Augustin Zhao Rong og hans ledsagere) 1 Mos 32,22-32 Sal 17(16) 1.2-3.6-7.8b+15
 Matt 9,32-38

Ons 10 Den hellige Knut - Danmarks vernehelgen 1 Mos 41,55-57.42,5-7a.17-24a Sal 33(32) 2-3.10-11.18-19
 Matt 10,1-7

Tor 11 DEN HELLIGE BENEDIKT - VERNEHELGEN FOR EUROPA Ordsp 2,1-9 Sal 34,2-3.4-5.6-7.8-9.10-11 eller 9a
 Matt 19,27-29

Fre 12 1 Mos 46,1-7.28-30 Sal 37(36) 3-4.18-19.27-28.39-40
 Matt 10,16-23

Lør 13 (Den hellige Henrik) 1 Mos 49,29-32.50,15-26a Sal 105(104) 1-2.3-4.6-7
 Matt 10,24-33
 Tidebønn for uke 3, vol. IV

SØN 14 15. søndag i det alminnelige kirkeår
 5 Mos 30,10-14 Sal 69(68) Kol 1,15-20 Luk 10,25-37

Man 15 (Den hellige Svithun) (Den hellige Bonaventura) 2 Mos 1,8-14.22 Sal 124(123) 1-3-4.6-7-8
 Matt 10,34-11.1

Tir 16 (Jomfru Maria av Karmelberget) 2 Mos 2,1-15a Sal 69(68) 3.14.30-31.33-34
 Matt 11,20-24

Ons 17 2 Mos 3,1-6.9-12 Sal 103(102) 1-2.3-4.6-7
 Matt 11,25-27

Tor 18 2 Mos 3,13-20 Sal 105(104) 1+5.8.9.24.25.26-27
 Matt 11,28-30

Fre 19 2 Mos 11,10-12,14 Sal 116(115) 12-13.15-16bc.17-18
 Matt 12,1-8

Lør 20 Den hellige Thorlák 2 Mos 12,37-42 Sal 136(135) 1+23-24.10-12.13-15
 Matt 12,14-21
 Tidebønn for uke 4, vol. IV

SØN 21 16. søndag i det alminnelige kirkeår
 1 Mos 18,1-10a Sal 15(14) Kol 1,24-28 Luk 10,38-42

Man 22 Den hellige Maria Magdalena Høys 3,1-4a eller 2 Kor 5,14-17 Sal 63,2.3-4.5-6.8-9
 Joh 20,1-2.11-18

Tir 23 DEN HELLIGE BIRGITTA - VERNEHELGEN FOR EUROPA Gal 2,19-20 Sal 126(125) 1-2ab.2cd.3.4-5.6 Joh 15,1-8
 (Den hellige Charbel Makhlouf) 2 Mos 16,1-5.9-15 Sal 78(77) 18-19.23-24.25-26.27-28
 Matt 13,1-9

Tor 25 APOSTELEN JAKOB 2 Kor 4,7-15 Sal 126(125) 1-2ab.2cd.3.4-5.6
 Matt 20,20-28

Fre 26 De hellige Joakim og Anna 2 Mos 20,1-17 Sal 19(18) 8.9.10.11 Matt 13,18-23

Lør 27 2 Mos 24,3-8 Sal 50(49) 1-2.5-6.14-15 Matt 13,24-30
 Tidebønn for uke 1, vol. IV

SØN 28 17. søndag i det alminnelige kirkeår
 1 Mos 18,20-32 Sal 138(137) Kol 2,12-14 Luk 11,1-13

Man 29 OLAV DEN HELLIGE - OLSOK Visd 10,10-14 Sal 31(30) 2-3ab.3cd.4.5-6.7.17
 Jak 1,2-4.12 Matt 16,24-28

Tir 30 (Den hellige Peter Krysolougus) 2 Mos 33,7-11.34,5b-9.28
 Sal 103(102) 6-7.8-9.10-11.12-13 Matt 13,36-43

Ons 31 Den hellige Ignatius av Loyola 2 Mos 34,29-35 Sal 99(98) 5.6.7.9 Matt 13,44-46

Tor 1 Den hellige Alfonso Maria de' Liguori 2 Mos 40,16-21.34-38 Sal 84(83) 3.4.5-6a+8a.11
 Matt 13,47-53

Fre 2 (Den hellige Eusebius av Vercelli) (Den hellige Peter Julian Eymard) 3 Mos 23,1-4.11.15-16.27.34b-37
 Sal 81(80) 3-4.5-6ab.10-11ab Matt 13,54-58

Lør 3 3 Mos 25,1-8.17 Sal 67(66) 2-3.5.7-8 Matt 14,1-12
 Tidebønn for uke 2, vol. IV

SØN 4 18. søndag i det alminnelige kirkeår
 Fork 1,2,2-21-23 Sal 95(94) Kol 3,1-5.9-11
 Luk 12,13-21

Man 5 (Vigselsfest for Maria Maggiore-basilikaen) 4 Mos 11,4b-15 Sal 81(80) 12-13.14-15.16-17
 Matt 14,13-21

Tir 6 HERRENS FORKLARELSE Dan 7,9-10.13-14 eller 2 Pet 1,16-19 Sal 97(96),1-2.5-6.9
 Luk 9,28b-36
I St. Olav, Oslo:
 KIRKEVIGSELSFEST

Ons 7 (Den hellige Sixtus og hans ledsagere) (Den hellige Cajetan) 4 Mos 13,1-2a.25:14.1.26-29.34-35 Sal 106(105)
 6-7a.13-14.21-22.23 Matt 15,21-28
I Oslo katolske bispedømme:
 KIRKEVIGSELSFEST

Tor 8 Den hellige Dominikus 4 Mos 20,1-13 Sal 95(94) 1-2.6-7.8-9 Matt 16,13-23

Fre 9 DEN HELLIGE TERESA BENEDICTA AV KORSET (EDITH STEIN) - VERNEHELGEN FOR EUROPA Hos 2,16b.17b.21-22 Sal 45(44) 11-12.14-15.16-17
 Matt 25,1-13

Lør 10 DEN HELLIGE LAURENTIUS - DIAKON OG MARTYR 2 Kor 9,6-10 Sal 112(111),1-2.5-6.7-8-9 Joh 12,24-26
 Tidebønn for uke 3, vol. IV

SØN 11 19. søndag i det alminnelige kirkeår
 Visd 18,6-9 Sal 33(32) Hebr 11,1-2.8-19 (kortere: Hebr 11,1-2.8-12) Luk 12,32-48 (kortere: Luk 12,35-40)

Man 12 (Den hellige Johanna Fransiska av Chantal) 5 Mos 10,12-22 Sal 147,12-13.14-15.19-20
 Matt 17,22-27

Tir 13 (Den hellige Pontian og den hellige Hippolyt) 5 Mos 31,1-8 5 Mos 32,3-4a.7.8.9+12
 Matt 18,1-5.10.12-14

Ons 14 Den hellige Maximilian Kolbe 5 Mos 34,1-12 Sal 66(65) 1-3a.5+16-17 Matt 18,15-20
Vigile
 VIGILIE TIL JOMFRU MARIAS OPPTAGELSE I HIMMELEN 1 Kron 15,3-4.15-16;16:1-2 Sal 132(131),6-7.9-10.13-14
 1 Kor 15,54-57 Luk 11,27-28

Tor 15 JOMFRU MARIAS OPPTAGELSE I HIMMELEN Ap 11,19a;12,1-6a.10ab Sal 45(44),10bc.11.12ab.16
 1 Kor 15,20-26 Luk 1,39-56

Fre 16 (Den hellige Stefan av Ungarn) Jovs 24,1-13 Sal 136(135) 1-3.16-18.21-22+24
 Matt 19,3-12

Lør 17 Jovs 24,14-29 Sal 16(15) 1-2a+5.7-8.11 Matt 19,13-15
 Tidebønn for uke 4, vol. IV

SØN 18 20. søndag i det alminnelige kirkeår
 Jer 38,4-6.8-10 Sal 40(39) Hebr 12,1-4 Luk 12,49-53

Man 19 (Den hellige Johannes Eudes) Dom 2,11-19 Sal 106(105) 34-35.36-37.39-40.43ab+44
 Matt 19,16-22

Tir 20 Den hellige Bernhard av Clairvaux Dom 6,11-24a Sal 85(84) 9.11-12.13-14 Matt 19,23-30

Ons 21 Den hellige Pius X Dom 9,6-15 Sal 21(20) 2-3-4-5-6-7 Matt 20,1-16

Tor 22 Jomfru Marias dronningverdighet Dom 11,29-39a Sal 40(39) 5.7-8a.8b-9.10 Matt 22,1-14

Fre 23 (Den hellige Rosa av Lima) Rut 1,1-3.6-14b-16.22 Sal 146(145) 5-6.7.8-9a.9bc-10
 Matt 22,34-40

Lør 24 DEN HELLIGE BARTOLOMEUS - APOSTEL Ap 21,9b-14 Sal 145(144),10-11.12-13ab.17-18
 Joh 1,45-51
 Tidebønn for uke 1, vol. IV

SØN 25 21. søndag i det alminnelige kirkeår
 Jes 66,18-21 Sal 117(116) Hebr 2,5-7.11-13
 Luk 13,22-30

Man 26 1 Tess 1,1-5.8b-10 Sal 149,1-2.3-4.5-6a+9b
 Matt 23,13-22

Tir 27 Den hellige Monika 1 Tess 2,1-8 Sal 139(138) 1-3-4-6 Matt 23,23-26

Ons 28 Den hellige Augustin 1 Tess 2,9-13 Sal 139(138) 7-8.9.10-11-12ab
 Matt 23,27-32

Tor 29 Johannes Doperens martyrdød Jer 1,17-19 Sal 71(70) 1-2.3-4a.5-6ab.15ab.17
 Mark 6,17-29

Fre 30 1 Tess 4,1-8 Sal 97(96) 1+2b.5-6.10.11-12
 Matt 25,1-13

Lør 31 1 Tess 4,9-11 Sal 98(97) 1.7-8.9 Matt 25,14-30
 Tidebønn for uke 2, vol. IV

SØN 1 22. søndag i det alminnelige kirkeår
 Sir 3,19-21.30-31 [gr. 17-18.20.28-29] Sal 68(67)
 Hebr 12,18-19.22-24a Luk 14,1-7-14

Man 2 1 Tess 4,13-17 Sal 96(95) 1+3-4.5.11-12.13
 Luk 4,16-30

Tir 3 Den hellige Gregor den Store 1 Tess 5,1-6.9-11 Sal 27(26) 1.4.13-14 Luk 4,31-37

Ons 4 Kol 1,1-8 Sal 52(51) 10.11 Luk 4,38-44

Tor 5 Kol 1,9-14 Sal 98(97) 2-3ab.3cd-4.5-6 Luk 5,1-11

Fre 6 Kol 1,15-20 Sal 100(99) 2.3.4.5 Luk 5,33-39

Lør 7 Kol 1,21-23 Sal 54(53) 3-4.6+8 Luk 6,1-5
 Tidebønn for uke 3, vol. IV

SØN 8 23. søndag i det alminnelige kirkeår
 Visd 9,13-18 (gr. 13-18b) Sal 90(89) Filem 9b-10.12-17
 Luk 14,25-33
I St. Olav, Trondheim:
 KIRKEVIGSELSFEST

Man 9 (Den hellige Peter Claverius) Kol 1,24-2.3 Sal 62(61) 6-7.9 Luk 6,6-11
I Trondheim stift:
 KIRKEVIGSELSFEST

Tir 10 Kol 2,6-18 Sal 145(144) 1-2.8-9.10-11 Luk 6,12-19

Ons 11 Kol 3,1-11 Sal 145(144) 2-3.10-11.12-13ab
 Luk 6,20-26

Tor 12 (Jomfru Marias hellige Navn) Kol 3,12-17 Sal 150,1-2.3-4-5-6 Luk 6,27-38

Fre 13 Den hellige Johannes Krysostomos 1 Tim 1,1-2.12-14 Sal 16(15) 1-2a+5.7-8.11 Luk 6,39-42

Lør 14 KORSETTS OPPHØYELSE 4 Mos 21,4c-9 eller Fil 2,6-11
 Sal 78(77),1-2.34-35.36-37.38 Joh 3,13-17
 Tidebønn for uke 4, vol. IV

SØN 15 24. søndag i det alminnelige kirkeår
 2 Mos 32,7-11.13-14 Sal 51(50) 1 Tim 1,12-17
 Luk 15,1-32 (kortere: Luk 15,1-10)

Man 16 De hellige Kornelius og Kyprian 1 Tim 2,1-8 Sal 28(27) 2.7.8-9 Luk 7,1-10

Tir 17 (Den hellige Robert Bellarmin) 1 Tim 3,1-13 Sal 101(100) 1-2ab.2cd.3ab.5.6
 Luk 7,11-17

Ons 18 1 Tim 3,14-16 Sal 111(110) 1-2.3-4-5-6 Luk 7,31-35

Tor 19 (Den hellige Januarius) 1 Tim 4,12-16 Sal 111(110) 7-8.9.10 Luk 7,36-50

Fre 20 Den hellige Kim Taegon og hans ledsagere 1 Tim 6,3-12 Sal 49(48) 6-7.8-10.17-18.19-20
 Luk 8,1-3

Lør 21 EVANGELISTEN MATTEUS Ef 4,1-7.11-13 Sal 19(18),2-3-4-5 Matt 9,9-13
Den internasjonale fredsdagen
 Tidebønn for uke 1, vol. IV

SØN 22 25. søndag i det alminnelige kirkeår
 Amos 8,4-7 Sal 113(112) 1 Tim 2,1-8 Luk 16,1-13 (kortere: Luk 16,10-13)

Man 23 Den hellige Pius av Pietrelcina Esr 1,1-6 Sal 126(125) 1-2ab.2cd.3-4-5-6 Luk 8,16-18

Tir 24 Esr 6,7-8.12b.14-20 Sal 122(121) 1-2.3-4a.4b-5
 Luk 8,19-21

Ons 25 Esr 9,5-9 Tob 13,2-3-4a.4bcd.5.8 Luk 9,1-6

Tor 26 (Den hellige Kosmas og den hellige Damian) Hag 1,1-8 Sal 149,1-2.3-4-5-6a+9b Luk 9,7-9

Fre 27 Den hellige Vincent av Paul Hag 1,15b-2.9 Sal 43(42) 1.2.3.4 Luk 9,18-22

Lør 28 (Den hellige Venceslas) (Den hellige Lorenzo Ruiz og hans ledsagere) Sak 2,5-9a.14-15a Jer 31,10.11-12ab.13 Luk 9,43b-45
 Tidebønn for uke 2, vol. IV

SØN 29 26. søndag i det alminnelige kirkeår
 Amos 6,1a.4-7 Sal 146(145) 1 Tim 6,11-16
 Luk 16,19-31
Caritas-søndag

Man 30 Den hellige Hieronymus Sak 8,1-8 Sal 102(101) 16-18.19-21.29+22-23
 Luk 9,46-50

OKTOBER

NOVEMBER

DESEMBER

Tir 1 ☐ Den hellige Terese av Jesusbarnet **M**
 ① Sak 8,20-23 **S** Sal 87(86) 1-3-4-5-6-7 **L** Luk 9,51-56

Ons 2 ☐ De hellige verneengler **M**
 ① 2 Mos 23,20-23 **S** Sal 91(90) 1-2-3-4-5-6-10-11
E Matt 18,1-5-10

Tor 3 **G** ① Neh 8,1-4a-5-6-7b-12 **S** Sal 19(18) 8.9.10-11
E Luk 10,1-12

Fre 4 ☐ Den hellige Frans av Assisi **M**
 ① Bar 1,15-22 **S** Sal 79(78) 1-2-3-5-8-9 **E** Luk 10,13-16

Lør 5 **G** ① Bar 4,5-12-27-29 **S** Sal 69(68) 33-35-36-37 **E** Luk 10,17-24
 Tidebønn for uke 3, vol. IV

SØN 6 **G** 27. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① Hab 1,2-3;2,2-4 **S** Sal 95(94) ② 2 Tim 1,6-8.13-14
E Luk 17,5-10

Man 7 ☐ Vår Frue av Rosenkransen **L** ① App 1,12-14
S App 1,12-14 **E** Luk 1,26-38 **M**
 ① Jona 1,1-2,1.11 **S** Jona 2,2.3.4.5.8 **E** Luk 10,25-37

Tir 8 **G** ① Jona 3,1-10 **S** Sal 129,1-2-3-4ab-7-8 **E** Luk 10,38-42

Ons 9 **G** (Den hellige Dionysius og hans ledsagere) **V**
 ☐ (Den hellige Johannes Leonardi) **V**
G ① Jona 4,1-11 **S** Sal 86(85) 3-4-5-6-9-10 **E** Luk 11,1-4

Tor 10 **G** ① Mal 3,13-4,2a **S** Sal 1,1-2-3.4+6 **E** Luk 11,5-13

Fre 11 **G** ① Joel 1,13-15;2,1-2 **S** Sal 9,2-3-6+16.8-9 **E** Luk 11,15-26

Lør 12 **G** ① Joel 4,12-21 **S** Sal 97(96) 1-2-5-6.11-12 **E** Luk 11,27-28
 Tidebønn for uke 4, vol. IV

SØN 13 **G** 28. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① 2 Kong 5,14-17 **S** Sal 98(97) ② 2 Tim 2,8-13 **E** Luk 17,11-19

Man 14 **G** (Den hellige Callistus I) **V**
G ① Rom 1,1-7 **S** Sal 98(97) 1-2-3ab.3cd-4 **E** Luk 11,29-32

Tir 15 ☐ Den hellige Teresa av Avila **M**
 ① Rom 1,16-25 **S** Sal 19(18) 2-3-4-5 **E** Luk 11,37-41

Ons 16 **G** ① Rom 2,1-11 **S** Sal 62(61) 2-3-6-7,9 **E** Luk 11,42-46
I Oslo katolske bispedømme og Trondheim stift:
 ☐ (Olav den Helliges omvendelse) **L** ① Ef 6,10-18
S Sal 21(20) 2-7 **E** Matt 28,18-20 **V**
I kirker viet til St. Olav:
 ☐ Olav den Helliges omvendelse **L** ① Ef 6,10-18
S Sal 21(20) 2-7 **E** Matt 28,18-20 **M**
I Tromsø stift:
 ☐ (Den hellige Hedvig) **V**
 ☐ (Den hellige Margrete Maria Alacoque) **V**

Tor 17 **G** Den hellige Ignatius av Antiochia **M**
 ① Rom 3,21-30 **S** Sal 130(129) 1-2-3-4b.4c-6 **E** Luk 11,47-54

Fre 18 **G** EVANGELISTEN LUKAS **F**
 ① 2 Tim 4,10-17b **S** Sal 145(144) 10-11.12-13ab.17-18
E Luk 10,1-9

Lør 19 **G** (De hellige Johannes av Brebeuf, Isaack Jogues og deres ledsagere) **V**
 ☐ (Den hellige Paul av korset) **V**
G ① Rom 4,13.16-18 **S** Sal 105(104) 6-7.8-9.42-43
E Luk 12,8-12
 Tidebønn for uke 1, vol. IV

SØN 20 **G** 29. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① 2 Mos 17,8-13 **S** Sal 121(120) ② 2 Tim 3,14-4,2
E Luk 18,1-8
Misjonssøndag

Man 21 **G** ① Rom 4,20-25 **S** Luk 1,69-70.71-72.73-75 **E** Luk 12,13-21

Tir 22 **G** ① Rom 5,12.15-17-19.20b-21 **S** Sal 40(39) 7-8a.8b-9.10.17
E Luk 12,35-38
I Tromsø stift:
 ☐ (Den salige pave Johannes Paul II) **V**
I Oslo katolske bispedømme og Trondheim stift:
 Årsdag for bispevevisele

Ons 23 ☐ (Den hellige Johannes av Capestrano) **V**
G ① Rom 6,12-18 **S** Sal 124(123) 1-3-4-6-7-8 **E** Luk 12,39-48

Tor 24 ☐ (Den hellige Antonius Maria Claret) **V**
G ① Rom 6,19-23 **S** Sal 1,1-2-3-4+6 **E** Luk 12,49-53

Fre 25 **G** ① Rom 7,18-25a **S** Sal 119(118) 66.68.76.77.93.94
E Luk 12,54-59

Lør 26 **G** ① Rom 8,1-11 **S** Sal 24(23) 1-2-3-4ab-5-6 **E** Luk 13,1-9
 Tidebønn for uke 2, vol. IV

SØN 27 **G** 30. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① Sir 35,15b-17.20-22a [gr. 12-14.16-18] **S** Sal 34(33)
 ② 2 Tim 4,6-8.16-18 **E** Luk 18,9-14

Man 28 **G** DE HELLIGE APOSTLER SIMON OG JUDAS **F**
 ① Ef 2,19-22 **S** Sal 19(18),2-3-4-5 **E** Luk 6,12-19

Tir 29 **G** ① Rom 8,17-25 **S** Sal 126(125) 1-2ab.2cd-3-4-5-6
E Luk 13,18-21

Ons 30 **G** ① Rom 8,26-30 **S** Sal 13(12) 4-5-6 **E** Luk 13,22-30

Tor 31 **G** ① Rom 8,31b-39 **S** Sal 109(108) 21-22.26-27.30-31
E Luk 13,31-35

Fre 1 ☐ ALLEHELGENSDAG **H**
 ① Ap 7,2-4-9-14 **S** Sal 23,1-2-3-4ab-5-6 ② 1 Joh 3,1-3
E Matt 5,1-12a

Lør 2 **G** Allesjeldersdag **M**
 ① 2 Makk 12,43-46 **S** Sal 103(102),8+10-13-14-15-16-17-18
 ② Rom 8,31-35.37-39 **E** Joh 14,1-6 *eller* ① Visd 3,1-9 ② Rom 6,3-9 **E** Matt 25,31-46 *eller* ① Jes 25,6-7-9 ② 1 Kor 15,20-28
eller Rom 5,5-11 **E** Joh 11,17-27 *eller* Matt 11,25-30
 Tidebønn for uke 3, vol. IV

SØN 3 **G** 31. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① Visd 11,22-12,2 **S** Sal 145(144) ② 2 Tess 1,11-2,2
E Luk 19,1-10

Man 4 ☐ Den hellige Karl Borromeus **M**
 ① Rom 11,29-36 **S** Sal 69(68) 30-31.33-34-36-37
E Luk 14,12-14

Tir 5 **G** ① Rom 12,5-16a **S** Sal 131(130) 1.2.3 **E** Luk 14,15-24

Ons 6 **G** ① Rom 13,8-10 **S** Sal 112(111) 1-2-4-5-9 **E** Luk 14,25-33

Tor 7 **G** ① Rom 14,7-12 **S** Sal 27(26) 1.4.13-14 **E** Luk 15,1-10

Fre 8 **G** ① Rom 15,14-21 **S** Sal 98(97) 1-2-3ab.3cd-4 **E** Luk 16,1-8

Lør 9 ☐ LATERANKIRKENS VIGSELSFEST **F**
 ① Esek 47,1-2-8-9,12 *eller* 1 Kor 3,9b-11.16-17 **S** Sal 46(45),2-3-5-6-8-9 **E** Joh 2,13-22
 Tidebønn for uke 4, vol. IV

SØN 10 **G** 32. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① 2 Makk 7,1-2-9-14 **S** Sal 17(16) ② 2 Tess 2,16-3,5
E Luk 20,27-38 (*kortere: Luk 20,27.34-38*)
Innsamling av Peterspenger

Man 11 ☐ Den hellige Martin av Tours **M**
 ① Visd 1,1-7 **S** Sal 139(138) 1-3-4-6-7-8-9-10 **E** Luk 17,1-6

Tir 12 **G** Den hellige Josafat **M**
 ① Visd 2,23-3,9 **S** Sal 34(33) 2-3-16-17,18-19 **E** Luk 17,7-10

Ons 13 **G** ① Visd 6,2-12 **S** Sal 82(81) 3-4-6-7 **E** Luk 17,11-19

Tor 14 **G** ① Visd 7,22-8,1 **S** Sal 119(118) 89.90.91.130.135.175
E Luk 17,20-25

Fre 15 ☐ (Den hellige Albert den Store) **V**
G ① Visd 13,1-9 **S** Sal 19(18) 2-3-4-5 **E** Luk 17,26-37

Lør 16 ☐ (Den hellige Margrete av Skottland) **V**
 ☐ (Den hellige Gjertrud) **V**
G ① Visd 18,14-16;19,6-9 **S** Sal 105(104) 2-3-36-37.42-43
E Luk 18,1-8
 Tidebønn for uke 1, vol. IV

SØN 17 **G** 33. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① Mal 4,1-2a **S** Sal 98(97) ② 2 Tess 3,7-12 **E** Luk 21,5-19
Bonifatius søndag

Man 18 ☐ (Vigselstesen for Peters og Paulus' basilikaer) **V**
G ① 1 Mak 1,11-16.43-45.57-60.65-67 **S** Sal 119(118)
 53.61.134.150.155.158 **E** Luk 18,35-43

Tir 19 **G** ① 2 Mak 16,18-31 **S** Sal 3,2-3-4-5-6-7 **E** Luk 19,1-10

Ons 20 **G** ① 2 Mak 7,1-20-31 **S** Sal 17(16) 1-5-6-8b+15 **E** Luk 19,11-28

Tor 21 ☐ Jomfru Marias fremstilling i templet **M**
 ① Sak 2,14-17 **S** Luk 1,46-47.48-49.50-51.52-53.54-55
E Matt 12,46-50

Fre 22 **G** Den hellige Cecilia **M**
 ① 1 Mak 4,36-37.52-59 **S** 1 Krøn 29,10.11ab.11d-12a.12bcd
E Luk 19,45-48

Lør 23 **G** (Den hellige Klemens I) **V**
 ☐ (Den hellige Kolumban) **V**
G ① 1 Mak 6,1-13 **S** Sal 9,2-3-4+6.16b+19 **E** Luk 20,27-40
 Tidebønn for uke 2, vol. IV

SØN 24 ☐ KRISTI KONGEFEST **F**
 ① 2 Sam 5,1-3 **S** Sal 122(121) ② Kol 1,12-20 **E** Luk 23,35-43
«Troens år» avsluttes

Man 25 ☐ Den salige Niels Steensen **M**
 ① Dan 1,1-6-8-20 **S** Dan 3,52.53.54.55.56 **E** Luk 21,1-4

Tir 26 **G** ① Dan 2,31-45 **S** Dan 3,57.58.59.60.61 **E** Luk 21,5-11

Ons 27 **G** ① Dan 5,1-6.13-14.16-17.23-28 **S** Dan 3,62.63.64.65.66.67
E Luk 21,12-19

Tor 28 **G** ① Dan 6,12-28 **S** Dan 3,68.69.70.71.72.73.74
E Luk 21,20-28

Fre 29 **G** ① Dan 7,2-14 **S** Dan 3,75.76.77.78.79.80.81 **E** Luk 21,29-33

Lør 30 **G** DEN HELLIGE ANDREAS **F**
 ① Rom 10,9-18 **S** Sal 19(18),2-3-4-5 **E** Matt 4,18-22
 Tidebønn for uke 1, vol. I

SØN 1 *Søndagstekster år A, hverdagslesninger år II*
G 1. søndag i advent
 ① Jes 2,1-5 **S** Sal 122(121) ② Rom 13,11-14 **E** Matt 24,37-44

Man 2 **G** ① Jes 2,1-5 **S** Sal 122(121) 1-2-3-4a,[4b-5-6-7] 8-9
E Matt 8,5-11

Tir 3 ☐ Den hellige Frans Xavier **M**
 ① Jes 11,1-10 **S** Sal 72(71) 2-7-8-12-13.17 **E** Luk 10,21-24

Ons 4 ☐ (Den hellige Johannes av Damaskus) **V**
I Tromsø stift:
G (Den hellige Barbara) **V**
G ① Jes 25,6-10a **S** Sal 23(22) 1-3a.3b-4-5-6 **E** Matt 15,29-37

Tor 5 **G** ① Jes 26,1-6 **S** Sal 118(117) 1+8-9.19-21.25-27a
E Matt 7,21.24-27

Fre 6 ☐ (Den hellige Nikolas av Myra) **V**
G ① Jes 29,17-24 **S** Sal 27(26) 1.4.13-14 **E** Matt 9,27-31

Lør 7 ☐ Den hellige Ambrosius **M**
 ① Jes 30,19-21.23-26 **S** Sal 147(146) 1-2-3-4-5-6
E Matt 9,35-10,1-6-8
 Tidebønn for uke 2, vol. I

SØN 8 **G** 2. søndag i advent
 ① Jes 11,1-10 **S** Sal 72(71) ② Rom 15,4-9 **E** Matt 3,1-12

Man 9 ☐ JOMFRU MARIAS UPLETTEDE UNNFANGELSE **H**
 ① 1 Mos 3,9-15.20 **S** Sal 98(97), 1-2-3ab.3bc-4 ② Ef 1,3-6.11-12
E Luk 1,26-38

Tir 10 **G** ① Jes 40,1-11 **S** Sal 96(95) 1-2-3+10ac.11-12.13
E Matt 18,12-14

Ons 11 ☐ (Den hellige Damaskus I) **V**
G ① Jes 40,25-31 **S** Sal 103(102) 1-2-3-4-8+10 **E** Matt 11,28-30

Tor 12 ☐ (Vår Frue av Guadalupe) **V**
G ① Jes 41,13-20 **S** Sal 145(144) 1+9.10-11.12-13ab
E Matt 11,11-15

Fre 13 **G** Den hellige Lucia **M**
 ① Jes 48,17-19 **S** Sal 1,1-2-3-4+6 **E** Matt 11,16-19

Lør 14 ☐ Den hellige Johannes av korset **M**
 ① Sir 48,14-9-11 **S** Sal 80(79) 2ac+3b.15-16.18-19
E Matt 17,10-13
 Tidebønn for uke 3, vol. I

SØN 15 **G** 3. søndag i advent
 ① Jes 35,1-6a.10 **S** Sal 146(145) ② Jak 5,7-10 **E** Matt 11,2-11

Man 16 **G** ① 4 Mos 24,2-7.15-17a **S** Sal 25(24) 4bc-5ab.6-7bc-8-9
E Matt 21,23-27

Tir 17 **G** ① 1 Mos 49,2-8-10 **S** Sal 72(71) 2-3-4ab-7-8-17
E Matt 1,1-17

Ons 18 **G** ① Jer 23,5-8 **S** Sal 72(71) 2.12-13.18-19 **E** Matt 1,18-24

Tor 19 **G** ① Dom 13,2-7.24-25a **S** Sal 71(70) 3-4a-5-6ab.16-17
E Luk 1,5-25

Fre 20 **G** ① Jes 7,10-14 **S** Sal 24(23) 1-2-3-4ab-5-6 **E** Luk 1,26-38

Lør 21 **G** Den hellige Peter Canisius **M**
 ① Høys 2,8-14 *eller* Ser 3,14-18 **S** Sal 33(32) 2-3.11-12.20-21
E Luk 1,39-45
 Tidebønn for uke 4, vol. I

SØN 22 **G** 4. søndag i advent
 ① Jes 7,10-14 **S** Sal 24(23) ② Rom 1,1-7 **E** Matt 1,18-24

Man 23 **G** Den hellige Johannes av Kety **M**
 ① Mal 3,1-4-23-24 **S** Sal 25(24) 4bc-5ab.8-9.10+14
E Luk 1,57-66

Tir 24 **G** ① 2 Sam 7,1-5-8b-12.14a.16 **S** Sal 89(88) 2-3-4-5.27+29
E Luk 1,67-79
Julaftenvigilien:
 ☐ ① Jes 62,1-5 **S** Sal 89(88),4-5-16-17.27+29 ② App 13,16-17.22-25 **E** Matt 1,1-25 (*kortere: Matt 1,18-25*)

Ons 25 ☐ KRISTI FØDSELSFEST **H**
1. julemesse - Midnattsmessen: ① Jes 9,2-7
S Sal 95,1-2a.2b-3.11-12.13 ② Tit 2,11-14 **E** Luk 1,1-4
2. julemesse - Messen ved dagry: ① Jes 62,11-12
S Sal 97(96) 1+6.11-12 ② Tit 3,4-7 **E** Luk 2,15-20
3. julemesse - Juledag: ① Jes 52,7-10
S Sal 98(97), 1-2-3ab.3cd-4-5-6 ② Hebr 1,1-6
E Joh 1,1-18 (*kortere: Joh 1,15-9-14*)

Tor 26 **G** DEN HELLIGE STEFAN - KIRKENS FØRSTE MARTYR **H**
 ① App 6,8-10;7,54-59 **S** Sal 31(30),3cd-4-6+8ab.16bc+17
E Matt 10,17-22

Fre 27 ☐ DEN HELLIGE EVANGELISTEN JOHANNES **F**
 ① 1 Joh 1,1-4 **S** Sal 97(96) 1-2-5-6.11-12 **E** Joh 20,2-8

Lør 28 **G** DE USKYLDIGE BARN I BETLEHEM **F**
 ① 1 Joh 1,5-2,2 **S** Sal 124(123) 2-3-4-5-7b-8 **E** Matt 2,13-18
 Tidebønn for uke 1, vol. I

SØN 29 ☐ DEN HELLIGE FAMILIE **F**
 ① Sir 3,2-6.12-14 **S** Sal 128(127) 1-2-3-4-5 ② Kol 3,12-21
E Matt 2,13-15.19-23

Man 30 ☐ ① 1 Joh 2,12-17 **S** Sal 96(95) 7-8a-8b-9-10 **E** Luk 2,36-40

Tir 31 [Den hellige Sylvester I] **V**
 ① 1 Joh 2,18-21 **S** Sal 96(95) 1-2.11-12.13 **E** Joh 1,1-18

Kalenderen kan lastes ned i elektronisk format (ical) på <http://www.katolsk.no/liturgi/ical.htm> samt via QR-kodene under for smarttelefoner (internettforbindelse nødvendig).

Lesninger

Messer

Tidebønner

Caritas Norge ønsker å takke sine givere i året som har gått!

Har du sett de nye nettsidene til Caritas Norge? Klikk deg inn på www.caritas.no. Du kan også følge oss på facebook.

Caritas Norges arbeid er basert på et nært samarbeid med lokale Caritas-organisasjoner og andre kirkelige instanser. Det er de lokale organisasjonene selv som eier og driver prosjektene, basert på lokalbefolkningens behov. Caritas Norge gir råd og kommer med innspill, og støtter prosjektene økonomisk.

For å kunne gjøre dette, er vi avhengig av bidrag fra givere her hjemme. Caritas ønsker derfor å takke alle våre givere i året som har gått og ønske alle en god jul!

Bli elev på St. Paul gymnas!

KATOLISKE SKOLER
SKOLEN FOR KATOLISKE TRUDE

St. Paul gymnas ble åpnet i august 2012 som Norges første katolske gymnas i moderne tid. Gymnaset springer ut fra St. Paul skole og deler dennes identitet og tradisjoner og er som katolsk skole del av verdens eldste og største utdanningssystem. Skolen drives i henhold til Privatskoleloven og statutter fastsatt av Oslo katolske bispedømme.

St. Paul gymnas tilbyr undervisning etter læreplaner for studiespesialisering, programområdene realfag, språk og samfunnsfag. Avhengig av fagval, kan elever som har fullført St. Paul gymnas, søke seg inn på alle utdanninger ved universiteter og høyskoler i Norge.

St. Paul gymnas har i dag 46 elever på VG1. Fra høsten 2013 vil vi ta inn to nye klasser til VG1 og kunne tilby noen ledige plasser på VG2. Søknadsfrist er 1. mars gjennom www.VIGO.no, men skolen står gjerne til disposisjon for nærmere opplysninger.

Gymnaset samarbeider med Sta. Sunniva studenthjem <http://www.sunniva-studenthjem.no>, som kan gi mulighet til bofellesskap.

St. Paul gymnas

Nygårdsgaten 124
5008 Bergen

www.stpaulgymnas.no

gymnas@stpaul.no

Tlf.: 55 21 59 30

Storfjord: Hogst i «Katollikerskogen»

Foto: Den hellige families menighet

Den antagelig største katolske enkelt-eiendom i Norge befinner seg i Nord-Norge, nemlig Storfjord gård i Lofoten. På gården ligger Den hellige families kirke, som er menighetskirke for Lofotens katolikker, og der befinner også cistercienserklosteret Fjordenes Dronning seg.

Til Storfjord gård hør også mye utmark, deriblant større felt med plantet granskog.

Deler av granskogen som hos lokalbefolkningen har gått under betegnelsen «Katollikerskogen», er nå blitt 90 år gammel og moden for hogst. Tromsø stift har derfor inngått avtale med den nordenfjeldske skogeierorganisasjon «Allskog» om hogst denne høsten. Det er planlagt å ta ut 1150 m³ trevirke. Allskog bruker moderne hogstutstyr, og den kraftige hogstmaskinen trenger ikke mange minutter på å skjære og kviste det enkelte tre. Tømmerstokken ligger så klar til transport. Det legges opp til alt neste år å foreta nyplanting.

Arbeidet i «Katollikerskogen» startet sent på ettermiddagen fredag 19. oktober. Ved oppstart forrettet stiftets økonom, msgr. Torbjørn Olsen, ritualer for «Velsignelse av arbeidsredskaper», og velsignet så den store hogstmaskinen som deretter påbegynte arbeidet. Også pater Honorius Kostek og et par fra menigheten deltok fra Kirkens side.

Msgr. Torbjørn Olsen

Arendal: jubileumsfest for barnehagen

Sammen med Møllers Asyl er St. Franciskus barnehage/førskole blant Arendals eldste. Den ble i 1962 etablert som St. Franciskus førskole. Førskolen var

et tilbud for 6-åringer og fungerte som en kombinasjon av korttidsbarnehage og forberedelse til skolestart for 7-åringene i 1. klasse.

Tilbudet ble i sin tid startet av St. Franciskus Xaveriussøstrene, som er kjent for sin store innsats i så vel etableringen av St. Franciskus hospital (1911) som St. Franciskus skole (1913). Hundrevis av barn i Arendal har gått på St. Franciskus førskole – og riktig mange også videre på den katolske skolen.

I 1997 kom den såkalte reform 97, som innebar at alle 6-åringer fra august samme år skulle begynne i 1. klasse. Dermed var det ikke lenger et direkte behov for det unike førskoletilbudet som nonnene i Arendal hadde startet opp. I mellomtiden hadde også nonnene forlatt byen, og eierskapet til førskolen var blitt tatt over av St. Franciskus Xaverius menighet. Menigheten ønsket å fortsette tradisjonen, men nå ble løsningen å etablere en ordinær barnehage for barn fra ett til seks år. Dermed åpnet St. Franciskus barnehage med 20 plasser.

De første årene holdt barnehagen til i de gamle lokalene til førskolen, dvs. i den såkalte «salen» i underetasjen i det eldste bygget til St. Franciskus skole. Da Oslo katolske bispedømme kjøpte tilbake det tidligere St. Franciskus hospital fra Aust-Agder fylkeskommune, ble hospitalbygget omgjort til ungdomsskole og den gamle sveitservillaen til SFO og barnehage. Så, i forbindelse med 40-årsjubileet i 2002, kunne St. Franciskus barnehage endelig flytte over i nye og godkjente lokaler.

I dag fremstår St. Franciskus barnehage som meget velfungerende, og den 20. oktober var det en stor fest for å feire 50-årsdagen. På festen underholdt mange av barna med flotte sanger på

Foto: Jan-Erik Løken

både norsk og engelsk. Kim Eikenes, som arbeider som assistent, er også musiker som spiller i eget band. Han har klart å formidle mye musikalsk glede til barna, som fremstod som de reneste rockestjerner på scenen.

Eikenes bidro også selv med underholdning i form av en liten konsert med sanger fra blant annet Bob Dylan.

Rundt omkring var det dekorert med gamle bilder som viste barn og dagligliv ved førskolen og barnehagen fra 1970-tallet og frem til i dag. Tidligere førskolelærer Edel Kjersmeier stod ansvarlig for deler av denne interessante utstillingen. Det samme gjorde Ruth Kristiansen, som startet i førskolen i 1976 og som nå arbeider i skolen.

Jan-Erik Løken

Ungdomshelg i Ålesund

Foto: V. Frumenhofet

Lørdag 17. og søndag 18. november ble det arrangert ungdomshelg i Vår Frue menighet, Ålesund. Helgen ble kompetent og entusiastisk ledet av et team fra NUK i Trondheim: Stefan Bivand, Camilla Ramse og Sigrid Selmer-Olsen. Lørdagen begynte med messe og katekese om temaet tro – et ikke helt overraskende temavalg i dette Troens år. Derefter fortsatte lørdagen med spill og hygge i kjent NUK-stil. Det viste seg at ingen av deltagerne hadde vært på Mariaholm, og bare etpar hadde deltatt på NUK-arrangementer tidligere, så genren var for de fleste ny og fengende. Etter stemningen å dømme, lot det imidlertid ikke til at deltagerne ville ha noe imot å stifte nærmere bekjentskap med denne type sosialt samvær. Dagen ble avsluttet med sakramentsandakt.

Søndag var deltagerne med i menighetens høymesse, og fem av syv deltagere medvirket som ministranter. I tillegg til å være Bonifatiussøndag, var søn-

dag 18. november også vervesøndag for Norges Unge Katolikker. For å feire dagen ble det besluttet å søke NUK om opprettelse av et lokallag, og et styre bestående av fem medlemmer konstituerte seg.

p. Ole Martin Stammenstrø

Litauisk sjelesorg på Facebook

Den litauiske sjelesorgen i Oslo katolske bispedømme har fått egen Facebook-side, Katalikai Norvegijoje. Her finner man blant annet oppdaterte messetider for de ulike stedene p. Valdemaras Lisovskis besøker.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 25. oktober 2012

Filippinere feiret Pedro Calungsod

Kanoniseringen av den salige Pedro Calungsod søndag 21. oktober var en dag med stor åndelig glede og nasjonal stolthet. Pedro Calungsod er Filippinernes andre helgen, etter Lorenzo Ruiz. Ni medlemmer fra St. Jude Chaplaincy i Arendal og ca 60 andre filippinere fra Norge reiste til Roma for å være med tusenvis av filippinere fra hele verden.

St. Pedro Calungsod var fra Visayas-regionen på Filippinene. Han var en av de unge kateketene som reiste med spanske jesuittmisjonærer til Marianene i 1668. Bare 17 år gammel ble han myrdet mens han tjente og evangeliserte de innfødte på øya Guam i 1672. I 2000 ble han saligkåret av pave Johannes Paul II, og etter at det skjedde et mirakel på hans forbønn ble datoen for helligkåringen satt til 21. oktober i år. Hans festdag er 2. april, sammen med Diego Luis de San Vitores.

Syv helgener ble kanonisert samtidig denne søndagen, som er misjonssøndag. Vi var overveldet av atmosfæren

Kirken i Sandefjord trenger ansiktsløftning

Det er nå gått snart fire år siden menigheten i Sandefjord fikk overta den tidligere metodistkirken, etter først å ha leiet hos metodistene i to år. Den ble kjøpt av bispedømmet for 3,5 millioner og stilt til disposisjon for den nye Johannes Døperens menighet i Sandefjord. Kjøpet ble delvis finansiert del gjennom en gave fra Bonifatiuswerk i Tyskland (ca 800.000) og støtte fra Kulturdepartementet (ca 400.000 fra støtteordning for privateide kirkebygninger). Kirken er bygget i 1918 i jugendstil. Det er en flott og markant bygning med stor bevaringsverdi.

Teknisk vurdering. Det har ikke vært gjort noe ytre vedlikehold på mange år. Siden overtagelsen i januar 2009 har vi ennå ikke kunnet bøte på dette. Menigheten fikk i mars 2012 en vurdering fra byggeteknisk sakkyndig. Det anbefales sterkt å rehabilitere mur- og teglfasadene, hvis ikke risikerer vi ytterligere og mer kostbare skader senere.

Det anbefales å samtidig rehabilitere dører og vinduer samt å fornye takrenner og takbeslag i sink. Skiferen på taket er også undersøkt, den har kun mindre skader. Det anbefales likevel å skifte undertaket (og legge den gamle skiferen på igjen) når man først gjør full utvendig rehabilitering. Hvis det utsettes til senere som en separat jobb, vil det gi vesentlig større kostnader.

Kostnadsoverslag. Menigheten har innhentet pristilbud på arbeidene. Kostnadene forventes å bli mellom 2 og 2,5 millioner. Eiendomsavdelingen i bispedømmet, ved Hai-Nam Vy og Paul Marić, leder prosessen videre med forhandling og inngåelse av avtale. Menigheten er representert ved sogneprest Claes Tande og medlemmene i finansutvalget Le Ngoc Tran og Knut Barra.

Menigheten har en målsetning om å få samlet inn kr 800.000, bruke 600.000 av oppstarte midler og finansiere resten ved banklån. Vi har også søkt noe støtte fra Vestfold fylkeskommune, men det er sterkt begrenset hva det er mulig å få (maksimum 100.000).

Vi oppfordrer alle i menigheten og andre som måtte ønske å støtte oss, til å bidra. Alle beløp, små og store, er like velkomne.

Bidrag kan gis gjennom givertjenesten på donasjoner.katolsk.no (som gir mulighet for skattefordel for giveren), eller direkte til menighetens konto 1503.10.05369.

Melding fra Johannes Døperens menighet

på Petersplassen. Det var folk fra hele verden som heiet på de syv hellige, flertallet var filippinere. Vi føler oss heldige som fikk være med på dette en gang i livet. Mabuhay!

Belinda Pedersen, St. Jude Chaplaincy

Årlig samling av Den neokatekumenale vei i Skandinavia

Foto: Michel Gaudin

Den årlige samlingen av Den neokatekumenale vei i Skandinavia fant sted i Gullbranna, Sverige, mellom den 26.–28. oktober. I samlingen deltok blant annet prester, seminarister, familiene ute i misjon og de ansvarlige for de neokatekumenale kommunitetene i Danmark, Sverige og Norge. Tilstede var også biskopen av København, Czeslaw Kozon. Tema for helgen var pave Benedikt XVI's oppfordring til nyevangelisering av verden.

I alt var det rundt 300 personer som var samlet i Gullbranna denne helgen, og fra Norge deltok representanter fra de to kommunitetene i Kristiansund.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 12. november 2012

Informasjonstjenesten på Facebook

Katolsk informasjonstjeneste er nå endelig også på Facebook. Du finner oss på facebook.com/katolske. Her legger vi ut ferske nyheter og andre aktuelle

ting – stort som smått. Og ja: Vi er fremdeles på Twitter som @katolsk.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 7. november 2012

Håp om fred i Columbia

Fredsnaasjonen Norge har igjen blitt satt på kartet. 17. oktober satt geriljagruppen FARC-EP og den colombianske regjeringen seg igjen ved forhandlingsbordet i Hurdal, Akershus. Det har gått 10 år siden sist. Caritas Norge mener at forholdene ligger bedre til rette denne gang, og vi er optimistiske til at en fredsavtale kan fremforhandles.

Konflikten i Colombia er en av verdens lengste og mest brutale. Mange millioner liv er ødelagt. Det er det landet i verden med flest internt fordrevne flyktninger, og forskjellene mellom fattig og rik er enorme, spesielt på landsbygda. Colombia har i dag den skjevste fordelingen av dyrkbar jord i verden. Dette er både en årsak til og et resultat av krigen. Nærmere 5 millioner mennesker er drevet på flukt.

I nesten 50 år har geriljagruppen FARC-EP vært i krig. Den ble opprettet for å beskytte fattige bønder mot de store landeierne overgrep. Småbøndenes rettigheter og sosial rettferdighet er fortsatt deres viktigste kampsak. Selv om mange i Colombia støtter geriljaens politiske mål, er de sterke motstandere av deres virkemidler. Kidnappinger, bruk av landminer, bomber mot sivile, utpressing av bedrifter og privatpersoner og likvideringer er noen av de kriminelle handlinger geriljaen er skyldig i. Krigen har ført til at småbøndenes vilkår har blitt betydelig forverret. De utgjør den store majoriteten av ofre i en uoversiktlig og brutal krig.

Caritas Norge har med våre samarbeidspartnere i Caritas Colombia arbeidet i 14 år med å bygge freden lokalt. Vi mener det i dag er gode muligheter for å fremforhandle en fredsavtale mellom partene. Det er imidlertid mer usikkert om selve freden kan realiseres. Vi håper Norge som tilrettelegger i denne fredsprosessen kan bruke sin kompetanse til å fremme en løsning som svarer på landets utfordringer. Retten til jord er første punkt på agendaen for fredsforhandlingene. Dette er veldig positivt. Tilbakemeldingen vi får fra våre partnere, er at

dersom dette problemet blir løst, så er mye gjort. En løsning på jordspørsmålet er derfor et viktig første skritt på veien mot en bærekraftig fred.

Knut Andreas Lid, Caritas

Biskop Williamson utvist fra SSPX

Generalsuperiore i det såkalte «Pius X-brorskapet» (SSPX), Bernard Fellay, har utvist den kontroversielle biskopen Richard Williamson fra prestebroderskapet. Williamson vakte oppsikt da han i 2009 på svensk TV fornektet de tyske gasskamrenes eksistens under Den annen verdenskrig, og anslo antall jøder som mistet livet i konsentrasjonsleirene til «mellom 200.000 og 300.000».

Den offisielle nettsiden til SSPX bekreftet 24. oktober at Williamson er blitt fjernet etter å ha «distansert seg fra styret og ledelsen i SSPX i flere år, og samtidig nektet å vise respekt og lydighet mot sine rettmessige overordnede».

Generalsuperior Fellay skal over lengre tid ha mislikt Williamsons aktivitet både på hans personlige nettside og i nyhetsbrev, hvor han blant annet skal ha agitert mot forsoningsforsøkene mellom Roma og SSPX.

Pave Benedikt XVI opphevet i 2009 ekskommunikasjonen av de fire biskopene, deriblant Fellay og Williamson, som i 1988 lot seg ulovlig bispevie av den franske erkebiskop Marcel Lefebvre – og dermed pådro seg en automatisk ekskommunikasjon. Den hellige stol var ikke klar over Williamsons holocaust-fornektelser da ekskommunikasjonen ble opphevet.

Det spekuleres nå i om Williamson, som de senere år har levd tilbaketrasket i England, ønsker å bli del av en liten utbrytergruppe av SSPX – kalt SSPX av den strenge observans – som nylig ble dannet av fem tidligere medlemmer av prestebroderskapet.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 24. oktober 2012

Nye kardinaler

Pave Benedikt XVI kunngjorde 24. oktober navnene på seks nye medlemmer av kardinalkollegiet. Disse ble kreert til kardinaler under et konsistorium den 24. november.

De seks utvalgte er: erkebiskop James Harvey, prefekt av Det pavelige hushold, Bechara Boutros Rai O.M.M., patriark av Antiokia og hele Levanten, overhode for den maronittiske kirke, Baselios Cleemis Thottunkal, stor-erkebiskop av den syro-malankaresiske kirke, erkebiskop John Olorunfemi Onaiyekan av Abuja, Nigeria, erkebiskop Ruben Salazar Gomez av Bogota, Colombia og erkebiskop Luis Antonio Tagle av Manila, Filippinene.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 24. oktober 2012

Kirken lever og vokser

På den siste arbeidsdagen for bispesynoden om nyevangelisering overleverte synodefedrene et sett med 58 forslag til paven. Disse skal legge grunnlaget for en såkalt apostolisk ekshortasjon – et pavelig dokument som oppsummerer ideene og forslagene fra bispesynoden om nyevangelisering. Samme dag publiserte synodefedrene et budskap rettet til legfolket hvor de oppsummerer og konkretiserer hva nyevangelisering faktisk betyr i det 21. århundre.

I sin tale fremhevet paven hvordan Den Hellige Ånd stadig bistår Kirken, og sett med norske øyne var det gledelig at han spesielt nevnte Norge:

– Vi har hørt hvordan Kirken i dag lever og vokser. Jeg tenker for eksempel på det vi ble fortalt om Kambodsja, hvor Kirken og troen har blitt født på nytt, og også på Norge, og mange andre. Vi ser at til og med i dag, der hvor vi minst venter det, så er Herren kraftfullt tilstede – og Herren virker også gjennom vårt arbeid og refleksjoner.

Avslutningsvis lovet paven at biskopenes 58 punkter, en gave «gitt til meg for oss», skal innlemmes i «et dokument som springer ut av livet og frembringer nytt liv».

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 30. oktober 2012/St. Olav

Populære katolske apper

Antall nedlastinger av de to katolske appene har forlenget passert tusen. Per 14. november var tallet 1.324 nedlastinger, fordelt på 813 (Katolsk-appen) og 511 (Katekismen). Du finner dem på app.katolsk.no.

Egyptisk biskop: Vi krever ingen privilegier, kun likhet for loven

Valget av ny pave-patriark i Den koptisk-ortodokse kirke ønskes velkommen av Egypts koptisk-katolske kirke.

– Kopternes nye pave har endelig blitt utpekt, og vi feirer sammen med våre brødre og søstre, sier den koptisk-katolske biskopen Antonios Aziz Mina til Aid to the Church in Need (ACN).

– Vi har fastet og bedt sammen med Den koptiske kirken om at en verdig etterfølger av Hans hellighet pave Shenouda III skulle bli valgt. Dette har nå skjedd gjennom valget av Hans hellighet pave Tawadros II. Vi håper at den nye paven vil kunne lede sin kirke med styrke og visdom gjennom alle de nåværende vanskeligheter som finnes i Egypt, sier biskopen.

Disse utfordringene er betydelige, ifølge biskop Mina, som er mest bekymret for arbeidet med landets nye konstitusjon. Islamistene har nemlig flertall i den grunnlovsgivende forsamlingen, og søker å påvirke den i egen retning.

– Vi ønsker ikke annet enn en konstitusjon for alle egyptere. Vi krever ingen privilegier, men likhet for alle borgere – om de er kristne eller muslimer. En slik statsforfatning er fordelaktig for alle borgere i Egypt, ikke bare kristne. Her er det altså ingen forskjell mellom oss og våre muslimske landsmenn.

Biskopen ser allikevel store utfordringer vedrørende religionsfrihet i Egypt, noe som spesielt angår den kristne minoriteten.

– Fortsetter vi på den nåværende kursen, ender vi opp med en situasjon ikke langt unna religiøs forfølgelse, mener han.

I sommer ble kristne familier i byen Rafah på Sinai-halvøya tvunget til å forlate sine hjem etter trusler fra islamister. Episoder som dette er svært bekymringsverdige, ifølge biskopen.

– Vi håper at myndighetene og president Morsi er seg sitt ansvar bevisst og garanterer for sikkerheten til alle Egypts borgere.

Biskop Mina tilhører altså Den koptisk-katolske kirke, som i motsetning til Den koptisk-ortodokse er i kommunion med paven i Roma. Begge kirkesamfunnene har dog en felles åndelig og liturgisk arv. Den koptisk-katolske kirken i Egypt er organisert i syv bispedømmer, har 200 prester og rundt 200 000 troende. Den er derfor veldig liten sammenlignet med Den koptisk-ortodokse, som har rundt åtte millioner troende.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 6. november 2012/St. Olav

Kardinal Sarah: Dramatisk situasjon for syriske flyktninger

Pavens representant til Libanon, kardinal Robert Sarah, forteller til Vatikanradioen at tusenvis av syriske flyktninger har akutt behov for materiell hjelp som mat, vann, klær og medisin. Kardinal Sarah, som er president i det pavelige rådet Cor Unum, ble sendt til Libanon som en solidaritetsgest fra Vatikanet, samt for å møte ulike hjelpeorganisasjoner og fortløpende vurdere situasjonen i nabolandet Syria. Kardinalen hadde også med seg en sjekk på en million dollar fra pave Benedikt XVI, penger som har blitt gitt videre til lokale Caritas-organisasjoner.

Mange av de syriske flyktningene er samlet i leirer i det nordøstlige Libanon. Stemningen her er ganske desperat, ifølge kardinalen, som fremhever at mange av flyktningene er kvinner, barn og spedbarn, og at mange har mistet alt de eier.

Kardinalen uttrykker også håp om at fredsforhandlingene i Syria vil bli mer fruktbare, etter at ulike opposisjonsgrupperinger søndag 11. november ble enige om å samle seg i en felles koalisjon. Dette kan gjøre forhandlingene mindre kompliserte, ifølge Sarah, som også oppfordrer til bønn for Syria.

– Vi må be, og ikke ekskludere Gud fra prosessen. Det er derfor Benedikts stemme, og daglige anmodning om bønn for Syria, er så viktig, slik at denne nye koalisjonen – med hjelp fra det internasjonale samfunn – kan åpne seg for dialog, sier kardinal Robert Sarah.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 14. november 2012

Den søte mediajul

Av Bjørn Are Davidsen

Ingen høytider handler mer om tradisjon enn julen, enten vi tenker på maten eller minnene, Kirkens eller Karl-Bertil Jonssons julefeiring fra den gang man fortsatt feiret jul til minne om Jesu fødsel.

For i dag er ikke det lenger så opplagt at feiringen egentlig har, eller bør ha, noe å gjøre med kristen tro. Det skyldes ikke bare at det begynner å bli noen prosent som feirer jul av andre grunner. Det er rett og slett blitt en vel så viktig tradisjon med alle oppslag i adventstiden om at julen og Jesus er hentet fra helt andre kilder.

Dermed er det blitt stadig mer vanlig å høre at fortellingen om Jesu fødsel er stjålet fra hedenske guder som Mithra, som ble født 25. desember. Saken blir ikke bedre av at julefeiringen er et ran av romernes ærverdige gamle Saturnalia-feiring som også var lagt til 25. desember. Og så er selve juleevangeliet feil. Det var ingen folketelling, Jesus ble ikke født i en stall, det kom ikke tre konger, ingen stjerne kan bevege seg foran noen, og ikke kunne Jesus være født i år 1, siden Herodes da lenge hadde vært død.

Julefeiringen feil? Gjør vi noe så uvanlig som å se etter, oppdager vi at påstander om feil i juleevangeliet snarere handler om å blande hummer og kanari (eller ribbe og kalkun). Man ser ikke forskjell på det som er hentet fra Det nye testamentet og senere, ofte folkelige, forestillinger.

At Jesus ble før vår tidsregning, har lenge vært kjent. Og da ikke som juks i juleevangeliet, men som regnefeil av en munk på 500-tallet. At Jesus antagelig ikke ble født i en stall, framgår av en normal oversettelse av «kataluma», som er det greske ordet Lukas bruker

om hvor Josef og Maria fikk bo og som nok heller betyr gjesterom. Skulle noen bli bekymret, er det nok de som selger juledekorasjoner, hvis de da ikke ser mulighetene som ligger i at folk begynner å erstatte stallen med et hus.

Så kan vi være enige i at det er en utfordring å få folketellingen til å stemme, siden verken den eller det at Kvirinius var landshøvding på den tiden, er dokumentert andre steder. Likevel kan vi ikke utelukke at han kan ha hatt andre administrative poster og kanskje kan knyttes til en lokal folketelling, muligens som et ledd i den som Augustus befalte i år 8 før Kristus, selv om det ikke er enkelt å se at den kan ha omfattet jødene.

Når det avsløres at de hellige tre konger ikke var konger, ikke hellige og ikke tre, holder man seg igjen til teksten. Matteusevangeliet snakker kun om noen vismenn fra Østen («magoi»), som kan ha vært alt fra astrologer til zoroastriske prester.

Å si at kirken stjål dato 25. desember fra en hedensk høytid, er i beste fall en velment misforståelse.

Hvis det stemmer at en stjerne viste vei, var nok ikke det fordi den beveget seg som et signalbluss, men fordi den fungerte som en GPS. Poenget med stjernetydere var å tolke posisjoner og sammenstillinger. Interessant nok var det en ganske sjelden sammenstilling av Saturn og Jupiter i år 7 før Kristus. Planetene beveget seg såpass tett sammen at de for noen formål kunne regnes som ett tegn. Mens Jupiter var et symbol på den øverste Gud, var Saturn symbol på jødene. Det var dermed mulig å lese dette som at den høyeste Gud – eller konge – skulle bli født hos jødene, noe astronomen Kepler argumenterte for allerede på 1600-tallet.

Julefeiringen stjålet? Når noen hevder at Jesus og julefeiringen skal være stjålet fra andre tradisjoner, bør det være et tankekors å se hvor vanskelig det er å finne guder som skal være født på en så opplagt symbolsk dato som 25. desember. Muligens er det eneste unn-

taket den romerske Sol Invictus – Den uovervinnelige solen. Tilhengere av at Jesus kun er en solmyte, nevner ikke så ofte at feiringen av Sol Invictus ikke ble lagt til 25. desember før et par hundre år etter Jesus, under keiser Elagabalus (203–222).

Det nevnes også sjelden at Elagabalus rett og slett måtte tvinge romere til å delta i disse nymotens feiringene. Han gjorde seg i det hele tatt så umulig at han ble myrdet etter få års styre, som 18-åring. Festen fikk likevel såpass feste at keiser Aurelian (215–275) innførte den i hele riket et par generasjoner senere.

Når et så symbolsk festtidspunkt som 25. desember ikke kan spores lenger tilbake i Romerriket, henger det muligens sammen med at vintersolverv ikke er så viktig i middelhavsområdet. Mens Norge hadde en sterk juletradisjon før kristningen på 1000-tallet, er det vanskelig å spore noe tilsvarende der den kristne julefeiringen oppstod.

Forestillingen om at kristne tok over en hedensk høytid, synes å stamme fra slutten av 1700-tallet. I realiteten finner vi feiring av Jesu fødsel før noen romersk fest på denne datoen. Vi ser dette hos pave Telesphorus rundt år 130, men det er uklart i hvilken grad det ble fast tradisjon. Rundt år 200 finner vi også spor hos Tertullian.

Å si at kirken stjål dato 25. desember fra en hedensk høytid, er i beste fall en velment misforståelse. Dette betyr ikke at kirken ikke lot seg inspirere av deler av en eksisterende feiring. Men isteden for å snakke om at man ranet en høytid, er det mer presist å si at man kristnet den, fordi man allerede hadde en eldre tradisjon som knyttet Jesu fødsel til denne dagen.

Du kan med andre ord fortsatt feire jul til minne om Jesu fødsel med god samvittighet.

Bjørn Are Davidsen er sivilingeniør, har skrevet flere bøker og blogger på dekodet.blogspot.com. Han er medlem av Den norske kirke og foreningen Skepsis.

Midt-Norge

Trondheim katolske stift

Resultatet for 2011 viser et overskudd på kr 2 790 306, altså en meget stor forbedring fra året før, da vi hadde et underskudd på kr 413 679. De økte inntektene skyldes at tilskudd fra stat og kommuner er økt med kr 3 111 628. Tilskuddet i 2010 var på kr 3 683 290, mens det i 2011 var på kr 6 794 924.

Driftsinntekter. Offentlig støtte (fra stat og kommuner) til tros- og livssynssamfunn utenfor Dnk (Den norske kirke) regnes ut fra budsjetterte utgifter per medlem i Dnk og antall registrerte medlemmer i Den katolske kirke. (Se utregning i OKBs årsregnskap 2011 i St. Olav kirkeblad nr 4–2012.) Takket være et kontinuerlig arbeid med å registrere nyankomne katolikker har vi nå en betydelig økning i antall medlemmer. I 2010 var 6 003 personer registrert som medlemmer i Den katolske kirke i Midt-Norge, i 2011 var antallet 9 843. Mange nyankomne er arbeidsinnvandrere fra Polen, noen også fra Litauen.

«Formålsbestemte gaver» er i hovedsak prestestøtte fra Bonifatiuswerk.

Andre inntekter, dvs. tilskudd og gaver til andre formål, ligger på samme nivå som året før.

Driftskostnader. Stiftet belastes utgifter til lønn til stiftets prester, administrasjon og andre utgifter. Her kan særlig nevnes stiftets ekstraordinære støtte og tilskudd til de mindre menighetene, bl.a. St. Eystein menighet i Kristiansund. Stiftet dekker alle reiseutgifter til Kristiansund og delvis reiseutgiftene til øvrige menigheter i Møre og Romsdal. Stiftets prester reiser jevnlig til lokale «menigheter» i Trøndelag og Møre og Romsdal for å feire messer på polsk – ofte i kirker vi leier av Den norske kirke. Dette er et svært viktig pastoralt arbeid som også bidrar til at flere katolikker registrerer seg, så på sikt er det i tillegg økonomisk lønnsomt.

Kostnader bispeembetet. I tillegg til administrative utgifter er «Kostnader bispeembetet» en sekkepost for mange ulike utgifter, bla. ungdomsarbeid/konfirmantleirer o.l., som støttes med kr 50 000 pr år. Den katolske kirkes nasjonale Olsokfeiring i Trondheim og på Stiklestad støttes også årlig med betydelige midler fra denne posten.

Stiftets kostnader totalt har økt med 3 % i forhold til året før. I neste års regnskap vil stiftets kostnader bli delt opp i flere undergrupper. Det vil gi bedre oversikt over hva pengene brukes til.

Bygninger og vedlikehold. Kirkens bygninger i stiftets fem menigheter er stadig gjenstand for vurdering av behov for vedlikehold og fornyelse. Den største enkeltregningen vedrørende bygningsmessige investeringer i 2011, på kr 462 276, gjelder ny hovedtavle for strøm- og varmeanlegg på til sammen kr 171 259 i St. Eysteins hus i Levanger (tidligere sykehjem og dagsenter, drevet av Bonifatius institutt).

St. Torfinn kirke i Levanger ble renoverert i 2011, og det ble lagt ny isolasjon på kirketaket etter mange års lekkasje. Den totale kostnaden var på kr 277 148. St. Bonifatiuswerk bidro med i alt 7 000 euro. Stiftet betalte kr 66 000, men dette beløpet refunderes til stiftet i 2012.

Ny domkirke. I planleggingsprosessen vedrørende nye St. Olav domkirke har det vært mange kompliserte og tidkrevende hensyn å ivareta. De gjelder både i forhold til selve kirkebygget og plassering på tomten og at kunstneren Håkon Blekens store altervegg ikke blir stående inne i det nye kirkebygget. Veggen er nå gitt til NTNU Vitenskapsmuseet, og Trondheim Bys Vel tar omkostningene med å demontere den. Vi håper å komme i gang med rivning av vår nåværende kirke i løpet av sen vinteren/våren. Vi vil også benytte anledningen til å takke staben i OKB for deres betydelige innsats i forbindelse med dette prosjektet.

Foto: Bonifatiuswerk/Opitz

DEN KATOLSKE KIRKE TRONDHEIM KATOLSKE STIFT

ÅRSREGNSKAP 2011		
RESULTATREGNSKAP 01.01-31.12	2011	2010
Driftsinntekter		
Tilskudd fra Staten	3 284 876	1 729 377
Tilskudd fra kommuner	3 510 048	1 953 919
Andre tilskudd og refusjoner	513 806	709 964
Formålsbestemte gaver	428 323	-
Gaver og andre inntekter	196 265	182 108
Sum driftsinntekter	7 933 318	4 575 368
Driftskostnader		
Lønn og andre personalkostnader	1 537 581	1 643 188
Reiseutgifter	319 409	245 047
Kostnader bispeembetet	747 645	691 280
Drift av stiftets eiendommer	400 703	490 752
Andre driftskostnader	249 097	99 577
Avskrivning på bil	121 705	121 705
Tilskudd til kloster, menighet og prestelønn	216 169	255 382
Driftstilskudd til menighetene	1 111 926	873 594
Bidrag til Birgittasenteret	-	570 754
Overføring av formålsbestemte gaver	114 422	29 791
Sum driftskostnader	4 818 657	5 021 070
Driftsresultat før bygningsmessige investeringer / vedlikehold		
	3 114 661	-445 702
Bygningsmessige investeringer og vedlikehold		
	462 276	-97 369
Driftsresultat	2 652 385	-543 071
Finansposter		
Renteinntekter og andre finansinntekter	137 921	129 392
Årsresultat	2 790 306	-413 679

Regnskapet revideres av Deloitte AS, ved statsautorisert revisor Harald Lydersen

Trondheim, 5. november 2012

Unn Lindgard Madsø
Økonom i Trondheim stift

Aage Hauken OP

På sporet av de første kristne

Fra Jerusalem til Roma

St. Olav forlag 2012

292 sider, 298 kr

Dette er en leseverdig og spennende bok om begynnelsen til historiens viktigste begivenhet. Jødedommens grenser ble sprengt ved at kristendommen fra starten av var en multinasjonalt størrelse. Galileerens liv i Galilea og Jerusalem fikk de aller største konsekvenser for menneskehetens videre religiøse historie.

Fra Galilea. Forfatteren fører oss i apostlenes fotefar først på kryss og tvers i Galilea, videre gjennom Jordandalen og Samaria. I Qumran viser han oss hulene hvor essenerne, en jødisk gruppering, gjemte sine skriftlige overleveringer i noen krukker. Vi beundrer klippeborgen Masada, hvor 900 jødiske forsvarere gjør kollektivt selvmord for ikke å bli romerske slaver i år 74 e.Kr.

Vann var første livsbetingelse i dette golde ørkenområde, og vannet vet vår fjerde evangelist å bruke på teologisk måte med fortellingen om den samaritanske kvinnen og Jesus ved brønnen. Vi følger vannkilder fra Beer Sheba i Negev-ørknen, Jakobs brønn, Jordanelven med Galileasjøen, Jesu døpested, Dødehavet til Silva-dammen/Bethesda og Gihon Springs i Jerusalem. Vann er til velsignelse, men også kilde til konflikt.

For Jesu fødeland var like delt som det er i dag. Romerne hadde overherredømmet med småkonger under seg. Grusomhet og blodtørstighet preget både gresk og romersk historie til overmål. Terrenget er det samme som

for to tusen år siden, det gjelder bare å oppdage det, avdekke dets utallige hemmeligheter.

Forfatteren begynner med Jesu og disiplenes verden. Den lille familien som måtte flykte til Egypt. «Old Cairo» minner mer om hellig by og hellig land enn det vi fant i Jerusalem, mener han. Kopterne er kanskje det eldste kristne kirkesamfunn.

Til Roma. Pater Aage gir oss reisefølge i Det hellige land og til Roma til lands og til sjøs. Reiseguide er Det nye testamentet, samt romerske og andre skrifter som dem fra den kjente klassiske historikeren Flavius Josefus, født omkring år 37 i Jerusalem og død år 100 i Roma. Han følger Paulus fra Jerusalem til Tarsos og Antiokia. Det var her disiplene først ble kalt kristne, det ble også skilt mellom jøde kristne og hedningekristne. Videre blir det overfart til Kypros og mange greske øyer og Hellas, til Malta og Sicilia, til Puteoli, og vi følger den lange reisen til Roma, hvor Paulus kan ha lidd martyrdøden etter bybrannen i 64. Vi har også fulgt den lenkede biskop Ignatius landeveien til Roma. Vi hører lite om Peters dramatiske historie. Bortsett fra at han ble korsfestet med hodet ned i 62. Forfatteren skiller mellom to distinkte personer, evangelisten Johannes og apostelen Johannes. Dette diskuteres fremdeles blant de lærde, det er lett å blande de to.

Fri ferdseil. «Pax Romana», den romerske fred som startet i år 27 f. Kr ved at Augustus erklærte slutten på de store romerske borgerkrigene. Dette innebar at alle «frie» mennesker kunne reise rundt i det enorme Romerriket som de ville. Veiene var gode, og i sommersesongen seilte det regelmessig båter med forsyninger til millionbyen Roma.

Boken handler om hvordan de kristne utnyttet det romerske «fellesmarked» til å spre Det glade budskap i alle himmelretninger frem til Romas katastrofale brann i år 64 under Nero. I dagens sekulære samfunn gir boken verdifull og opplysende innsikt til gamle og nye besøkende.

Søren Engelschjøn

Geir Winje

Guddommelig skjønnhet

Kunst i religionene

Med bidrag av Tormod Tobiassen og Roald E. Kristiansen

Universitetsforlaget 2012 (2. utgave)

364 sider, 449 kr

11 år etter førsteutgaven foreligger nå en revidert versjon av et standardverk for lærere i religionsfagene i grunn- og videregående skole om verdensreligionenes ikonografi. Boken har definitivt mye å gi også kunstinteresserte lesere i sin allminnelighet og viser at formidling også er en funksjonalistisk kunst, på samme måte som det som er dens tema.

Guddommelig skjønnhet er vidtfavnende og tar for seg de store verdensreligioner, med særlig vekt på jødedom, kristendom og islam. Men også hinduismen, buddhismen og sikhismen er relativt fylldig dekket. Samisk religion har fått et eget kapittel.

Meget interessant er også kapitlet «Moderne religioner og trosretninger», som dekker Jehovas vitner, mormonismen og ikke minst moderne okkultisme. Avslutningsvis har boken et nyttig kapittel om religiøs kunst i undervisningen.

Skulle jeg ha ønsket noe mer av en bok som denne, er det nettopp flere illustrasjoner – de som er tatt med, er vesentlige og gode, men et større utvalg ville ha styrket bokens tematikk.

Religionsfaglig. Ingen av bokens tre forfattere er kunsthistorikere. Alle har religionsfaglig bakgrunn, noe som nok er bestemmende for dens funksjonalistiske viking. Men det er også med på å styrke den i dens pedagogiske sammenheng.

Redaktør og hovedforfatter Trond Winje har skrevet alle kapitler bortsett fra dem om kristendom og samisk religion, som henholdsvis Tormod Tobiassen og Roald E. Kristiansen er ansvarlige for.

Boken har en adekvat bibliografi, et fylldig noteapparat og et nyttig stikkord-

register. Den er forbilledlig klar og ryddig i sitt språk. Vel en tredel av bokens rene tekstsider er viet kristendommen – vel ikke urimelig i et samfunn som historisk og tradisjonelt har definert seg som kristent?

Også fra et katolsk synspunkt synes kapitlet om kristendommen fyllestgjørende så vel med sin ikonografi som med dens plassering i forhold til trosartiklene.

Ikonoklasmen. Et sentralt spørsmål i forhold til all religiøs kunst er forholdet til avbildning av den eller dem som blir tilbedt, det er ikke bare Moseloven eller islam som har bildeforbud. Derfor har også et geometrisk symbolspråk utviklet seg i mange sammenhenger.

Tobiassen viser at ikonoklasmen – bildestormingen – langt fra begynte med reformasjonen: Allerede kirkefaderen Tertullian var på 200-tallet negativ til avbildning av Gud. I 730 la keiser Leo III ned forbud mot nye ikoner. Ikondyrkelsen var i ferd med å utvikle seg til avgudsdyrkelse. Kirkemøtet i Nikea 787 brakte en motreaksjon – det har kommet kunsten, og også Kirken, til gode.

Guddommelig skjønnhet er en nyttig bok fordi den gir en både religions- og kunsthistorisk oversikt som er med på å skape dypere kulturell forståelse.

Steinar Wiik

Anne Lise Marstrand-Jørgensen

Natten og lyset. Hildegard II.

Oversatt av Erik Ringen

Forlaget Press, 2012

510 sider, 379 kr

Hvem trodde at middelaldernonnen Hildegard av Bingen (1098–1179) skulle bli en av de store boksuksessene? Press forlag ga i fjor ut første bind av Anne Lise Marstrand-Jørgensens roman *Hildegard*. Nå er fortsettelsen på bordet – *Natten og lyset*. Mange leser dem.

Det er et lite mirakel å få tusener til å lese en roman om djevelen, Herren og Den hellige ånd, sakramenter og lydighet. Og ellers: Det er oppmuntrende nok å se at gudslivet ikke gikk på skinner

den gangen heller. Og at mennesket og maktene tumlet rundt på samme arena som oss, med de samme våpnene og med samme list. Men først og fremst er bøkene en prisbelønnet og høyt dekorert roman, en leseopplevelse og et stort «rom» å bevege seg i.

Natten og lyset begynner der den første sluttet. Scenen er denne: Hildegard har fått nok av intriger, ondskap, baksnakking og mistro – alt dette som river hennes gamle kloster i Disibodenberg i stykker. Hun drømmer at Gud vil gi henne kraft til å skape et nytt kloster, et Guds samfunn der kreftene, kroppen og sansene kan brukes til det gode, til å tjene Herren og menneskene. «Hvis vi ser med hjertets øyne», sier hun i romanen, «vil alt det som er visnet, bli grønt igjen». I drømmen ser hun stedet, et nøyaktig landskap som hun gjenkjenner når hun ser det: Rupertsberg – øde, en kirke i ruiner over den hellige Ruperts grav. Ingen utenom Hildegard kunne finne på å se at det var noen fremtid der.

Det er lukt, farger og sterke bilder her – et tidsbilde å speile seg i. Det som skjedde, skjer i alle våre liv i alle mulige fasonger, gjenkjent eller ikke.

Olav Egil Aune

En følgesvenn til jul

Sr. Anne Elizabeth Sweet OCSO

Når lyset stråler frem

– advent og jul med Salmene

St. Olav forlag 2011, 176 sider, 198 kr

«Når lyset stråler frem» er som en god venn som følger deg gjennom advents- og juletiden. En venn som ber sammen med deg, som leser salmene høyt for deg og som hjelper deg å høre Guds ord.

Boka er skrevet av sr. Anne Elizabeth Sweet, en av søstrene på Tautra Mariakloster. Hun sier selv at boka springer ut fra 40 års klosterliv hvor hun daglig har bedt Salmene i tidebønnen, i tillegg til hennes lange erfaring med å undervise i Bibel og liturgi. Erfaringen hennes merkes når en leser boka, og hun fremstår som en perfekt følgesvenn i tiden mot jul, som hjelper deg med å sette av tid til bibellesning og bønn i en ellers så travel adventstid.

Ord Gud gir. For hver enkelt dag i advent og jul gir hun oss dagens salme og en kort refleksjon til den. Boka utfordres oss til å sette av tid til bibellesning og refleksjon daglig, samt virkelig høre på det Gud ønsker å fortelle oss. Sr. Anne Elizabeth setter salmene i kontekst og forklarer hva de kan handle om. Hun visert svært tydelig at salmene nettopp handler om *våre* liv, i at

de uttrykker alle av menneskenes lengsler, følelser, undring og behov for Gud. «Salmenes ord er Guds ord til oss – ord Gud har gitt oss for at vi skal kunne bruke dem som våre egne bønner», skriver sr. Anne Elizabeth.

Nydelig. *Når lyset stråler frem* er en ypperlig førjulspresang til deg selv eller noen du er glad i. Det er en nydelig bok, både visuelt og innholdsmessig, som følger deg gjennom en svært viktig tid i kirkeåret. Den gjør oss kjent med salmene som har fulgt utallige mennesker i tusenvis av år, og sr. Anne Elizabeth forklarer ikke bare hva salmene handler om, hele boken lærer oss å kjenne at Gud følger oss og *har* fulgt oss i all tid.

Kristina Elizabeth Voigt

(tidligere trykket i *Credimus*)

Adventsaksjonen 2012: Sri Lanka

Et liv i fred

Av Anna Vølle, NUKs karitative utvalg

Foto: Caritas

Hvert år arrangerer Norges Unge Katolikker (NUK) adventsaksjonen. Dette er en nestekjærlighetsaksjon som setter fokus på et bestemt tema med bakgrunn i Kirkens sosiallære. For å konkretisere og sette nestekjærligheten ut i praksis, har hvert tema et tilhørende Caritas-prosjekt.

I løpet av adventstiden jobbes det med å samle inn støtte til dette prosjektet. Pengene går til Caritas Norge og andre samarbeidende Caritas-organisasjoner i prosjektet.

Tema og prosjekt velges året i forveien på NUKs landsmøte. Tre alternativer, valgt ut av NUKs karitative utvalg i samarbeid med Caritas Norge, blir presentert, og dette følges alltid av en lang diskusjon blant engasjerte ungdommer før valg gjennomføres. I fjor var adventsaksjonstemaet «Jorden, vårt hjem», og det ble samlet inn 478 000 kr til et miljøprosjekt i Zambia.

Årets tema og prosjekt

I 2012 har adventsaksjonen fred som tema, under mottoet «Et liv i fred».

Kirkens sosiallære lærer oss: «Fred handler ikke bare om å leve i frihet fra vold. Det handler også om å kunne utvikle seg, kunne gå på skole, skaffe seg et arbeid, kunne bruke sin folkegruppes språk, få anledning til å etablere familie og å leve i et land hvor de grunnleggende menneskerettighetene blir respektert, beskyttet og gjennomført.»

Årets Caritas-prosjekt som adventsaksjonen støtter, handler om hjem-

Et liv i fred

Adventsaksjonen 2012
Rettferdighet for
flyktninger på Sri Lanka

Norges Unge Katolikkers årlige solidaritetsaksjon i samarbeid med Caritas
www.adventsaksjonen.no Kontonummer: 30001691410

vending og rettferdighet for internt fordrevne på Sri Lanka. Etter en 26 år lang konflikt ble det våren 2009 erklært fred på Sri Lanka. Nesten 100 000 mennesker hadde mistet livet, ødeleggelsene var store, og svært mange mennesker var drevet på flukt. I tillegg til de mange som flyktet fra Sri Lanka, var flere hundre tusener flyktninger i sitt eget land.

Mange av de unge har vært på flukt hele sitt liv og ikke hatt noe annet hjem enn flyktningeleirer. De fysiske og psykiske skadene er store. Selv om forholdene i landet bedrer seg, er det mange som fremdeles har stort behov for hjelp, spesielt i de nordlige og østlige delene. Her lever halve befolkningen under fattigdomsgrensen, en fjerdedel har kun halvparten av det som skal til for å nå grensen.

Hjelp til hjemvending

Prosjektet som adventsaksjonen støtter, går ut på å hjelpe disse menneskene tilbake til sine hjem, til en hverdag og et verdig liv. Prosjektet foregår nord på Sri Lanka, i distriktene Kilinochchi og Mullaitivu. Behovet for restaurering og bygging av hus er stort, og å avhjelpe dette er en stor del av prosjektet. Utallige hus har blitt ødelagt i løpet av konflikten.

Sri Lanka er utsatt for naturkatastrofer, både tsunamier og flom som følge av kraftig monsunregn. Også dette har ødelagt hus og dyrkningsarealer. I første del av prosjektet ble 75 hus bygget, og mange ble restaurert. Husene bygges av fagfolk, mens lokalbefolkningen hjelper til med frakt og lasting av materialer, samt bæring av vann.

Levebrød

Gjenoppretting av levebrødgrunnlaget er en annen viktig del av prosjektet, som skal hjelpe de hjemvendte til å kunne redusere avhengighet av nødhjelp. Jordbruk, husdyrhold, fiske, verksted og handel er eksempler på de vanligste levebrødene. Deltakerne i prosjektet får velge hva de vil livnære seg gjennom. Caritas støtter opp med startkapital, nødvendig utstyr, som vannpumper til jordbruk og garn til fiske, samt opplæring innen de ulike områdene. Frem til nå har 151 familier fått hjelp, og mange kan i dag klare seg selv, blant disse mange enker.

De mest sårbare menneskene i samfunnet prioriteres i prosjektet: enker med store familier, eldre og funksjonshemmede.

Prosjektet ble startet opp i 2010 og er et samarbeid mellom Caritas Sri Lanka og 20 andre Caritas-organisasjoner, deriblant Caritas Norge. Mange mennesker har som resultat av prosjektet, kunne vende hjem og gjenoppta sine liv. Allikevel er det mange som fortsatt trenger hjelp, og Adventsaksjonen 2012 vil kunne hjelpe mange mennesker.

Adventsaksjonshelg 9.–11. november

NUKs årlige adventsaksjonshelg gikk av stabelen på Mariaholm andre helg i november.

34 ungdommer fra 14 ulike menigheter kom sammen for å lære mer om årets tema og prosjekt, for en del var det deres første gang på Mariaholm.

Bernt Gulbrandsen fra Caritas Norge ledet oss gjennom bakgrunnen for prosjektet på Sri Lanka og hva Kirkens sosiallære sier om fred. Gjennom foredrag og gruppearbeid ble mange sider av årets tema belyst. Mest engasjement var det nok da «adventsaksjonens fredskonferanse» ble arrangert. Spørsmålet «Hva trenger man for å leve et liv i fred?» skapte god debatt rundt møtetbordet.

Selv om programmet for helgen var intenst, ble det også tid til mye hygge sammen. Vi fikk startet lørdagen med en (på flere måter) tidlig roratemesse, feiret av msgr. Torbjørn Olsen. Tradisjonen tro ble vi samme kveld servert en nydelig treretters middag.

Helgen startet med et gruppearbeid hvor det ble diskutert hva fred egentlig betyr. Ved å stille oss det samme spørsmålet igjen på søndag, kunne vi nok alle se at vi hadde lært noe i løpet av helgen.

Hvordan jobber NUK med adventsaksjonen?

Adventsaksjonen er en viktig del av NUKs årssyklus, både sentralt og lokalt. I løpet av adventstiden vil barn, ungdom og unge voksne i hele Norge jobbe med adventsaksjonen i sine byer og menigheter. For mange lokallag i NUK er adventsaksjonen noe av det viktigste som skjer i løpet av året, og de unge gir mye av sin tid for å hjelpe sine medmennesker.

Ta godt i mot de unge adventsaksjonistene dere møter og hjelp dem å hjelpe!

Ikke minst settes det fokus på urettferdighet i vår verden. Fra sentralt hold arrangeres en årlig adventsaksjonshelg, og informasjonsmateriale distribueres til lokallagene.

I de store og de mindre byene i Norge kan man de fleste lørdager treffe engasjerte unge katolikker i gågater og på torg. Med lilla nøkkelbånd

rundt halsen og innsamlingsbøsse i hånden. Med infostand og vaffel-salg, utdeling av informasjonshefter og julesang. Uansett vær og vind.

Også i menighetene pågår adventsaksjoneringen: presentasjon av årets tema, salg av julepynt, julekonserter, ekstrakollekt, loddsalg og julemarked er noe av det som kan nevnes.

De katolske skolene har som tradisjon å jobbe med adventsaksjonste-maet, en del av de jobber også med innsamling.

Ta godt i mot de unge adventsaksjonistene dere møter og hjelp dem å hjelpe!

Mer informasjon og bakgrunn om adventsaksjonen finnes på nettsiden: www.adventsaksjonen.no. Her vil det også komme oppdateringer på hva som skjer rundt omkring i lokallagene i løpet av adventstiden.

Trettende dag jul – den siste julefesten

6. januar kan vi endelig flytte de hellige tre kongene helt frem til Jesusbarnet i krybben, for da er det De hellige tre kongers dag. Det nyfødte barnet skulle ikke bare være konge i Jødeland, han er hele verdens konge. De tre vismennene fra øst var de første som forstod det. De knelte ned for kongen og bar frem sine gaver for ham.

Trettende dag jul er den siste dagen vi kan feire jul på, for etterpå skal juletreet og all pynten ut av huset. Bare julekrybben kan stå igjen. Den kan bli stående helt til 2. februar.

Kongekake på De hellige tre kongers dag

Tåler du en kake til i julen?

På Kristi åpenbaringsdag, 6. januar, serverer man i mange land kongekake. De hellige tre konger lette etter den nyfødte kongen, de fant ham til sist i stallen i Betlehem. Putt en hvit bønne eller en liten Jesusfigur i fyllet. Den som finner «kongen» i sitt kakestykke, får være konge resten av dagen. Dere kan også bestemme om «kongen» skal få andre premier eller oppgaver.

Det finnes mange forskjellige kongekaker. Denne tertent med mandelfyll er mest vanlig nord i Frankrike.

Ingredienser

(for en tertentform, det dobbelte i en langpanne)

250 g hvetemel (2 kopper)
5 g salt (1½ ts)
185 g mykt smør

Fyll:
100 g malte mandler
75 g sukker (2/3 kopp)
1 egg
50 g mykt smør

1 eggeplomme (til å pensle toppen med)

Bland ingrediensene til buttedeigen, del den i to og kjevle ut delene.

Ha bakepapir i formen og slå den ene buttedeigdelene ned i formen. Stikk noen hull med en gaffel i bunnen så kaken ikke eksploderer. Visp sammen fyllet, ca. tre min. og spre det utover bunnen. Legg bønne eller Jesusfiguren i fyllet og dekk over med den andre buttedeigdelene. Press endene på de to buttedeigdelene sammen langs kanten og brett slik at det blir tett. Pensle lokket med eggeplomme og skjær mønster i lokket med en kniv. NB! Skjær lett, det skal ikke gå hull.

Stek kongekaken i 30 min på 210°.

Trekongers quiz

Velg riktig svar på spørsmålene.

1. Hvem var konge i landet da Jesus ble født?

- A. Augustus
- B. Nebukadnesar
- C. Herodes

2. Hvor kom de hellige tre kongene fra?

- A. Egypt
- B. Østen
- C. Jerusalem

3. Hva viste kongene veien til Jesu fødested?

- A. En søyle
- B. En brennende busk
- C. En stjerne

4. Hvorfor ville Herodes at de tre kongene skulle komme tilbake og fortelle om hvor de hadde funnet barnet?

- A. Fordi han også ville reise dit og hylle Jesus.
- B. Fordi han ville drepe Jesus.
- C. Fordi han var høflig nysgjerrig og dessuten gjerne ville gi de tre kongene overnatting på hjemreisen.

5. Hvor var det overprestene og de skriftlærde regnet med at Messias skulle komme til verden?

- A. I Betlehem i Judea
- B. I Nasaret i Galilea
- C. På Sinai

6. Hva ble de tre kongene fylt av da de til slutt sto foran Jesu fødested?

- A. Gledet
- B. Redsel
- C. Forvirring

7. Hva gav de tre kongene som gave til Jesus?

- A. Hammer, spiker og planker
- B. Honning, belte og kamelhårskappe
- C. Gull, røkelse og myrra

8. Hvordan fikk de tre kongene vite at de ikke skulle dra tilbake til Herodes og fortelle om barnet?

- A. Stjernen blinket til dem med morse.
- B. De ble varslet om det i en drøm.
- C. De hadde fått inntrykk av at Herodes ikke hadde rent mel i posen, så de la sammen to og to og skjønte det av seg selv.

Fasit nederst på siden.

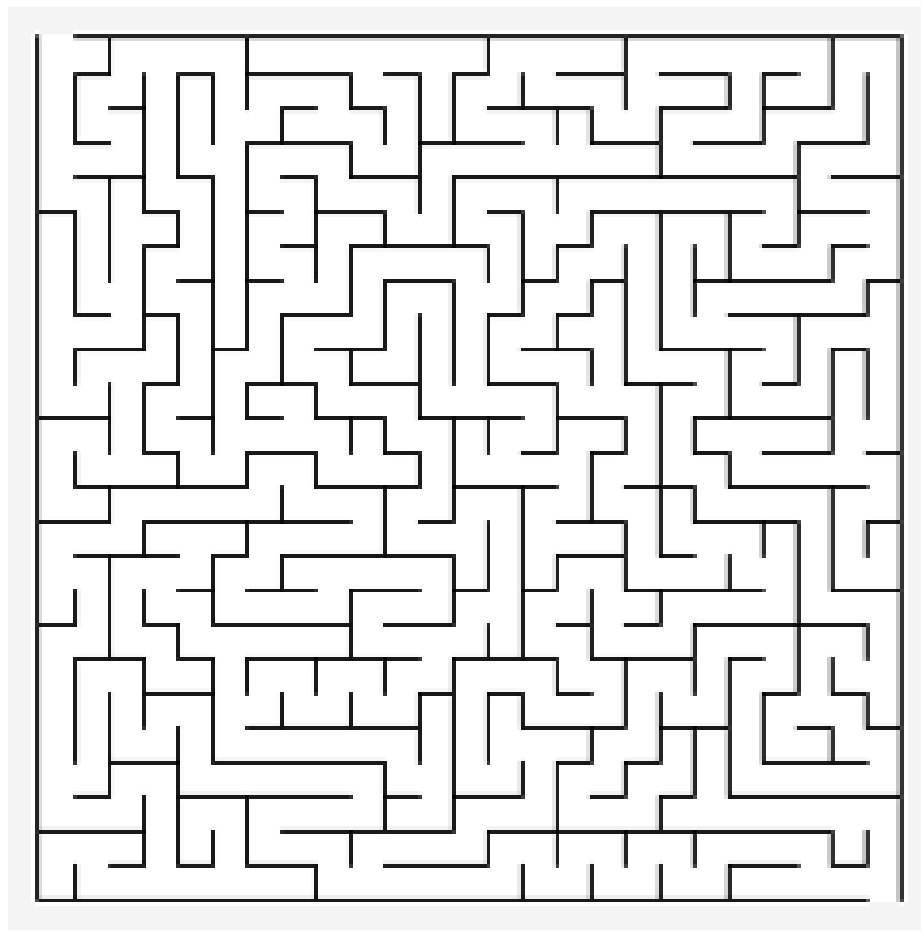
11.2.28.3.3.4.8.5.4.6.4.7.7.8.8
2100

Finn ordene

Les historien om De hellige tre konger slik den står skrevet i Matteusevangeliet 2,1–12 i Bibelen. Finn ord fra fortellingen i rutenettet nedenfor. Fasit står nederst på siden.

B	H	A	K	D	J	D	B	E	T	L	E	H	E	M
S	V	H	Y	L	L	E	Z	V	U	P	A	Æ	Å	Y
W	D	Ø	F	Y	C	V	Å	L	K	R	M	E	G	R
S	E	L	G	X	P	Æ	H	E	R	O	D	E	S	R
K	H	T	U	N	J	C	N	O	X	F	H	Ø	T	A
R	W	P	L	Y	C	L	G	H	R	E	I	N	J	M
I	M	G	L	E	F	G	Q	K	Æ	T	Ø	Å	E	W
F	Y	I	V	K	Z	Y	M	O	R	M	B	A	R	N
T	U	E	D	R	Ø	M	O	N	T	Z	I	F	N	B
L	R	A	P	K	L	E	I	G	N	D	L	V	E	D
Æ	A	B	K	R	Ø	S	T	E	N	G	Ø	H	U	W
R	Q	F	J	Æ	D	S	S	W	G	X	C	P	C	Q
D	J	O	J	Y	S	I	B	R	T	B	M	K	A	I
S	V	M	A	R	I	A	D	L	Z	N	O	V	E	Å
A	R	Ø	K	E	L	S	E	B	S	F	T	X	D	Ø

Hjelp de tre vise menn å finne veien til den nyfødte Kongen.

Herodes Østen konge stjerner hylle skriftlærd Messias Betlehem barn mor Maria gull røkelse myrra profet drøm

Under sitt landsmøte 7.–9. september gjenvalgte Norges Katolske Kvinneforbund (NKKF) **Elisabeth Golding** (Fredrikstad) som leder. Valget gjelder for tre år. I denne perioden vil styret forøvrig bestå av **Rønnaug Aaberg Andresen**, **Mette Bruusgaard**, **Jorun H. Westgaard**, **Christine Harvold**, **Wenche H. Isachsen** og **Inger Johanne Fossum**. Vara til styret ble **Anne Sophie Beichmann**. Regionsrepresentanter ble **Hedvig Beichmann** (OKB) og **Trude Nicolaysen** med vara **Ragnhild Hole** (Midt-Norge). Styret fikk fullmakt til å oppnevne ny regionsrepresentant for Nord-Norge. Styret konstituerte senere seg selv og valgte Rønnaug Aaberg Andresen til nestleder. Landsmøtet fant sted hos Birgittasøstrene i Trondheim.

katolskekvinne.no/St. Olav

Søsterrådet avholdt møte i Lunden kloster 12. og 13. oktober. Sr. **Marit Brinkmann** CSJ ble valgt til ny leder etter sr. Anne Bente Hadland OP, som nå går ut av Søsterrådet. Medlemmer av arbeidsutvalget er sr. **Asumpta Balcerzak** CSSE og sr. **Katarina Pajchel** OP. Søsterrådet er et samarbeidsorgan for katolske ordenssøstre og sekularinstitutt i Norge. Rådet drifter også nettstedet klosterliv.no.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 15. oktober 2012

Det nye presterådet i Oslo katolske bispedømme konstituerte seg torsdag 18. oktober og valgte p. **Andreas Rupprecht** SM til ordstyrer og p. **Pål Bratbak** til sekretær. Også medlemmer av presterådet er generalvikar msgr. **Francis Huynh Tan Hai**, biskoppelig vikar for nasjonalsjelesorgen, p. **Pawel Wiech** SS.CC, og msgr. **Ralph Brown** JCD – alle i kraft av sin stilling (ex officio). Øvrige medlemmer er p. **Frode Eikenes**, p. **Arne Kirsebom** SS.CC, Dom **Alois Brodersen** Can.Reg, p. **Piotr Pisarek** OMI og p. **Nguyen Thanh Phu**.

Konsultorkollegiets sammensetning blir som følger: msgr. **Francis Huynh Tan Hai**, p. **Pawel Wiech**, Dom **Alois Brodersen**, p. **Arne Kirsebom**, p. **Piotr Pisarek** og p. **Nguyen Thanh Phu**.

Følgende prester sitter nå i pastoralrådet: generalvikar **Francis Huynh Tan Hai** (ex officio), p. **Pawel Wiech** SS.CC

(ex officio), p. **Andreas Rupprecht** SM (som ordstyrer i presterådet), p. **Khiem Nguyen** (valgt av prestene), **Nikolas Goryczka** (valgt vara) p. **Pål Bratbak** (valgt av prestene) og p. **Oddvar Moi** (valgt vara).

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 22. oktober 2012

Foto: Hedvig Beichmann

Helgen 26.–28. oktober holdt det nye pastoralrådet i Oslo katolske bispedømme (PRO) sitt første møte. Der ble det valgt et nytt arbeidsutvalg som skal håndtere PROs arbeid mellom de to årlige møtene. Dette består, foruten biskop Eidsvig, av **Dag Albert Bårnes** (Asker og Bærum), **Thanh Huu Nguyen** (Jessheim), **Jochen Schrank** (Drammen) og **Nikoline Myklevik** (Lillehammer, gjenvalgt). De geistlige PRO-medlemmene valgte presterådets leder, p. **Andreas Rupprecht** SM, til sin representant i AU. Dag Albert Bårnes (bildet) ble valgt til arbeidsutvalgets ordstyrer. Etter valget sa han til pastoralrådets medlemmer at arbeidsutvalget og pastoralrådets suksess er avhengig av at menighetene og bispedømmets forskjellige aktører gir innspill om hvilke utfordringer og oppgaver man bør gi bispedømmets ledelse råd om.

Melding fra PRO/St. Olav

Sr. **Zenaida Nacpil** fra Mariaklosteret i Bodø ble våren 2012 valgt til provinsial, «mission chapter prioress», for Dominican Sisters of Our Lady of Remedies på Filippinene. Hun vil fortsatt besøke Norge av og til. Tre nye søstre skal danne kommunitet i Bodø. Den første av disse, sr. **Jenny Fajardo** (bildet), ankom 8. oktober 2012. Hun vil bli supplert av en søster fra Filippinene og en fra USA. Målet er at kommuniteten i Bodø skal være fulltallig i januar 2013.

Sr. Jenny Pingul Fajardo ble født 2. mars 1970 i Angeles City, Pampanga på Filippinene. Hun er utdannet Bachelor in Business Administration (major in Accounting) og Master of Arts med

blant annet Religious Studies. Hun avla første løfter 1. februar 1997 og evige løfter 2. september 2001.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 29. oktober 2012

Foto: Mariam Andreassen

Den 5. november ankom p. **Enrique Cortes Diaz** Oslo og Norge for å overta ansvaret for spansk-talende sjelesorg i bispedømmet. P. Cortes Diaz er spansk, født 21. mai 1970 i Bogotá (Columbia). Han tilhører ordenen Institutum Missionum a Consolata (IMC). P Cortes Dias ble diakonviet 8. desember 2000 i London og presteviet 8. desember 2001 i Bogotá. Han var i perioden 2001–2012 tilknyttet ordenens institusjoner i Zaragoza og Málaga (Spania) og har i utgangspunktet en avtale på tre år med OKB.

P. Cortes Diaz snakker spansk, engelsk og italiensk, er bosatt i Akersveien 6 og nås på 23 21 95 79, 478 21 228/ Enrique.Cortes.Diaz@katolsk.no

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 9. november 2012

Foto: Mariam Andreassen

Husholdnings- og kjøkkenavdelingen i Oslo katolske bispedømme har fått to nye medarbeidere, **Anne Randi Antonsen Kvamme** og **Neil Bobier**. Antonsen Kvamme (60) er ansatt som medarbeider fra 1. november, mens Bobier (32) er ansatt som assisterende bestyrer fra 1. oktober. St. Olavs redaksjon er blant dem som nyter godt av husholdningsavdelingens omsorg, og vi ønsker våre nye kolleger hjertelig velkommen!

St. Olav

Foto: Peter Øyene/Katolsk.no

Utnevelser

Biskop Bernt Eidsvig Can.Reg. av Oslo har 5. september 2012 utnevnt følgende ekstraordinære kommunionsutdelere for St. Magnus menighet på Lillestrøm: sr. **Anna Le Thi Thanh Huong**, sr. **Anna Nguyen Thi Cam Tu** og **Nguyen Van Quy**. Utnevelsene gjelder for en periode på tre år fra samme dato.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 8. november 2012

Haavar Simon Nilsen OP presteviet

Den nyviede pater gir primissvelsignelsen.

Lørdag den 20. oktober ble Haavar Simon Nilsen presteviet av biskop Bernt Eidsvig i en stappfull St. Dominikus kirke i Oslo. Blant koncelebrantene var p. Jean-Paul Vesco, provinsialprior for dominikanernes franske provins, som klosteret på Majorstuen tilhører. Dagen etter feiret p. Haavar sin første messe i samme kirke og søndagen etter i St. Frans i Larvik.

Haavar Nilsen er født 13. januar 1972 i Bergen og er utdannet tømrer og landskapsarkitekt. Han trådte inn i dominikanerordenen i 2005 og har studert i Frankrike og England. De to siste årene har han vært i Oxford, hvor han ble diakonviet 17. september i fjor av biskop Joseph Tobin. Br. Haavar er assignert St. Dominikus fra 9. oktober i år, det vil si at han tilhører kommuniteten i klosteret. I skrivende stund arbeider han med OP DACIA, en blogg for den dominikanske familie. Planlagt oppstartdato er første søndag i advent. (Se også s. 6.)

Biskopen legger hendene på ordinanden og vier ham til prest for evig tid.

P. Haavar feirer sin første messe i St. Dominikus klosterkirke.

Pavens bønneintensjoner
2012/2013

Desember

Generell intensjon

At migranter over hele jorden må bli mottatt med sjenerøsitet og ekte kjærlighet, særlig av kristne fellesskap.

Misjonsintensjon

At Kristus må åpenbare seg for hele menneskeheten med lyset som skinner frem fra Betlehem og speiles i hans kirkes ansikt.

Januar

Generell intensjon

At kristne i dette troens år må fordype sin kunnskap om Kristi mysterier og med glede vitne om den gave det er å tro på ham.

Misjonsintensjon

At de kristne fellesskap i Midtøsten, som ofte diskrimineres, må motta troskapens og utholdenhetens styrke fra Den Hellige Ånd.

Februar

Generell intensjon

At migrantfamilier, særlig mødrene, må ledsages og støttes gjennom sine vanskeligheter.

Misjonsintensjon

At mennesker i krig og konflikt må gå foran på veien mot å bygge en fredelig fremtid.

Fra biskop Bernt Eidsvigs kalender* 8

- 5/12 AU, PRO
- 6–8/12 Tribunalets årsmøte i London
- 11/12 Religions- og livssynslederforum, Oslo
- 12/12 Foredrag i Medisinsk-historisk selskap i Bergen
- 17/12 Finansutvalget i OKB
- 30/12–2/1 Trondheim
- 7–22/1 Sri Lanka
- 24/1 Konsultorkollegiet, OKB
- 28/1 Presterådet, pontifikalmesse og prestemiddag, Oslo
- 3/2 Katolsk Forum, Stabekk
- 5/2 Katolsk Forum, Bergen

*Å jour per 11/11

Fra biskop Berislav Grgic' kalender* 8

- 25/12 Juledag, domkirken, Tromsø
- 26/12 2. juledag, Karmel, Tromsø
- 26–28/1 Bodø
- 7–11/2 Tyskland, verdensdagen for de syke

*Å jour per 13/11

www.stolavforlag.no

siden 1889

... bøker som former deg

En skole for hele det katolske Norge

Av Anne Samuelsen

Rammetillatelsen for St. Paul gymnas er nå kommet. Det vil si at planene med ombygging av det som nå er Florida sykehjem, kan starte som planlagt i februar 2013. Dermed kan prosjektet være ferdig i juni 2014, så første kull kan få avslutte sin skolegang i nyoppussede, permanente lokaler.

Elevene er allerede godt i gang med skoleåret, og mye tyder på at de er fornøyde. Avdelingsleder Petter Gjessing kan fortelle at skolen er i ferd med å få et rykte som har ført til at fem elever har byttet til St. Paul gymnas etter skolestart. Nå håper han at katolikker i diaspora, katolske elever som likevel må flytte hjemmefra for å gå på videregående, skal få øynene opp for denne muligheten i Bergen.

Vi ønsker å gi elevene noe å strekke seg etter, ikke bare faglig, men også åndelig.

–Vi ønsker at de skal vite at det er trygt å sende 16-åringen til vårt katolske gymnas. Vi har et godt og inkluderende sosialt miljø, kan tilby hybler på studenthjemmet på skolens område, og ikke minst har vi en skole der den katolske troen ligger i bunn for og farger undervisningen. Dessuten kan vi fra høsten 2013 tilby plasser både på Vg1 og Vg2, så er det noen som vil skifte skole til høsten, er det bare å søke!

Katolsk profil

Jeg spør Petter Gjessing om hvordan St. Paul gymnas skiller seg fra andre videregående skoler.

Prashanthi, Patrick og Charlotte

–Skolens realfaglinje, som gir spesiell studiekompetanse i realfag, vil nok ikke skille seg så mye fra andre skoler. Men læreplanen gir god anledning til å trekke Kirken og vår tro inn på vår klassiske linje. Her tilbyr vi fagene latin, historie, filosofi, internasjonal engelsk og sosialkunnskap. I latinfaget vil det være nærliggende å ha Kirkens liturgi som referansepunkt. Å utdanne unge som kjenner latin og dets bruk i messen, vil styrke Kirkens liturgiske liv.

–Kirkens sosiallære vil være en integrert del av faget sosialkunnskap, og tilsvarende kan vi vinkle historie- og filosofifaget så det gir elevene et dypere blikk på utvikling av Kirken og vår tro. Vi har også to timer ekstra kristendomsundervisning i uken. I Sunniva-kapellet tilbys ukentlige messer. Med andre ord: Vi ønsker å gi elevene noe å

strekke seg etter, ikke bare faglig, men også åndelig.

Skolens stab har blant annet reist til Skottland, England, Danmark og Tyskland for å få med seg impulser fra den europeiske katolske skolekulturen. Den lange katolske skoletradisjonen i andre europeiske land skal også komme elevene direkte til gode.

–Vi jobber nå med at elevene på andre trinn skal få mulighet til å gå noen uker på katolsk skole i utlandet mens de bor i en familie. Da skal elevene reise til et land hvor man snakker det språket de har valgt som andre fremmedspråk. Ellers begynner vi jo elevenes første år

med en ukes reise til klosteret Gerleve i Tyskland og avslutter tredje året i Roma!

Annerledes

Hva svarer så elevene på spørsmålet om hvordan St. Paul gymnas er? Prashanthi Ravichandran, som tidligere gikk på en ungdomsskole i nærmiljøet, kan fortelle at St. Paul gymnas er annerledes. Hvordan? «Det er så mange hyggelige folk, og så har vi mentorgruppe om morgenen.»

Charlotte Ngo fortsetter:

–I mentorgruppene kan vi snakke om alt. Det er 11 elever i hver gruppe. Vi starter morgenen i mentorgruppen. Der ber vi først en bønn, og så tar vi opp aktuelle tema. Det kan være alt fra informasjon om noe som skal skje, eller samtaler om noe som for eksempel har vært dumt eller vanskelig. Vi kan snakke om *alt*. Patrick Hoddevik tilføyer: «Ja og så snakker vi om reglene, skoler gelene.»

Alle tre er enige om at dette er viktig, godt og annerledes. «Og det varer som regel bare ti minutter.» Patrik er katolikk og en av dem som gikk på St. Paul skole, så for ham var ikke overgangen så stor, mens Prashanthi, som følte seg litt annerledes som katolikk i offentlig skole, merker stor forandring: «Lærerne er mer engasjerte. De hjelper mer, ja, det er en stor forskjell fra hva jeg er vant med! Vi har veldig gode lærere!»

Bestevennene Viet og Andy

Foto: Anne Samuelsen

Henrik

Ombestemte seg i sommer

Henrik Ås Opkvitne kommer inn. Han er ikke katolikk.

–Jeg søkte opprinnelig på Sandsli og kom inn der, men så valgte jeg å ikke ta imot plassen. Jeg ville ha en skole jeg var helt trygg på. Siden jeg hadde gått på St. Paul ungdomsskole, visste jeg at gymnaset kom til å bli greit. Jeg visste at jeg kunne være trygg på det faglige og at miljøet kom til å være bra. Jeg kjente jo så mange av elevene der fra før.

67 % av elevene kommer fra St. Paul ungdomsskole.

Ny bestevenn

Viet Hoang Nguyen sjekker mobilen og nikker ivrig når de andre ved bordet forteller om nye venner de har fått. «Jeg har fått en ny bestevenn. Han er vietnameser, og jeg kjente han ikke fra før fordi han ikke gikk på St. Paul skole og ikke var med i den vietnamesiske lørdagskatekesen.» «Men nå er han del av 'gjengen'» smiler jentene ved bordet. «Han har til og med blitt med i koret.»

Viet stråler og reiser seg for å hente ham og kommer raskt tilbake med en sprudlende Andy Do. De stiller villig opp til fotografering.

–Jeg gikk ikke på St. Paul skole, men fikk vite om gymnaset av en venn da jeg gikk til konfirmantkatekese, og satte skolen som førstevalg. Jeg liker denne skolen kjempegodt! Alle er så snille, og så føler jeg at jeg passer inn. Der jeg gikk før, var jeg litt annerledes, eneste katolikk og eneste vietnameser i klassen. Her er det så mange som er litt lik meg. Ja, jeg passer inn.

Borteboerpioneren

Foto: Anne Samuelsen

Iga Tomczuk er 16 år og går i første klasse på St. Paul gymnas studiespesialisering. Hun kommer fra Solund i Sogn og

er eneste elev dette året som ikke kommer fra Bergen. Hun bor alene på hybel.

Var ikke det en stor overgang?

–Jo, på mange måter. Jeg bodde hjemme og gikk på en skole med bare ti elever, og nå bor jeg i en by og klarer meg selv. Men jeg ringer jo hjem hver dag og reiser hjem i helgene.

Hvordan torde du dette da?

–Jeg kjente noen her fra før fordi jeg hadde møtt dem under konfirmasjonsundervisningen. Dessuten har de et hybelhus, Sta. Sunniva studenthjem, her på skolen, der jeg kunne bo sammen med andre.

Hva hvis det skjer noe og du trenger en voksen til å hjelpe?

–Da har jeg lærerne Petter Gjessing og Dag Olav Larsen. De har gitt meg beskjed at jeg kan ringe dem når som helst. Etter at jeg fikk høre det, følte jeg meg helt trygg. Jeg har ennå ikke hatt behov for å ringe dem, men det er godt å vite. Og så kan vi sitte her på skolen og jobbe med skolearbeidet til kl 17.30. Det har jeg gjort en del. Det er lettere å konsentrere seg her enn hjemme.

–Men de holder også skolen åpen om vi vil samles om kvelden. Vi har hatt jentekveld her, det var veldig gøy!

Vern om livet fra befruktning til en naturlig død

Bli medlem i **Menneskeverd**

www.menneskeverd.no

Klosterdrevet

- gjestehus
- studenthjem
- møtelokaler
- sentralt på Majorstuen

Ideelle møtelokaler for mindre grupper.

Ta kontakt for et godt tilbud!

Sta. Katarinahjemmet
Gjørstads gate 9
0367 Oslo
Tlf.: 23 21 54 10
rom.katarinahjemmet@katolsk.no

katarinahjemmet.katolsk.no

Troens år: Biskopene reflekterer over trosbekjennelsen – av biskop Pétur Bürcher

Jeg tror på Jesus Kristus . . .

som ble unnfanget ved Den Hellige Ånd, født av Jomfru Maria

Hva betyr «Jeg tror på»? Å tro på noen, å tro på Jesus Kristus, betyr også å sette sin lit til, ha tillit til – «Jeg stoler fullt og fast på hans ord.»

Jeg må altså ikke forveksle det med «jeg tror at ...», som vil si «jeg mener at», «jeg vet ikke helt sikkert om ...» Nei, her dreier det seg om min faste tro på Jesus Kristus – «Herre, jeg tror, men gi meg større tro!»

Livets retning. For meg var den vakreste dagen i mitt liv min dåpsdag. Under denne feiringen spurte presten: «Hvilket navn har dere gitt barnet?» «Hva søker dere i Guds Kirke?» «Troen.» Og han spurte videre: «Er dere beredt til å oppdra deres barn i troen for at det skal nå frem til det evige liv?» «Ja.» Vil du gå inn til livet, så hold budene: «Du skal elske din neste som deg selv.» For min familie og meg var dermed saken klar, og livets tredimensjonale retning var angitt: troen, det evige liv og kjærligheten.

I dette Troens år kan vi se hva Den katolske kirkes katekisme, som feirer sitt tyveårsjubileum, sier: «Budskapet til Maria innleder 'tidens fylde' (Gal 4,4), det vil si fullbyrdelsen av løftene og forberedelsene. Maria kalles til å unnfange Ham som 'all guddommens fylde bor legemliggjort' i (Kol 2,9). Guds svar på hennes spørsmål: 'Hvorledes skal dette kunne skje – jeg har jo ingen mann?' (Luk 1,34) blir gitt ved Åndens kraft: 'Den Hellige Ånd skal komme over deg' (Luk 1,35)» (KKK 484).

Ja, kjære venner, Den Hellige Ånd kan alt! «Den Hellige Ånds sendelse er alltid

forbundet og samordnet med Sønnens. Den Hellige Ånd blir sendt for å helliggjøre Jomfru Marias skjød og gjøre det fruktbart på guddommelig vis, Han som er «Herre og Livgiver», og gi henne å unnfange Faderens evige Sønn i menneskets natur, som kommer fra henne» (KKK 485).

En usedvanlig kvinne. Takket være Den Hellige Ånd har en kvinne, en usedvanlig kvinne, gjort sitt inntog i vår frelseshistorie. En kvinne ved navn Maria har slik også funnet sin plass i vår apostoliske trosbekjennelse. Er ikke det også av svært stor betydning både for vår nåtidige forståelse av kvinnens rolle og for vår økumeniske dialog?

Ja, Jesus Kristus, Guds Sønn, er født av en kvinne, født av Jomfru Maria. Også i den lange trosbekjennelsen, den fra konsilene i Nikea og Konstantinopel, ber vi: «For oss mennesker og for vår frelses skyld steg han ned fra himmelen. Han er blitt kjødt ved Den Hellige Ånd av Jomfru Maria, og er blitt menneske.» Konsilet i Kalkedon har tydelig utlagt hva tittelen Theotokos («Guds mor») innebærer.

«Fedrene i den østlige tradisjon kaller Guds Mor den 'Allhellige' (Panagia). De feirer henne som 'helt hellig og ren for enhver synd, som formet av Den Hellige Ånd til å bli den nye skapning'. Ved Guds nåde forble Maria ren for enhver personlig synd livet igjennom» (KKK 493). Engelen sa til Josef om hans brud Maria: «Barnet som er unnfanget i henne, er av Den hellige ånd» (Matt 1,20). Og allerede profeten Jesaja sa: «Se, jomfruen skal bli med barn og føde en sønn.»

Julen står for døren! Et barn er oss født, hans navn er Immanuel, Gud med oss! Gjennom sitt ja og takket være sin tro kan Maria virkelig bli Guds mor. Med hele sitt vesen er hun «Herrens tjenerinne» (Luk 1,38).

Derfor, kjære søstre og brødre, bekjenner vi og ber vi: «Jeg tror på Jesus Kristus ... unnfanget ved Den Hellige Ånd, født av Jomfru Maria.» Maria fører oss alltid til Kristus, Guds Sønn, og til vår himmelske Far. Han vil hver dag rikelig skjenke oss sin Hellige Ånd, til glede og til frelse. Og vi skal være nye vitner for nyevangeliseringen: Herre, jeg tror, men gi meg større tro! Kom, Emmanuel!»

+ P. Bürcher, Biskop

Under Troens år vil de nordiske biskopene dele sine personlige betraktninger over Den apostoliske trosbekjennelse. Pétur Bürcher er biskop av Reykjavík.

ST. OLAV

Vi takker!

Per 20. november er det kommet inn kroner 320.216 i gaver til St. Olav i 2012. Takk til alle våre givere!

